

ВЕЛИКА СРБИЈА

ISSN 1452-9165

НОВИНЕ СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ
БЕСПЛАТАН ПРИМЕРАК

БЕОГРАД, АВГУСТ 2007. ГОДИНЕ
ГОДИНА XVIII, БРОЈ 2815

**Србија мора
да сачува**

Косово и Метохију

Др Војислав Шешељ

ИДЕОЛОГИЈА
СРПСКОГ НАЦИОНАЛИЗМА

ВЕЛИКА СРБИЈА А.Д.
БЕОГРАД 2002.

Војислав Шешељ

Др Војислав Шешељ:

*„Да господине
Најс,
ја се залажем
за Велику Србију
и увек ћу се
за њу залагаати.
Ја се ње
нећу одрећи,
иа макар и завршио
свој живот у Хаги“.*

Др Војислав Шешељ

СВЕДОК ОДБРАНЕ
СЛОБОДАНА МИЛОШЕВИЋА
У ХАШКОМ ПРОЦЕСУ

СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА
БЕОГРАД 2005.

ВЕЛИКА СРБИЈА

ЗЕМУН
ТРГ ПОБЕДЕ 3

НОВИНЕ СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

Оснивач и издавач

Проф. др Војислав Шешел

Главни и одговорни уредник

Елена Божић-Галијан

Заменик главног

и одговорног уредника

Марина Томан

Помоћник главног

и одговорног уредника

Момир Марковић

Техничко уређење и компјутерски прелом

Северин Поповић

Редакција

Огњен Михајловић, Амлад Мигати,
Будимир Ничић, Момир Васиљевић,
проф. др Сретен Сокић, Вјерица Радета,
др Бранислав Блажић, Борис Алексић,
Љубомир Краговић, Владимир Ђукановић

Унос текста

Весна Марић, Златија Севић,
Љубинка Божовић, Драгица Томић
и Биљана Мичић

Лектори

Зорица Илић

Председник Издавачког савета

Др Ђорђе Николић

Заменик председника Издавачког савета

Др Бранко Надовеза

Издавачки савет

Проф. др Војислав Шешел,
Томислав Николић, Милорад Мирчић,
Гордана Поп-Лазичић, Александар Вучић,
Драган Тодоровић,
Мирко Благојевић, Душко Секулић,
Зоран Красић, Паја Момчилов,
Наташа Јовановић, Горан Цветановић

Штампа

ДОО „Драгић“, Зрењанин

Ђорђа Јоановића 20,

23000, Зрењанин, тел.: 023/535-491

Редакција прима пошту на адресу

„Велика Србија“, Трг победе 3,

11080 Земун; рукописи се не враћају

Новине „Велика Србија“ уписане су у
Регистар средстава јавног информисања
Министарства за информације под бројем
1104. од 5. јуна 1991. године.

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд
329(497.11)

ВЕЛИКА Србија : новине Српске
радикалне странке / главни и одговорни
уредник Елена Божић Галијан. - Год. 1,
бр. 1 (јул 1990)-

- Београд : Војислав Шешел, 1990)-
(Зрењанин : Драгић). - 30 cm

Месечно

ISBN 1452-9165 = Велика Србија
COBISS.SR-ID 19291650

Резолуција

- Србија мора сачувати Косово и Метохију

2

Досовски пријатељи

- Независно Косово или следи казна

5

Реформа војске

- А сад вољно!

14

Хашка тиранија

- Измишљање злочина

16

Огледало радикалске власти

- Стара Пазова

18

Томицин спахијаник

- Хипократ на раскршћу

21

Европске замке

- Бег из европске Румуније

27

„Олуја“

- Етничко чишћење

29

Ратне лажи

- Монтирање кривнице

37

Манипулације

- Забрањена истина о Сребреници

41

Прикривање трагова

- Политичка злоупотреба злочина

44

Терор

- Срби у гету

48

Ватиканска доктрина

- „Екуменизам“ према „јеретицима“
и „шизматичима“

51

Осврт на Резолуцију Скупштине Србије о Косову и Метохији:
постигнуто државно и национално јединство

Србија мора сачувати Косово и Метохију

- *Остало је недефинисано - шта ће држава Србија да предузме према оним државама који дипломатски покушавају да нам ојму Косову и Метохију... Да ли ће и да прекину дипломатске односе? Шта ће учинити ако Албанци крену да убијају Србе на Косову и Метохији*

„Да ми је неко пре годину дана рекао да ћете то написати не бих поверовао”, ове речи заменика председника СРС и шефа посланичког клуба српских радикала Томислава Николића цитиране су у дневнику руског националног радија „Глас Русије” после усвајања резолуције у Скупштини Србије.

Добро је да се у последње време још једанпут, око Косова и Метохије, испољило преко потребно политичко и национално јединство, али да ствари не би, и овога пута, на неки волшебан начин, кренуле неком странпутицом – ваља се уздати само у строги надзор Скупштине. Ни за тренутак Скупштина не би смела да изгуби контролу над новом рундом преговора.

У уторак, 24. јула, у Скупштини Србије убедљивом већином усвојена је обавезујућа „Резолуција о неопходности праведног решавања питања Аутономне Покрајине Косово и

Метохија заснованог на међународном праву”. Такође, усвојен је и Извештај државног преговарачког тима о преговорима Београда и Приштине које је до марта водио међународни изасланик Марти Ахтисари. Оба документа усвојена су истим резултатом приликом гласања: са по 217 за (владина коалиција, СРС, СПС, Ромска партија), по 12 против (ЈДП, ЈСДВ, Риза Халими) и по три уздржана гласа (СВМ).

„Блаже” но што би требало

Кад се све сабере, јако је добро што је изгласана ова резолуција, мада се може приговорити да је „блажа” него што би требало. Такође, добро се видело ко је и колико спреман да се бори за Србију, ко је за то да се Косово и Метохија преда Албанцима, а могло је да се види, захваљујући ТВ преносу, да су неки који су гласали „за” говорили немуштим језиком.

Али, пре него се упустимо у конкретније примере онога што се у Скупштини у уторак поподне и увече догађало, не би ваљало пренебрегнути да су, због неодговорног понашања владе, посланици Скупштине Србије уочи седнице доведени у крајње тешку ситуацију.

„Десило се”, у ствари, да се стара пракса наставила... Наиме, без икаквог прихvatљивог објашњења, влада је јако каснила са својим извештајем. Тако је текст, и то без навођења датума, достављен посланицима тек у шест сати у понедељак 23. јула, само дан уочи заседања Скупштине. Због тога, седница је морала почети тек у 16 часова да би се завршила после поноћи.

У припреми нацрта резолуције, министар за Косово и Метохију Слободан Самарџић разговарао је са председницима свих посланичких клубова који су углавном критиковали предлог скупштинске резолуције. Заменик председника Српске радикалне странке Томислав Николић изјавио је у петак, 19. јула, да нацрт нове скупштинске резолуције о Косову и Метохији мора јасније да дефинише како ће држава реаговати ако неке земље признају независност Косова и Метохије. После састанка са Самарџићем, Николић је указао да се у резолуцији не наводи да ће Србија прекинути дипломатске односе са тим земљама.

Радикали ће „морати да иду још даље од онога што су до сада тражили”, рекао је Николић, наводећи да мисли на односе са државама које признају независност Косова и Метохије, на одбрану суверенитета Србије и на употребу свих средстава која стоје на располагању држави.

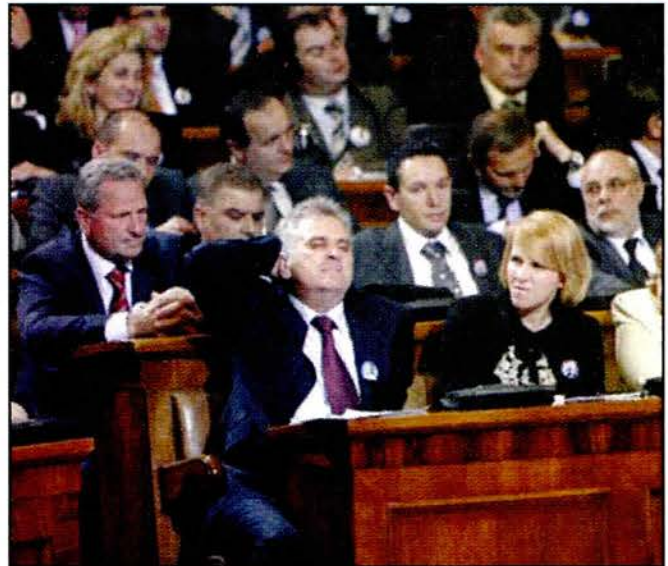
„Инсистирају да напишемо до краја шта то хоћемо да радимо и да не остане (министру спољних послова) Вуку Јеремићу (председнику Србије) Борису Тадићу и (премијеру) Војиславу Коштуници да одлучују шта је то мислила Скупштина. Скупштина мора да буде потпуно јасна.

„Ђаво се крије у детаљима”

Приликом заседања Скупштине Србије, 24. јула, први говорник био је председник Републике Борис Тадић, за њим реч је узео премијер Војислав Коштуница, а трећи министар Самарџић, након чега је отворена расправа у којој се за говорником први појавио Владан Батић, па Наташа Мићић, Ивица Дачић, Чedomир Јовановић, Томислав Николић, Нада Колунџија, Слободан Алигрудић и тако редом. Укупно је говорило више десетина посланика.

Слушајући излагања председника Тадића и премијера Коштунице, лидера владајуће коалиције, по генералној линији није било разлике у ставу. Дакле, да чувамо оно што је наше! Међутим, дубља анализа лако ће доказати да је забрињавајући степен различитости у односу гледања на поједине факторе у свету са којима ћемо се суочавати у даљим преговорима. Све указује да у нашем преговарачком тиму тешко може да се очекује јединствени приступ представника владајуће коалиције. Као и до сада, на тим „пукотинама” градиће стратегију противници Србије из тзв. међународне заједнице. Навешћемо, само неке лако уочљиве примере... А као што је познато „Ђаво се крије у детаљима”.

Погледајмо, у првом реду, почетне ставове Бориса Тадића и Војислава Коштунице. Тадић је рекао: „Јединство у државној политици према решавању питања Косова и Метохије донело је Србији и одговарајућу подршку у међународној заједници, међу појединим чланицама ЕУ, али пре свега у Русији, чијим је залагањем за очување начела међународног права створена могућност за нове преговоре...” А Коштуница је поручио: „Са сигурношћу можемо да кажемо, да је после повлачења нацрта резолуције у СБ УН од стране америчких и европских коспонзора, завршена прва фаза од-

бране Косова и Метохије. Предложени нацрт имао је за циљ да обезбеди почетак процеса независности Косова и Метохије. Јасно је да је повлачење резолуције значајна победа и резултат заједничке политике Србије и Русије”.

Нама је јасно, а нека председник и премијер, коалициони партнери, разјасне међусобно коме треба да захваљимо што Косово и Метохија већ нису проглашени независним у Уједињеним нацијама, након шест америчко-европских резолуција на бази Ахтисаријевог плана којим се тражи независност за Косово и Метохију.

Већ у другом случају, о мерама које би Србија требало да предузме у случају да неке земље признају Косову и Метохији независност, Коштуница је лукаво избегао директан одговор за разлику од Тадића који није „прикривао” став: „Чувајући интегритет и суверенитет Србије, не треба унапред да дефинишемо мере према оним државама које би евентуално унилатерално признале независност Косова и Метохије, јер би на тај начин прејудиирали по нас неповољно решење.” О овој опасности, Тадићев коалициони партнер премијер Коштуница, међутим, баца друкчији акценат: „Не можемо, нажалост, искључити могућност да један број држава призна једнострано проглашену независност Покрајине. То би значило да заступници политике силе, када увиде да њихов пројекат не може у Савету безбедности да добије неопходни правни легитимитет, одлуче да крше одлуке СБ... Србија унапред одбацује и политику силе и свако признање једностране независности... Посебно би било важно да се државе-чланице НАТО уздрже”, рекао је Коштуница и на довољно јасан начин затим подсетио шта бисмо онда могли да помислимо, који су били стварни разлози да је НАТО бомбардовао Србију?

Али, највише је пало у очи, да Тадић и Коштуница по питању „узрока и последица” ситуације у којој смо се нашли у вези са Косовом и Метохијом, такође нису говорили једним језиком. Баш је занимљиво замислити шта ће Коштуница у будућој рунди преговора рећи кад му неко, Албанац или представник америчко-европске коалиције, затраже да се изјасни шта мисли о оцени председника Републике Србије Бориса Тадића. Ове коју је изговорио приликом усвајања резолуције Скупштине Србије о Косову и Метохији, 24. јула: „Један од најгласнијих аргумената који се у међународној заједници користи као повод за давање независности косовским Албанцима јесте насиље Милошевићевог режима.”

У „режимски медијима” – а то су готово сви медији у Србији, изузев „Правде” – изостављене су „незгодне ствари”,

није било те врсте цитата. Није, примера ради, било zgodно ни цитирати Слободана Алигрудича, шефа посланичке групе ДСС-а, који се – неким чудом – охрабрио да проговори о европским интеграцијама: „Да ли им дати приоритет или дати територију”? Е па, рече Алигрудич: „Ја сам за Европску унију, али ако је услов тај - то је немогуће! Србија може да буде интегрисана само у својој пуној целовитости”.

„Незгодна питања” Тадићу и Коштуници

У неколико опаски, осврнимо се, у овој прилици, и на иступања српских радикала.

Томислав Николић је одбацио извештај државног преговарачког тима о преговорима Београда и Приштине које је до марта водио међународни изасланик Марти Ахтисари, уз примедбу да „то није извештај о току преговора”, већ „једна упоредна анализа”.

Шеф посланичког клуба СРС је, осврћући се на излагање Бориса Тадића, поред осталог, изразио запањеност да председник Србије може да говори о „насиљу Милошевићевог режима над Албанцима.”

Шта је у стању „председник Србије” да приреди Србији док буде разговарао са представницима „међународне заједнице”, својим пријатељима, е то се бојимо и да помислимо. То и јесте разлог очекивања да ће Скупштина Србије, у којој доминирају српски радикали, зауставити председника Србије или његове блиске сараднике, и да ће морати да се држе резолуције.

Председник Србије са грашката зноја на челу, свестан да се налази пред очима 2-3 милиона гледалаца у директном ТВ преносу, збуњено се смешкао док га је Томислав Николић питао „што се не тражи испуњење резолуције 1244.” Такође, кад му је гледајући га у очи говорио да „нема приче о НАТО-у, ако очекујемо да нам Русија помогне”.

Обраћајући се и Тадићу и Коштуници, Николић је питао да одговоре, „шта ћемо ми урадити ако Албанци крену да убијају Србе на Косову и Метохији”.

Постављајући питање „зашто тражи да дефинишемо кораке владе Србије”, Николић је рекао: „Да благовремено одговоримо онима којима треба”.

А Александар Вучић, између осталог, тражио је одговор (који није добио) да ли влада и председник Републике – који полажу наде у Европску унију, да би могла у даљем току преговарачког процеса да учини нешто за Србију – знају

шта је истог дана кад се одржава заседање Скупштине поручио председник Европске уније, Мануел Барозо? Наравно, сви знамо, па и Тадић и Коштуница, да је рекао да ће Европска унија заузети јединствен став у прилог независности Косова. Ништа, наравно, ново... Али, ново је да више неће пролазити замазивање очију јавности и манипулација, зар не?

За блокирање америчко-европске резолуције у УН и елиминисање Мартија Ахтисарија ова влада Србије нема заслуга, баш нимало. Да није било Русије, не бисмо имали о чему да говоримо. Морамо истрајавати на приближавању Русији, инсистирали су српски радикали.

Ко ће бити у преговарачком тиму?

Хоће ли српски радикали бити у преговарачком тиму? Ово је једно од главних питања које интересује нашу јавност, након што су од Томислава Николића за скупштинском говорницом могли да чују да би у том случају било логично и да би радикали, с обзиром на број посланика у Скупштини, једино могли да предводе преговарачки тим.

Један посланик је тражио да наш преговарачки тим „буде састављен као репрезентација”, а не „неки стручни тим”, али се одговор није чуо.

Новом резолуцијом о Косову и Метохији, влада Србије се обавезује да формира нови државни преговарачки тим за преговоре о будућем статусу Покрајине.

Влада Србије је дужна да редовно извештава Народну скупштину о међународној и унутрашњој ситуацији у вези са Косовом и Метохијом.

Министар за Косово и Метохију Слободан Самарџић раније је најавио да се чланови тима неће бирати по кабинетском кључу, већ по стручним квалитетима.

Више посланика Народне скупштине захтевало је од владе Србије да инсистира да у делегацији косовских Албанаца не буду доказани злочинци као што су Хашим Тачи, Агим Чеку и слични.

Противници резолуције

За резолуцију, како смо рекли, није гласало 12 посланика. „Та резолуција је на трагу политике на којој је и до сада инсистирало државно руководство, она игнорише реалност. Та резолуција је конфликтна и не нуди алтернативу. После ње нећемо моћи да коригујемо политичке позиције, а ја мислим да је јасно да је, у овом тренутку, то приоритетна обавеза власти и оних који раде на решавању косовског проблема” – рекао је лидер ЛДП-а Чедомир Јовановић.

„Читава стратегија Владе”, рекао је Батић, „своди се на једну карту – на карту Русије. Зар је то циљ?” питао је додајући, „ако Русија на крају помогне да Косово и Метохија остану у Србији, онда – свака част. Али, хоће ли влада сносити одговорност уколико се то не догоди?”

„Елдееовци” су уопште наступали у хору... Чеда, Батић, Весна Пешкић, Ненад Прокић, Жарко Кораћ. Придружио им се својим идиотским говором Ненад Чанак и, наравно, Риза Халими.

Ширили су лажи, било подметањем било изостављањем, у сваком случају испод подношљивих граница. Блебетали су о бољем животу, о ЕУ као обећаној земљи... Али, наравно, пре тога, „Србија треба да се одрекне Косова које је Милошевић изгубио”.

Срећом да тако мисли једна минорна мањина у Србији.

Није, међутим, могло проћи незапажено да су посланици Савеза војвођанских Мађара наступали, мада су у гласању били уздржани, крајње злонамерно. Њихова дискусија је све фрапирала. Чак је Чанак, са оноликим сарказмом, био у односу на њих мање несимпатичан.

Р. В. С.

Господар и Бог српске владе Мајкл Полт поручио

Независно Косово или следи казна

Пише: Борис Алексић

Одлазећи амбасадор Сједињених Америчких Држава у Србији Мајкл Полт недавно је дао интервју београдском „Блицу”. Полт је на крају свог мандата „отворио душу” и саопштио оно што смо сви знали и осећали на сопственој кожи последњих 17 година. Државу коју он представља не занима међународно право, не занимају их ни Уједињене нације, као ни Савет безбедности. Америка, као некад Немачка, не жели да се повинује одлукама и правилима највеће међународне универзалне организације. Напротив, она је отворено руши. Друштво народа или УН није ни важно, последња институција настала након стравичног Другог светског рата како би спречила сличне сукобе у будућности је одавно на црној листи Сједињених Држава. Размажени Вашингтон је након слома СССР-а навикао да све његове предлоге у УН прихватају без поговора. Данас, по сваку цену, они настоје да спрече стварање мултиполарног света и да обезбеде сопствену хегемонију („доброћудну” што је иначе оксиморон који употребљава Збигњев Бжежински у књизи „Велика шаховска табла”). Уколико САД не могу да постигну нешто преко Савета безбедности, нема везе, урадиће то једнострано уз подршку припитомљених или уплашених сателитских држава.

Јасно је да Полтов интервју није био случајан, као што ни дневни лист, ни ТВ станица које је изабрао да пренесу његове поруке нису случајно изабрани. Циљ Полтовог интервјуа је, пре свега, био да рашири дефетизам међу Србима. По угледу на већ поменутог „пророка” Бжежинског „мајстора” психолошког рата који је још 1992. године најавио бомбардовање Србије. У пракси обојица су прочитали причу коју су им написали професионалци, из америчке тајне полиције. Порука и тада и сада је била јасна, а своди се на реченицу предајте се јер сте већ побеђени. Као нека мантра она би требало да утиче на наше грађане и обесхрабри их. И заиста, цела ствар говори више о америчкој немоћи него о њиховој свемоћи. Она говори о једном великом глобалном и једном малом локалном поразу Вашингтона.

Али, вратимо се на тренутак преносиоцима Полтове поруке. Као осветљена бундева у „Ноћи вештица” Полтово лице је освануло крајем јула у „Блицу” а појавило се и на ТВ Б 92. Ево како је то изгледало. Полт између осталог истиче: „До резолуције о статусу Косова у Савету безбедности Уједињених нација неће доћи, јер Русија у име Србије, и поред бројних резолуција које смо понудили, блокира процес. Статус се мора решити и зато, уколико то није могуће у Савету безбедности, наћи ћемо други пут да до решења дођемо”. Иако, по сопственом признању, разочаран Полт тврди да све то „ни у ком случају није његов неуспех или неуспех политике САД. Он додаје: „То што питање Косова није решено у УН неуспех је српске владе, а одговорност за одуговлачење процеса и могуће последице које ће грађани Србије због тога осетити такође лежи на влади Србије”.

Дакле опет смо ми криви. Ко год да је на власти Срби су дежурни кривци.

Полт од преговора не очекује ништа, што је признајете велико охрабрење за Шиптаре да наставе са досадашњом „политиком” тј. тероризмом. Полт наводи: „Не мислим да ће бити било какве промене у ставовима. Купили сте 120 додатних дана недоношења одлуке и на крају нећете бити даље од овога где сте данас. Језгро будућних разговора биће план Мартија Ахтисарија и ако влада Србије жели себи да учини услугу, у те разговоре ући ће озбиљно, без дискусије ко води те преговоре. Потребно је уложити озбиљан напор да се постигне договор о статусу, а неважно је да ли ће бити сто састанака или само два. Важан је садржај разговора, мотивација преговарача, резултат, као и како улазите у преговоре и шта се надате да ћете добити. Ако обе стране улазе са максималистичке позиције и са ње се не померају, бескорисно је имати иједан састанак. Занимљиво да влада Србије не жели да уђе у преговоре са предусловима осим оних које је сама поставила, а то су да нема независности Косова, неповредивости територијалног интегритета Србије и поштовање Резолуције 1244. То је занимљив приступ отвореним преговорима које захтевате”.

Противправни став Вашингтона

Овде се јасно види да је за представнике САД позивање на међународно право и одлуке Савете безбедности веома занимљиво, вероватно зато што је Вашингтон спроводећи једнострану политику заборавио на постојање Повеле УН, међународних конвенција, резолуција итд. па му позивање на те акте звучи готово егзотично. Исто тако, Полту јасно смета што Београд, а пре свих Народна скупштина имају сопствене предуслове, јер човек вероватно није навикао да

Срби под ДОС-ом имају било какве своје јасно одређене услове пред неке важне преговоре. Полт даље наводи да САД не охрабрују Албанце, да желе одрживо решење и понавља да оно не мора да буде донето у СБ. По њему решење је свуда где Русија не може да стави вето! Каква генијална идеја. То су вероватно Конгрес, администрација, Сенат, НАТО, Удружење америчких извиђача, албански, хрватски и слични парламенти. Али у том случају се поставља питање чему онда Уједињене нације, због чега их порезници у САД и ЕУ уопште плаћају? Чему међународно право и резолуције Савета безбедности? Правнички гледано, такав став Вашингтона је недемократски и противправан. Будући да на Западу воле примере из Римског царства, цела горе описана ситуација веома подсећа на урушавање Републике и увођење принципата, а затим и домината јер „императора закони не обавезују” да би он након тога постао „господар и бог.” У таквим околностима се поставља и питање да ли УН и даље треба да буду на територији САД, или морају да буду измештене. Уколико Вашингтон не прихвати одлуке и правила ове организације чији је члан, онда не треба ни да има привилегију да буде њен домаћин.

Полт даље појашњава: „ЕУ жели да види резолуцију без које би тешко било постићи јединство унутар ЕУ, али чланице Уније нису рекле да је то једини пут. Многе од њих желе да решење иде кроз УН, али да статус треба наћи и на други начин уколико то у УН не буде било могуће. Све ван контекста у коме Русија може да стави вето (је решење). Земље које деле наше мишљење ће се окупити и рећи да верују да је надгледана независност једино практично решење за напредак. То ће водити до признавања независног Косова. Уколико до решења не дође ни у наредних 120 дана, потражићемо други начин. И једнострано решење је једна од могућности иако таквом решењу не дајемо предност. Не подржавамо ни Чекуов предлог да се дође до унилатералног признавања на Дан албанске заставе крајем новембра. Обе стране морају да престану да постављају услове и започну преговоре.” На крају, одлазећи амбасадор САД поручује две ствари: „Одлучите шта заиста хоћете и фокусирајте се на то, јер нико не може да добије све што пожели. Друга ствар је да бих увео америчку фразу 'превазиђите то', оставите за собом, не покушавајте поново да проживите историју јер то није могуће.” Полт је само заборавио да помене да се америчка фраза „превазиђите то” не односи на САД већ на државе којима они постављају услове и на које изврше нпр. агресију (иначе злочин због којег је својевремено и формиран Суд у Нирнбергу).

Полт прорицао судбину, досовци мирно постројени слушали

Руку на срце, ове Полтове поруке су пре грађана Србије морали да слушају постројени ДОС-овци на травњаку америчке амбасаде и то 4. јула. Пошто су заједно са колегама из Лондона изабрали да исмеју српски празник Видовдан када је под њиховим патронатом, противправо изручен Слободан Милошевић Трибуналу у Хагу, Американци су организовали симболично поклоњење њиховој застави одабраним политичарима на власти у Србији. Уз ниске маринце и високу, кич, степенасту торту украшену прскалицама налик онама са „Бувљака” уочљиви Полт је прорицао судбину властодршцима из Тадићеве Демократске странке и Коштуничине Демократске странке Србије. Постројени као у војсци ДОС-овци су чекали обраћање америчког амбасадора, чак су и торту морали да пробају. Полт је, наиме, саопштио до које границе ће Вашингтон толерисати њихове протесте поводом Косова и Метохије и да је њима мање-више све једно да ли ће Тадић и Коштуница одмах или касније прихватити независно Косово и Метохију.

Након добијених упутстава отпуштени су кућама до неке следеће прилике.

Међутим, након свега остаје јасно да много тога зависи од Србије. Полтова претња, као ни некада претња Збигњева Бжежинског није нас уплашила. Оно за шта се боримо превазилази моћ америчког оружја, постојало је много пре САД, а постојаће и након што америчка политика хегемоније над целом планетом постане прошлост. Једнострано признање, уколико до њега дође, додатно ће нарушити углед САД и њених сателита. Све већи број људи ће након таквих потеза повлачити паралеле између такве Америке и нацистичке Немачке. Ауторитет Вашингтона и преимућство њихове идеологије су постојали када је добар део људи на планети веровао да Сједињене Државе делују у оквиру међународног права, УН и штите их. Данас, то је готово заборављена прошлост, а једнострано признање Косова и Метохије ће само убрзати разобличавање америчког режима и његове политике као тоталитарне. У сваком случају, Срби су Косово и Метохију повратили након неколико векова и вратиће их поново, док САД свој углед никад неће моћи да поврате. На крају у Вашингтону би могли више да се питају како су у време када су били највећа и једина суперсила, дакле од 1989. године па до 2000. године остали заглављени у балканском „блату” што је на крају оставило довољно времена Русији да се хвала Богу усправи. Њихова једнострана политика је већ почела да им се обија о главу.

Колико представници САД не знају шта причају када је у питању Косово и Метохија потврдио је и Данијел Фрид, помоћник државног секретара Кондолизе Рајс за Европу и Азију. По свему судећи „начитани” Фрид је средином јула изјавио, критикујући српски национализам, како „више неће бити Душановог царства” од којег Срби по њему могу слободно да се опросте. Он национализам упоређује са јефтиним алкохолом, а према извештајима најтеже му пада онај српски! Овај дипломата је изгледа и сам имао прилику да се упозна пењући се лествицама (тајним и јавним) Стејт департамента са „јефтиним алкохолом” али се изгледа није још увек отрезнио јер како другачије објаснити ову у најмању руку неозбиљну изјаву. Онај ко је икад читао нешто о империјама и царствима у Европи требало би да зна да су царства по правилу супротстављена национализмима. Да би уопште постојала морају да обухвате више народа и држава. Дакле, национализам би водио озбиљним унутрашњим сукобима и зато у империјама није баш пожељан. На страну то што Душан није поставио ниједног Србина да буде управник на византијској територији. Да би Стефан Урош Четврти постао цар њему је требала подршка тројице поглавара православних цркава. Уз све то он је имао своју „странку” у Византији састављену од Грка уз помоћ које је и заузео неке градове. Међутим, када говори о национализму, који иначе означава љубав према нацији и покрет за стварање јединствене државе Фрид не помиње случајно Душаново царство. Душанова држава снажна и јединствена представљала је непремостиву брану надолazeћим Турцима, али и лукавом Ватикану. Због тога је и била трн у оку Западу. Фрид у Србији и данас вероватно види потенцијално исту такву опасност. .

Ахтисаријев план и шест офанзива

Са шатл дипломатијом ИДУ ПОДВАЛЕ

• У новом кругу преговора, Београд треба да очекује неприкривене претње, ошворене британске, санкције, и ко зна шта још

Дакле, пропао је Ахтисаријев план, због противљења Русије и изгледног вета повучен је и последњи, шести нацрт предлога америчко-европске резолуције у Савету безбедности и, онда је постигнута сагласност да се у новој фази процеса решавања „косовске кризе” сада (привремено) лопта пребаци на Контакт групу. У постојећим околностима, то је позитиван корак.

„Нацрт не би добио подршку Русије, јер није заснован на компромису Београда и Приштине, поништава резолуцију 1244 Савета безбедности која ни близу није испуњена, а предодређује примену плана Мартија Ахтисарија о суверенитету покрајине”, истакнуто је у саопштењу руског МИП.

Москва је, такође, упозорила да би покушаји да у решавању „косовског питања” буду заобиђене УН, били „у супротности са свим међународним договорима”, „дестабилизовали Балкан и стимулисали сепаратисте у целом свету”.

„Сматрамо да је план Ахтисарија доживео неуспех”, рекао је амбасадор Русије у УН Виталиј Чуркин након што је повучен последњи нацрт америчко-европске резолуције заснован на Ахтисаријевом плану.

Међутим, тај план Американци и даље подржавају, али и Европска унија која је на министарском састанку ЕУ 23. јула испољила грчевито настојање да делује јединствено.

Пропао блиц-криг, али – опрез!

Питање Косова и Метохије дато је, дакле, на разматрање Контакт групе.

Блиц-криг је пропао, али – опрез!

Сада следи, како се најављује, интензиван рад Контакт групе на обнављању преговора Београда и Приштине, а отварање нове рунде преговора планирано је за септембар. А сам преговарачки процес треба да буде допуњен чувеном шатл-дипломатијом, преговорима уз учешће посредника у којима ће неко сигурно остати кратких рукува.

Дакле, дипломатске „шатлове” треба „углавном” очекивати у Београду, уз очекивање да ће српске власти, на крају крајева, ипак попусти. Том процесу западни учесници ће приступити давањем обећања, замазивањем очију, служиће се обманама ... али и, зависно од ситуације, свакако су спремни да упуте неприкриве претње и отворене притиске. Служиће се уценама и могуће увести санкције прекида преговора са Европском унијом... И ко зна шта друго?

Мада знамо с ким имамо посла, и на шта све може да изађе, ипак ево (само једне) илустрације. Подсекретар Стејт департамента САД Николас Бернс је, 14. децембра 2005, бораваћи у Београду у склопу припреме почетка преговора о статусу Косова и Метохије тврдио и председнику Тадићу, и премијеру Кошћуници, и министру спољних послова Драшковићу, да „САД неће сугерисати крајњи исход решења за Косово и Метохију”. Решење треба тражити, рекао је, кроз

компромис и оно мора да буде ствар договора у којем неће бити ни победника, нити губитника.

Међутим, овог лета у Паризу, где је присуствовао састанку политичких директора земаља Контакт групе (Русија није била позвана!) тај исти Бернс, са исте функције у Стејт департменту није остављао места сумњи у погледу правог опредељења Вашингтона:

„Независност је наш циљ!”

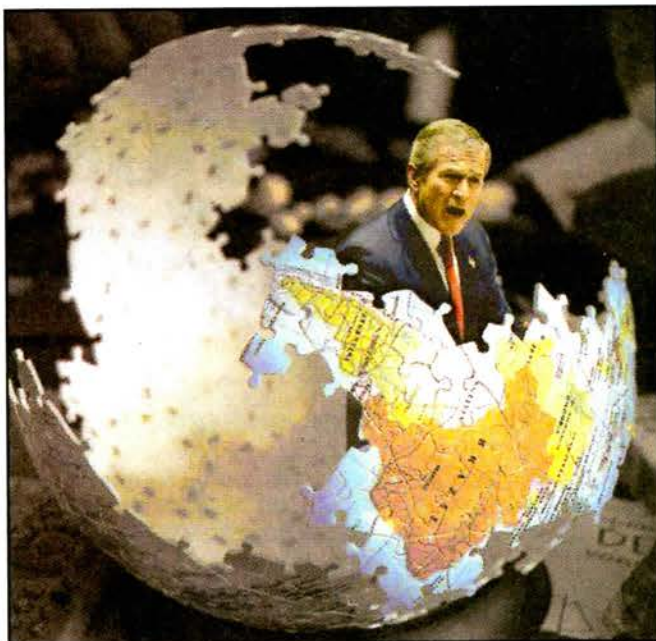
Замахом је „аргументима”: „Ми смо ти који су се обавезали (Албанцима)...” И: „Ми смо ти који имамо трупе на Косову, Европа и САД”.

Америка угрожава суверенитет других држава. Рећи то не значи да је речено ништа ново. Али, трагично је што је то тако. А Европска унија се понаша као америчка слушкиња... А то је тек бедно.

Москва: коначно решење доноси Савет безбедности

Суочени са јасном претњом руског вета, САД и пет чланица ЕУ одустали су у петак, 20. јула, од наставка процеса решавања статуса Косова и Метохије у Савету безбедности УН и најавили да ће даљу бригу о том процесу, већ крајем месеца, преузети шесточлана Контакт група. Дакле, Контакт групи је пренета дужност да изврши консултације у новој фази.

„Пауза у раду на питању Косова и Метохије у Уједињеним нацијама у овој етапи не значи измештање те теме изван светске организације, а коначно решење за статус јужне српске покрајине треба да усвоји Савет безбедности УН на основу договора између Срба и косметских Албанаца... Само одлука Савета безбедности УН може бити легитимна”, наведено је у саопштењу руског Министарства иностраних послова..

„За наставак дијалога постоји сва неопходна правна база, пре свега Резолуција 1244 Савета безбедности”, истиче такође руски МИП.

Чланице Контакт групе су Сједињене Америчке Државе, Руска Федерација, Велика Британија, Француска, Немачка и Италија.

Позивајући да буду извучени „исправни закључци из претходне етапе статусног процеса”, званична Москва је изнела став да „нове рунде преговора не треба да буду временски ограничене”.

Москва, такође, наглашава да је „потребно разрадити и стимулансе који би подстицали стране на компромис и употребу допусних мера за примену међународних стандарда у Покрајини, као и потпуно испуњење Резолуције 1244 Савета безбедности”.

Русија је подсетила да је мисија Савета посетила у априлу Космет и констатовала незадовољавајући рад привремених покрајинских власти у том правцу.

Основно начело којег се Русија држи у настојању да се нађе решење за будући статус Косова и Метохије, јесте начело територијалног интегритета чланица УН, као и да не треба награђивати снажне сепаратистичке покрете.

Дугујемо велику захвалност председнику Руске Федерације Владимиру Путину, јер је спречио усвајање последњег нацрта америчко-европске резолуције о Косову – лоше политике која је започела преговорима Мартија Ахтисарија. Повлачењем најновијег нацрта резолуције Ахтисаријев план је коначно стављен „ад акта”.

Косовски Албанци? Како су они реаговали? Одмах су најавили проглашење независности на национални празник Албаније, 28. новембра, а затим је највиша делегација отишла у Вашингтон. Изнели су „три тачке”, међу којима је најбитнија подсећање на обећање „да ће им бити дата независност”.

„Косово ће бити у истом положају као Тајван”, оцењује један приштински аналитичар и тврди да ће Косово до краја године признати неколико држава... али ће морати дуго да чека на место у УН. Међутим, на крају, очекују у Приштини, „Косово ће званично бити признато у Савету безбедности”.

Самит Г 8, сусрет Буш-Путин...

Целовита слика о процесу решавања косовске кризе била би, свакако веома сужена, ако би се свела на изложено.

Баш стога, ми ћемо се осврнути на неколико кључних састанака и разговора на којима је било речи о судбини јужне српске покрајине.

Јун, 6-8: Самит Г8 – У немачком граду Хајлигендаму одржан је самит Г-8, „велике осморице”. У хотелу „Кемпински” у Хајлигендаму одржан је и сусрет очи у очи председника Русије и САД Владимира Путина и Џорџа Буша. Током билатералног сусрета није било помака по питању Косова, што је потврдио и амерички председник Џорџ Буш, изјавивши да није пронашао заједнички језик с руским председником Владимиром Путином, али и да ће дијалог бити наставаљен.

Разлике око будућег статуса Косова и Метохије нису превазиђене, па ће то питање „идуће недеље” размотрити политички директори да би се пронашло решење „засновано на консензусу”, изјавила је немачки канцелар и председавајући Г-8 Ангела Меркел. Разговори о Косову и Метохији током самита били су, по њеној оцени, „веома конструктивни”. „Важно је” – истакла је немачка канцеларка, „да одлука о статусу има основу у Уједињеним нацијама” и „да није проблем ако се у трагању за добрим решењем потроши још која недеља”.

Али, примећено је – у вези Косова и Метохије – нешто што би се, по нашим, рекло „да ту нису чиста посла”.

Председник Француске Николас Саркози је изјавио да је предложио чланицама Г8 додатних шест месеци за разматрање будућег статуса Косова. На то је додао:

„Мој предлог је да прво руски председник Владимир Путин призна неминовну перспективу независности Косова” па наставио:

„После шест месеци, током којих ће Београд и Приштина пронаћи боље решење статуса и оно ће у том случају бити примењено, или у случају да се до бољег решења не дође, биће усвојен предлог изасланика УН Мартија Ахтисарија”, рекао је француски председник новинарима после разговора са америчким председником Бушом.

Ипак, напоменуто је у том моменту Саркози, „још није дошло до неопходног напретка у постизању договора о одлагању решавања статуса за шест месеци”.

Саркози је, на крају тродневног самита Г-8, изјавио да шефови држава или влада најмоћнијих земаља света нису успели да се договоре о подршци његовом плану. Саркози је, међутим, поновио да то сматра добрим путем за проналажење решења јер му је, како је рекао, руски председник рекао да ће Русија ставити вето уколико се садашњи нацрт резолуције о будућем статусу Космета стави на гласање у Савету безбедности УН.

„Не видим зашто да журимо... Требало би пронаћи решење консензусом, с тим да то решење у перспективи буде независност Косова”, поновио је Саркози.

Јун, 11: Американци, Албанци и ми - Албанци уверавају

Европу и свет да су најоданији савезници Америке. Албанци су били и највернији савезници Јосифа Висарионовића Стаљина. Кад је било потребно били су једини савезници Мао Џе Тунга у Европи. У Другом светском рату били су уз Мусолинија и Хитлера, фашистичку Италију и нацистичку Немачку. У турско доба Албанци су им били уз скуте... Били су им верне слуге. Данас Албанци уверавају Европу и свет да су најоданији савезници Америке.

„Албанија је уверена да је од свих земаља у Европи најоданија Америци, а веровано и на целом свету”, изјавио је градоначелник Тиране Еди Рама, лидер опозиционе Социјалистичке партије Албаније. „Нигде нема таквог респекта и добродошлице председнику Сједињених Држава. Ни у Мичигену не може бити боље дочекан.”

Хиљаде младих Албанаца добило је имена Била или Хилари Клинтон у знак захвалности Клинтонској администра-

цији што се ставила на албанску страну током рата на Косову и Метохији. У једном америчком листу појавио се духовити коментар: „Свашта смо чули, само не да има некога у свету ко би пожелео да свом детету да име Бил или Хилари”. Након Бушове јучерашње посете Тирани, у мноштву еуфоричних информација нашла се и ова: да се очекује да ће много новорођених беба добити име Џорџ.

Одушевљење што им је у посети Џорџ Буш Албанци су крунисали анкетама, да би за ту земљу било најбоље да постане 52. америчка држава. Албански парламент прошлог месеца једногласно је усвојио одлуку којом се „америчким трупама дозвољава свака врста операције, укључујући употребу силе ради обезбеђења председника САД. У проамеричкој еуфорији издвајао се наслов са прве стране једног листа: „Молимо вас, окупирајте нас!”

На еуфоричне изливе албанског идолопоклонства према Америци осврнули су се многи водећи листови света. Приметно је да на то највише указују немачки медији. Конзервативни „Франкфуртер алгемајне цајтунг”, анализирајући корене омиланости Американаца, указује:

„Под вођством Бушовог претходника Била Клинтонa српска држава је, у лето 1999. године, нападима НАТО-а, протерана са Косова и Метохије и од тада је та покрајина на путу ка независности”.

Лист је оценио да Албанци „са захвалношћу признају да је Вашингтон пре осам година учинио одлучујуће припрема за настанак нове државе и да сада наступа као водећи заговорник коначне независности Косова”.

Наглашавајући да су хиљаде људи са Косова дошле у Тирану због америчког председника, лист пише да је Буш тамо рекао оно што су они хтели да чују, „иако није желео да се обавезе на ултиматум Савету безбедности УН, или да одреди дан за државно признање Косова”.

Јун, 15: Италијански став о Косову – Министар спољних послова Италије Масимо Д’Алема је боравећи у Приштини рекао да је идеја да Србија поврати суверенитет над својом покрајином незамислива, а у Београду се заложиио да преговори о Косову буду настављени и потом окончани независношћу покрајине.

Са министром Д’Алемом разговарали су председник Борис Тадић и премијер Војислав Коштуница. Теме разговора биле су Косово и Метохија и европска интеграција Србије.

Социјалиста Д’Алема је, 1999. године, био премијер Италије и залагао се за бомбардовање СР Југославије. Касније се правдао да лично није био за то, већ да је Италија била дужна да буде уз своје западне савезнике.

И сада, Италија је уз своје западне савезнике.

Јун, 20: Која је коначна реч Вашингтона? – Они који се из неких разлога журе, Сједињене Државе и Европска унија, у Савету безбедности УН-а, представиле су нову резолуцију којом се разматрање плана за независност Косова одлаже на четири месеца.

Циљ је да се за усвајање тог плана придобије подршка Русије која одбија да у Савету безбедности подржи било какво решење које претходно не прихвати Београд.

Ахтисари је такође изјавио да верује да ће Русија употребити своје право на вето у Савету безбедности и УН како би блокирала доношење резолуције о Косову која се заснива на његовом плану, надгледане независности Покрајине. „То би могло значити” – оценио је Ахтисари – „да ће решење за Косово бити постигнуто изван УН, уз подршку САД и Европске уније”.

Ово је, зар не, био позив на рушење система Уједињених нација. Марти Ахтисари је, с позиције генералног секретара Уједињених нација за Косово и Метохију, на овај начин – јасно и гласно – устао против Уједињених нација.

Он је, такође, оценио да ће, мимо одлуке Уједињених нација, Косову независност, највероватније, признати САД и... поједине државе Европске уније. „А Косово ће бити независно” – подвлачи изасланик генералног секретара УН.

Оно најгоре следи, а то је:

„Ако Косово не добије независност преко Уједињених нација, треба да почне да спроводи план који је он представио”.

„Европа је сувише мала за политичке експерименте”, упозорио је данас у Риму потпредседник руске владе Дмитриј Медведев. „Сваки споразум о статусу једне европске државе треба да узме у обзир интересе свих страна”, рекао је Медведев, истакавши да историја показује да у супротном „резултати нису добри”, пренео је „Ројтерс”.

Москва је рекла своје, шта ће рећи Вашингтон? Која је коначна реч Вашингтона?

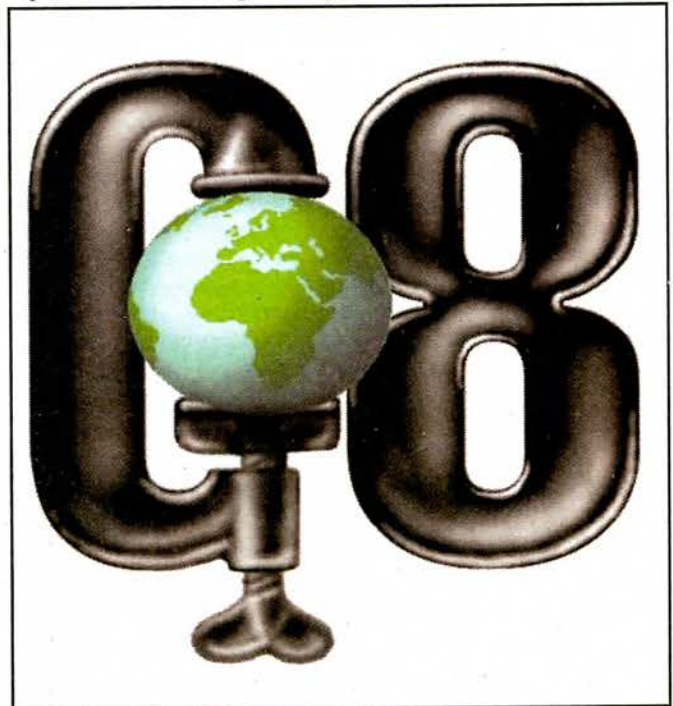
Јул, 2: Буш, Путин и ми – У летњој резиденцији породице Буш, у држави Мејн, на североистоку САД, председник Русије Владимир Путин боравио је у дводневној посети председнику САД Џорџу Бушу.

У ставовима Русије и САД око Косова и Метохије нема јединства, навела је руска државна телевизија „Русија” у специјалној репортажи посвећеној сусрету председника Путина и Буша.

Након дводневног сусрета у Кенибанкпорту, двојица лидера нису говорила о независности Косова – плану који Сједињене Државе подржавају, а Русија му се противи. Буш и Путин новинарима нису говорили ништа о могућем договору о статусу Косова и Метохије, а амерички председник потрудио се да остане загонетан:

„Било је момената када смо се сагласили о одређеним питањима, а било је и тренутака када нисмо постигли сагласност о одређеним питањима”.

„Лидери нису саопштили да је постигнут продор по питању статуса Косова”, назначио је саветник за националну безбедност САД Стивен Хедли. „Разговарали су о статусу Косова и рекли да желе да шефови дипломатија две земље наставе да се баве тим питањем”, рекао је Хедли и додао: „О Косову има много идеја које су у оптицају и о којима се говори... То је питање о којем се говори на разним форумима. О том питању се воде и билатерални разговори САД и Русије, а о томе се воде разговори са европским савезницима и

у Уједињеним нацијама”, рекао је саветник за националну безбедност САД Стивен Хедли.

„Оно што су два лидера рекла јесте да желе да државна секретарка Кондолиза Рајс и министар спољних послова Сергеј Лавров надгледају те разговоре и наставе их како би видели да ли се може наћи решење које води напред”, рекао је Хедли.

Кристина Гаљак, портпарол европског посредника за спољну политику и безбедност, се буни: „Русија брани своје ставове и има своје интересе зашто то ради, али Косово је европско питање и ми смо Москви ставили до знања да смо заинтересирани да решимо тај проблем и да га сматрамо нашим.”

„Нико не може бити талац нечије политике и у недоглед остављати нерешена питања, стављајући на коцку стабилност читавог региона”, рекла је још портпаролка Хавијера Солане.

Јул, 6: Овлашћења генералног секретара УН – Данас се својом изјавом, на сличан начин, као и Солана и Оли Рен, упетљавла генерални секретар Уједињених нација Бан Ки Мун...

Шта он хоће? Мимо овлашћења, изнова Бан Ки Мун узима страну да Косову треба дати независност... Ево га, изнова је изразио подршку предлозима свог представника за Косово Мартија Ахтисарија. Ахтисаријев план, као што је познато, предвиђа независност за Косово, уз временски рок када то треба да се деси.

Јул, 11: Албанска мафија финансира Ахтисарија, објављено и у Америци – У анализи америчке службе Global information system објављеној у публикацији „Difens end forin afers” потврђени су наводи немачке обавештајне службе БНД пренете у бањалучком „Фокусу” да је специјални изасланик УН Марти Ахтисари примио мито – чак 40 милиона долара – од албанске мафије за независност Косова.

На конференцији за новинаре у Београду, председник Америчког савета за Косово и Метохију Џим Цатрас изјавио је да је претходног дана добио извештај из Вашингтона који указује да је изасланик УН Марти Ахтисари примио тај новац за независност Космета.

Сумње да је албанско руководство на Косову и Метохији „купило” коначни план Ахтисарија, који је дефинитивно у корист независности и отцепљења покрајине од Србије, потврђене су у извештају немачке обавештајне службе БНД, упућене генералном секретару УН Бан Ки Муну.

А колико тај исти човек, специјални изасланик генералног секретара УН кошта ову организацију?

Из дипломатских извора сазнаје се да је у актима УН предвиђено да има статус и примања, као и остали специјални представници „генсека”, у рангу подсекретара УН, иза генералног секретара и његовог заменика, чије су бруто припадности око 230.000 долара годишње..

Јул, 12: Трауматизовани Кушнер – Знамо да се по Ахтисаријевом предлогу Косову даје независност... Шеф дипломатије Француске Бернар Кушнер, који је наш гост и који је са премијером, председником и министром спољних послова Србије разговарао о будућности Косова и европским интеграцијама, изјавио је непосредно пред долазак у Београд: „Ахтисаријеви предлози су најбоља основа за Србе”.

Кушнер је дошао у Београд да убеђује Коштуницу и Тадића да прихвате Ахтисаријев план. Чуди се како Срби не схватају да је то у интересу Срба?

„Ахтисаријев предлог” каже француски министар, „омогућава останак српског присуства”.

На конференцији за новинаре, после разговора са министром спољних послова Србије Вуком Јеремићем, усред Београда, француски министар је рекао:

„Ако не успемо да решимо проблем вратићемо се на Ахтисаријев план”.

Француски министар спољних послова Бернар Кушнер, који је недавно, после избора, преузео ту дужност био је први администратор на Косову и Метохији (1999 – 2001) после НАТО „интервенције” 1999.

„Када Косово добије независност, биће то последњи чин распада Југославије”, рекао је Бернар Кушнер.

Ето, то је дошао да нам каже француски министар спољних послова...

Неко га је питао шта би са више од 200.000 прогнаних Срба са Косова и Метохије? Зашто не могу да се врате у своје куће? Кушнер, који је био први шеф УНМИК-а, каже

Јул, 13: Наћи независне међународне посреднике – Русија је претходне вечери одбацила и пети предлог америчко-европске резолуције...

Али, стигла је и једна нова, свежа вест...

Министар иностраних послова Русије Сергеј Лавров изјавио је да је потребно наставити преговоре о будућем статусу Косова и Метохије, додајући да је „неопходно обезбедити помоћ у преговарачком процесу независних међународних посредника”.

Дакле, Русија је одбацила позиве Запада да учествује у „козметичким променама” предложене резолуције, а – тражи и независне посреднике.

Јул, 20: Кондолиза је добила одговор – Повећавајући притисак на Русију, САД су, преко свог државног секретара Кондолизе Рајс, саопштиле: „Косово ће добити независност од Србије, без обзира на примедбе Београда и Москве, „на овај или на онај начин”.

У том случају, заменик председника Савета Федерације (горњег дома руског парламента) Михаил Николајев је упозорио ... „да Косово тада не би било ни близу последња нова држава на карти света”.

Савет безбедности Уједињених нација најавио је за подне консултације о новом америчко-европском предлогу резолуције о Косову и Метохији, у коме се предлаже да се Косову и Метохији да статус независности упркос протесту Србије.

Овај дан означен је као „дан Д”, после чега би могао бити познат даљи след потеза у процесу решавања косовске кризе. Сучени са сигурним руским ветоу, у задњи час западни савезници су – одустали од резолуције.

Тим последњим нацртом било је предложено да Србија и косовски Албанци још 120 дана преговарају о статусу покрајине, али и да се укине резолуција 1244 из јуна 1999. године, којом је суспендована власт Београда у покрајини, али не и територијални интегритет Србије, због чега се Русија жестоко и противи било каквој измени тог документа док не буде пронађено прихватљиво решење.

У последњи час пронађено је соломоноско решење: нова рунда српско-албанских преговора уз посредовање Контакт групе. Да не би било никакве забуне, Русија је одлучно ставила на знање да питање коначног статуса остаје у надлежности Савета безбедности.

И то би било све. Како смо на почетку рекли, припазимо се шатл-дипломатије која иде уз деловање Контакт групе. Нека нам Бог буде у помоћи...

Можда сте се питали, а шта о свему мисле у НАТО? Оставили смо да са генералним секретаром НАТО-а Јап де хоп Схефером „зачинимо”. Наравно, НАТО чврсто стоји иза плана Мартија Ахтисарија. Данац је, такође, дошао у Београд да нам стави на знање... А баш тог дана промовисана је генерација питомаца Војске Србије која је комплетно школовање имала по стандардима НАТО-а.

Ко коме овде подваљује?

Р. В. С.

Улога шефа Француске дипломатије–Бернарда Кушнера
у остваривању америчког плана контролисане независности Косова и Метохије

Америчка ударна песница

Пише: Душан Радовановић

Више нема сумње да је америчка администрација поверила круцијалну улогу Француској у реализацији плана да се Србији отме 15 одсто територије и да се Косово и Метохија прогласи независном државом. Поузданијег и послушнијег екзекутора такве замисли, која је у суштој супротности са међународним правом и Повељом Уједињених нација, Вашингтон није могао да нађе до у личности контроверзног шефа француске дипломатије Бернара Кушнера. Имајући у виду такву улогу Париза у прљавој игри Вашингтона и његових европских савезника око одређивања коначног статуса Косова и Метохије, које ће, према последњим изјавама западних дипломата „бити независно”, са или без нове резолуције Савета безбедности ОУН, руски шеф дипломатије Сергеј Лавров сигурно није случајно одабрао да телефоном лично обавести баш шефа француске дипломатије да Москва „неће подржати нови, шести нацрт резолуције о Косову, већ се залаже за суштинске разговоре Београда и Приштине, како би се питање статуса Косова решило уз обострану сагласност двеју страна”.

Приликом недавне посете Београду и Приштини нови министар иностраних послова Француске Бернар Кушнер недвосмислено је рекао да ће, уколико две стране, не буду могле да постигну компромис о будућем статусу Косова, Европска унија морати да донесе одлуку, а она ће, како је рекао, сасвим је извесно бити подршка Ахтисаријевом плану, што практично значи стварање нове албанске државе на српској територији. На конференцији за штампу у француској амбасади у Београду Кушнер није могао да прецизира колико ће времена Приштини и Београду бити дато у тражењу компромиса, јер није донета резолуција Савета безбедности којом би то било дефинисано, али је рекао да време има мало. „На Балкану се мора успоставити стабилност. . . Резолуција 1244 је привремена, а коначни статус, као што пише у тој резолуцији, мора да буде одређен накнадно. Сада је тај тренутак, рекао је Кушнер.

Шеф француске дипломатије је рекао да је Француска „пријатељ Србије”. „Имате у Француској једног посебног савезника у настојању да што пре уђете у Европску унију, али не мислим да је то могуће док не буде дефинитивно, мирним путем, и уз заједничку сагласност, решено питање Косова”.

Кушнер, који је од јула 1999. до јула 2001. године био на челу Мисије Уједињених нација у јужној српској покрајини, посебно је нагласио да жели да помогне да се Србија „ослободи баласта”, који представља нерешено питање Косова. Према његовим речима, независно Косово и Метохија било би за Србију „успех, а не пораз”. „Косово је за вас попут рака, болести. Престаните да размишљате о томе као поразу. Ако већ нисте хтели пораз, нисте смели да бомбардујете и шаљете војску и полицију. То је прошлост – готово је. Сваки рат се завршава миром и на томе се ради. Створимо мир – и то неће бити пораз, већ тријумф и успех Србије” – рекао је Кушнер.

Први човек француске дипломатије је такође предочио да ће међународна заједница покушати да нађе решење за статус Косова који би задовољио и српску и албанску страну и било би „посебно и оригинално”. „Ако људи не прихватају да живе заједно, не можете оптуживати оне који желе мир, уместо стања напетости и мржње. За сада они не желе да живе заједно, шта, онда, ОУН и ЕУ могу да учине. Да их раздвоје неко време, у нади да ће се опет спојити.”

И у Женеви, на конференцији за штампу у седишту Уједињених нација, одржаној петог јула ове године, шеф француске дипломатије је, говорећи о проблему Косова, поново потеглао сулуду причу о моделу „раздвајања и каснијег спајања” Србије и Косова и Метохије, само што би, у међувремену јужна српска покрајина добила статус независне државе. „Надам се, рекао је Кушнер у Женеви, да ће наши српски пријатељи, као и Албанци на Косову, бити довољно мудри, чак и ако морају да се раздвоје за извесно време, а затим се уједине у једној структури федералног типа. То неће једног дана пропустити да ураде, како би ушли у Европску унију. То је моја нада и мислим да је и њихова – закључио је Кушнер.

Подржавајући у принципу нове преговоре шеф француске дипломатије је и у разговору са српским колегом Вуком Јермићем поновио да „уколико се до решења статуса Косова не дође компромисом, прихватљивог за обе стране, вратићемо се Ахтисаријевом плану”. То је апсолутно неприхватљиво за Србију, а томе се енергично противи и Русија.

Свесни чињенице да у Савету безбедности неће проћи резолуција којом се отворено или прикривено иде на то да Косово и Метохија на крају, ипак, буде независна држава, Вашингтон и његови западни савезници, окрећу се последњих дана новој стратегији и све се жустрије залажу да се, због очекиваног вета Москве, заобиђе Савет безбедности и да се одлука о „надгледаној независности” донесе на контакт групи, у којој Русија не може да стави вето.

Америчка администрација, суочена са сигурним руским ветом у Савету безбедности на сваку резолуцију која води

независности Косова и Метохије, а и са одлучним ставом Србије да се питање статуса српске покрајине једно може решити путем преговора и договором обеју страна, све је гласнија у процени да ће до независности Косова и Метохије, ипак, на крају доћи. „Косово ће током ове године бити независно, кроз одлуку ОУН или кроз неки други механизам, изјавио је 19. јула за Би-Би-Си Николас Бернс, државни подсекретар САД за политичка питања. „САД неће дозволити да неко омета независност Косова, пошто ће Вашингтон одржати обећање дато народу Косова да ће добити независност – рекао је Бернс.

Преговори могући и без резолуције

И најновија изјава Бернара Кушнера да постоји могућност да до преговора између Београда и Приштине дође и без доношења нове резолуције, још једном је потврдила да су се Американци и Европљани договорили да Паризу препусте важну улогу у будућим разговорима о статусу Косова и Метохије. Томе иде у прилог и недавна изјава високог представника Европске уније Хавијера Солане, који је изразио жељу да Француска стане на „прву линију” у преговорима.

Поверавање кључне улоге Француској у евентуалним будућим преговорима о коначном статусу српске покрајине морало би додатно да забрине српску јавност. Јер, добро је знано да је нови шеф француске државе десничар Никола Саркози, одмах по усељењу у Јелисејску палату поручио „великом брату” с ону страну Атлантика, да Вашингтон може да рачуна на беспоговорну подршку нове француске владе. Због тако исказане привржености америчкој администрацији, Саркозијеви противници из опозиције, а и поједини лево оријентисани француски медији, већ су назвали Саркозију „новом Бушовом пудлицом”, што је донедавно био погрдни надимак који је британска опозиција дала сада већ бившем британском премијеру Тонију Блеру. Познато је да и нови шеф француске дипломатије Бернар Кушнер такође спада у ватрене присталице беспоговорног савезништва Вашингтона и Париза. Некадашњи социјалиста и „хуманиста” Бернар Кушнер, за разлику од тадашње ширакове владе, која се јавно успротивила војној интервенцији у Ираку, здушно је, у име „хуманости”, подржао америчко-британску војну интервенцију у тој земљи.

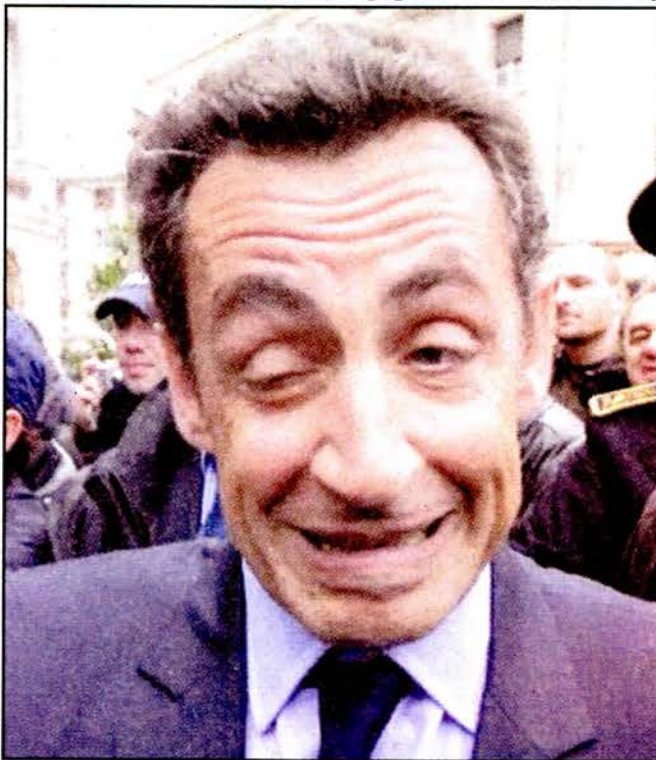
У чланку под насловом „Бернар Кушнер – амерички човек” објављеном 17. јула ове године у листу француске републиканске левице „ReSPUBLICA” новинарка Миреј Попелен, дословце пише: „И ево сада, наравно, новог француског министра иностраних послова Бернара Кушнера, на-

водног социјалисте, који са одушевљењем прихвата да следи политику Буша, поносан што је пре осам година успешно растурена Југославија и што је бомбардована Србија да би се 'спасао' косовски народ. Да су Срби заиста били одговорни за масакр и егзодус албанског живља, постојали би неопоривни разлози за интервенцију НАТО. Међутим, Буш изјављује протеклог 10. јуна у Тирани да су преговори довољно трајали и да би Косово требало једнострано да прогласи независност, а Вашингтон ће врло брзо признати нову државу. И отуда је и Бернар Кушнер, слепо следећи жељу америчког председника Буша, пожуррио да убрза процес стицања независности Косова, мада резолуција 1244 Савета безбедности ОУН гарантује припадност Косова Србији”.

Упозоравајући на опасност по стабилност многих земаља уколико се направи „експлозивни преседан” једностраним признавањем независности јужној српској покрајини, „ReSPUBLICA” цитира изузетно документован чланак Игнација Рамонета објављеног у јулском броју „Монд дипломатик” у којем се америчком председнику Џорџу Бушу, и „његовом верном савезнику” Бернару Кушнеру препоручује да, у складу са тим преседаном, прогласе и „независност Чеченије, Тајвана, Западне Сахаре, Баскије, Каталоније. Можете томе додати и Бретању и Корзику”.

Добро је знано, каже француска новинарка, какав је „амерички политички улог у питању: контрола Евроазије и нафтом богатих регија Голфа и Каспијског мора, уз смањивања утицаја Русије”. О томе врло јасно говори у својој књизи „Велика шаховска табла” Збигњев Бжежински, некадашњи саветник за безбедност Џимија Картера. „Да би се смањило утицај Русије, требало би, односно нужно је, удварати се муслиманском свету, користећи жељу за независношћу муслиманских ентитета, чак и ако буду препуштени исламистима. То се, заправо, десило у Авганистану. Американци су 'исфабриковали' талибане да би се борили против Русије”.

И када је о Косову и Метохији реч познато је да су чланови Ослободилачке војске Косова (који су прво оквалификовани као терористичка организација, да би касније били рехабилитовани) обучавани у терористичким камповима у

Авганистану и у Босни и Херцеговини и да их је Бин Ладена терористичка организација „формирала и финансира-ла“. (То је покојни Ибрахим Ругова и сам признао). То је свакако знао и Бернар Кушнер поготово што је две године боравио на Косову и Метохији у својству шефа Мисије Уједињених нација.

Бернар Кушнер лагао

Добро је, с времена на време, копати по историји – каже француски новинар Мишел Колона у бриљантном прилогу објављеном 13. јула ове године на радио-таласима „Руссие – нет“ под насловом „Бернар Кушнер – лажов или министар иностраних послова“. „Време је, каже он, да се мало завире у прошлост новог шефа иностраних послова, са којим Француска ризикује да прави афере у иностранству.“

Тај француски новинар открива како је Бернар Кушнер 1992. године, у време рата у Босни, „свесно лагао медије, лагао француску јавност, лагао читав свет, да би пружио претекст за агресију НАТО на Југославију“.

После нешто више од једне деценије Кушнер је „признао да је био коаутор једне од највећих медијских лажи деведесетих година“. У време рата у Босни Бернар Кушнер и припадници његове „хуманитарне“ организације „Лекари света“ поделили су новинарима и излепили по зидовима париских кућа застрашујуће плакате и монтиране фотографије „затвореника“ у једном српском логору у Босни. Иза лажних бодљикавих жица Кушнер је налепо фотографију осматрачнице из злогласног нацистичког логора Аушвица. Његов текст је оптуживао Србе за масовна истребљења“. Испоставило се да је реч о пуком фалсификату, што је Кушнер признао у аутобиографској књизи „Ратници мира“. У књизи се помиње Кушнеров интервју са Изетбеговићем поред самртничке постеле некадашњег босанског председника.

Кушнер, после констатације да су ти логори били „страшна места“, недвосмислено признаје да у њима „није било масовних истребљења“, али закључује да је Изетбеговић „зато знао“.

„Тачно је да су информација биле лажне – рекао је Изетбеговић. Нису постојали српски логори за систематско убијање, али сам мислио да такво откриће може да убрза бомбардовање“.

Та медијска лаж окренула је западну јавност да масовно подржи бомбардовање. Сва западна штампа је те лажне информације обилато користила. Недавно Кушнерово признање да је све била срачуната медијска обмана нико није објавио. Западна јавност није сазнала да је обманута.

Новинар Мишел Колона, постављајући питање: –Да ли је Кушнер зато знао и раније, одговара да је садашњем француском шефу дипломатије истина била позната још 1993. године. Ту велику медијску превару обелоданио је 1993. године новинар француске телевизије „Франс 2“ Жак Мерлино у књизи под насловом „Све истине није добро рећи“. Он је интервјуисао директора америчке агенције за односе са јавношћу „Радер Фин“, који је с поносом објавио да су монтирали све делове кампање о српским „логорима смрти“ у Босни.

„Лажући“, приметио је новинар француске телевизије. Одговорено му је: „Ми смо професионалци. Нисмо плаћени да би пропагирали морал“.

Дакле, закључује Мишел Колона, Кушнер је одавно добро знао да „српских логора смрти“ није било у Босни, али су тим и сличним медијским измишљотинама он и његови истомишљеници, придобили француско јавно мњење да масовно подржи својевремено бомбардовање Југославије. Кушнер је одувек био ватрени поборник америчких ратова, укључујући и бомбардовање Косова и Метохије и читаве Србије. Мишел Колона тврди да је Бернар Кушнер, у ствари, био „плаћени агент америчке обавештајне службе“.

Француска јавност памти Кушнера и као лидера организације „Лекари света“ (Medecins du monde), и посебно по његовој карикатуралној паради на обалама Сомалије, како у време рата у тој сиромашној афричкој земљи, помпезно носи цакове са пиринчем (наравно увек уз присуство телевизијских камера), чији је циљ био јефтина политичка промоција „великог хуманитарца на делу“. Недавно експресно пресвлачење из некада ватреног присталице левих идеја Социјалистичке партије Француске у најближег сарадника окорелог десничара Николе Саркозија, уз прихватање без великог двоумљења функције министра иностраних послова у новој француској влади, довољно упечатљиво говори да је за Кушнера каријера далеко испред политичких убеђења.

А сад вољно!

- Трансформација, реорганација и модернизација, односно како се сада каже „реформа“ наше војске је заиста потребна. То њени официри, посебно сиварији и искуснији, најбоље знају и осећају. Површиносима, лакировкама, неозбиљносима и незнању шу нема места. Сложени и веома специфичан војни организам не ићи брзо и лако, велике и постојеће са сивране суфлиране реформе „новог духа и имица“. Ако у тој реформи одлучујући сивав и усмерења не дају пре свих најискуснији рајни команданти сиваријских и ирејивних састава, већ неки нови ириучени цивили, па чак и лаици у Министрасиву одбране уз афирмисање кадровски „исособних официра“ на највишим дужносима, о озбиљној реформи војске нема говора. С тим у вези, иосива се иишање ко од иога има у иерсикиви користи, а држава и нација ошасну и ненадокнадиву иишеу

Пише: др Раде С. Н. Рајић

Опште је позната чињеница да су војни ефективи Војске Србије одавно на измаку употребних ресурса, да је велики део наоружања и војне опреме застарео или се налази у врло проблематичном стању, да је одржавање материјално-техничких средстава тешко и своди се на најнеопходније потребе.

Посебан проблем је недостатак стручног старешинског кадра. Бројем активних старешина, односно официра и подофицира у нашој војсци прикрива се њихова школска спрема, па самим тим и професионална стручност. Све је мање официра који су завршили Војну академију и друге високе војне школе у односу на оне из других врста популе. Подофицира са четворогодишњом средњом школом више и нема, а ови са једногодишњом се по квалитету не могу поредити са оним ранијим.

Уз све то, бројна пензионисања и смене, чак и изузетно способних ратних команданата, које по правилу све војске задржавају у активном саставу, или пензионисане као обавезне саветнике у министарствима одбране због јединственог искуства које су стекли кроз ратне сукобе, најбоље уочавајући све оно што је у војсци било добро или слабо; допри-

нели су да чак и „новообразовани“ а војни дилетанти и анонимуси, по политичкој подобности и кадровским одлукама, добијају најодговорније дужности у војсци.

Поред тога, трагично је стање са финансирањем наше војске, којој се даје на кашичицу као да је пасторче државе. Срозавање угледа војске је посебна прича, а војна гласила и неке репортаже, углавном „лакирају“ стање замајавујући не само припаднике војске већ и јавност, тиме што се „афирмисху“ успеси војне реформе, која је, у оваквим условима, пре пут ка њеној разградњи, деградацији и пропадању него ка квалитетној, успешној и перспективној реформи.

Конечно, помаци који су учињени су скромни у односу на трагедију и апатију у којој се налази наша војска. Готово је за не веровати, да се у тако лошем стању наше војске, свету нуде снаге за ангажовање чак и у Авганистану и другим светским ратним жариштима, а све, као, у оквиру мировних мисија којима би се наводно подигао углед наше земље у свету.

Балерине, патолози, несудијени полицајци...

Бивши министар одбране је патолог, што је посебан бисер у светским и историјским оквирима. Иако је по чину резервни генерал, он је по струци пре свега лице из лекарске професије; из оне професије из које се никад не одређује кадар за командне или војнополитичке функције. Именовање новог министра ништа није променило, једино је нисци придодат још један бисер.

Начелик Генералштаба је из техничке службе, што се опет нигде и никад није десило, с обзиром да се на ту дужност одређују генерали из кључних родова, односно видова војске. Помоћник министра за политику одбране била је жена која се, као, нешто раније бавила војском, а по ужој струци је балерина. Један од саветника министра одбране није ни служио војску. Просто да се не поверује на какве смо персоналне акробације и неозбиљности спали и до безобразлука довели кадровско-стручно сакаћење Министарства одбране и војске у целини под фирмом такозване њене реформе.

У последње време смо били сведоци формирања нових јединица, где су на свечаностима уручене војне заставе. Протоколи ових свечаности и однос према војној застави указују на непознавање основних стројевих и обичајних процедура у оваквим јединственим приликама.

Јавности се представља да је циљ реформе војске да се иде „у корак са светом“. Констатује се да „Војска Србије има

систем обуке чију основу представља оспособљавање војника на отслужењу војног рока. Функционисање овог модела оптерећено је тешким материјалним положајем у којем се Војска налази, вишеструким скраћивањем војног рока, а самим тим и времена за обуку. Чак се и постојећи редуктовани план обуке не реализује у потпуности, зато што у пракси има проблема попут неадекватне попуње јединица, слабог одзива војника на служење војног рока, бројних задатака ван процеса обуке, неадекватне материјалне базе, те одређених субјективних слабости. У таквим околностима тешко је обезбедити квалитетну обуку војника и јединица и њихову оспособљеност за извршавање наменских задатака..." (Лист „Одбрана” бр. 26 од 15. новембра 2006. године)

За носиоца развоја и усавршавања, те стручног надзора одговорна је Управа за обуку Генералштаба. „У управу се сливају извештаји из јединица, који говоре да је стање у обуци тешко и сложено, што се најбоље види по малом броју војника, лошој материјалној бази, застарелим вежбаљима и недовољној оспособљености извођача обуке.” (н.д. лист „Одбрана”)

Ова слика наше војске је толико тужна да би неко морао да одговара за тако трагично стање у какво је доведена Војска Србије, све под фирмом реформе „у циљу стварања професионалне, савремено опремљене војске, способне за изазове за које се планира”. Сажалевање војске и критике због таквог стања присутни су не само код пензионисаних и активних официра, већ и код обичних људи и добронамерних грађана. Сви они знају да војска, и поред тешког стања у држави, не сме да падне на просјачки штап, већ да она и у таквим условима мора да буде огледало поноса и части државе и нације.

Констатација у вези са предвиђеном трансформацијом система војне обуке је заиста искрена и истиче следеће: „На папиру све изгледа логично, чврсто, увезано и једноставно”, да би се, по објашњавању новог концепта обуке, поставило питање: хоће ли све то функционисати, да ли ће младићи хтети да добровољно долазе у Војску Србије, завршавају обуку и буду део професионалног или резервног састава? Међутим, поставља се питање: шта вреди што је то све лепо на папиру с једне, а нереално или врло проблематично с друге стране? Мора се рећи да су такви апсурди неприхватљиви у било којој иоле озбиљној организацији, а поготово у војсци, која мора ефикасно да реагује не само на планове, већ и на идеје команданата.

После свега, наводити да је реформа система обуке почела, те да се „одвија како је планирано”, делује крајње неозбиљно и неодговорно. Чињеница да у држави не постоји „ниједно стрелиште које одговара програмским условима гађања у војсци” само потврђује трагичне опречности стања и планова на папиру.

После 2010. године Србију неће имати ко да брани

Цивилно служење војног рока је посебан бисер у реформи војске. Податак који је такође алармантан каже да се са 44 одсто регрутног контингента из 2006. године није изводио никаква обука јер су ови регрути били на „цивилном служењу војног рока”, тако да их није могуће ангажовати ни у цивилној заштити. То опет даље опасно усложњава проблем оспособљености Војске Србије у наредном периоду, уз опомињање одговорних да после 2010. године „огроман број средњошколаца, студената и других грађана неће бити оспособљени ни за какву војничку дужност. У овом тренутку нема одговора, ни на једном државном или војном нивоу”. После наведених цитата из листа „Одбрана” питамо се шта на том плану раде „способни” кадрови министарства задужени за политику одбране.

Додатан проблем је формирање модуларних јединица ранга батаљона и дивизиона, које ће се моћи „попут модула

у рачунарима”, уклапати у друге сложене саставе према потреби. Овај концепт одговара развијеним земљама Запада и њиховим војним доктринама и државним интересима. Он одговара моћнијој техничкој опремљености, стројој војној дисциплини, високој финансијској надокнади и сталној контроли капиталистичких интереса. То су идеје војске потрошачког друштва, које гаји војнике хладног срца плаћеничког духа.

Уколико треба, а вероватно је да треба имати и такве саставе за ефикасније ангажовање у борбеним и другим мировним мисијама, онда се мора поћи од чињенице да наша држава и привреда не могу да реше ни постојеће тешке проблеме а поготово не могу да своје скромне финансијске потенцијале улажу у такве јединице, које су енормно скупе. Уосталом, када би се морало, на пример, ангажовати око 100.000 војника коалиционих снага у оквиру снага УН, онда би наша земља у односу на број становника, војне потенцијале и финансијску моћ у поређењу са свим осталим чланицама УН, требало да да јединицу отприлике ранга једног вода од 30 људи. Због чега се, дакле, залетати у бесциљне трошкове и заблуде модуларних јединица, које по духу не одговарају нашем државном и политичком бићу, националном менталитету и ратним искуствима.

Где нестаде дух, част, морал?

Један од посебних проблема је шаролик школски, родовски, видовски и кадровски неизбалансиран официрски кадар. С друге стране, његова колективна неспособност је изражена непостојањем официрског кора, кога имају готово све војске света. Непостојање официрског кора је највећа слабост наше војске, а о његовом образовању и формирању се нигде, осим појединачно, и не говори. Међутим, једино он одређује и даје: дух, част, моћ, углед, поштовање и оспособљеност целог официрског друштва, свих старешина и војске у целини.

Трансформација, реорганизација и модернизација, односно како се сада каже „реформа” наше војске је заиста потребна. То њени официри, посебно старији и искуснији, најбоље знају и осећају. Површношћима, лакировкама, неозбиљностима и незнању овде нема места. Сложени и веома специфични војни организам не трпи брзооплете, несигурне, велике и поготово са стране суфлиране реформе „новог духа и имиџа”. Ако у тој реформи одлучујући став и усмерења не дају пре свих најспособнији ратни команданти стратегијских и опретивних састава, већ неки приучени цивили, па чак и лаици у Министарству одбране, уз афирмисање кадровски „способних официра” на највишим дужностима, о озбиљној реформи војске нема говора. С тим у вези, поставља се питање ко од тога има у перспективи користи, а ко по државу и нацију има опасну и ненадокнавдиву штету.

На крају, мора се имати у виду да свако погрешно концептирање, организација и вођење војске које нема утемељење у духу и искуствима нашег народа, води паравојном организовању народа које се не може спречити. За наук ваља имати у виду да је Српска војска Краљевине Србије имала српске официре без страних татора и суфлера. Такође у време Балканских и за време Првог светског рата није било паравојних јединица, јер је наша војска тада пре свега била организована у народном духу, у складу са нашим менталитетом и актуелним ратним потребама. Њу је оспособљавао, васпитавао, водио и предводио официрски кор. Она је по много чему идеалан образац нашој војсци и данас, и као таква служила је и служи за углед и понос Српству. Имамо наше заветне стазе које треба актуелизовати у духу времена, могућности, стања и потреба наше војске и државе.

(аутор је пуковник у пензији)

Измисљање ЗЛОЧИНА

- Нови појам „српске снаге“ у другој измењеној оптужници против Војислава Шешеља ће омогућити још шире тумачење Удруженог злочиначког подухвата. Судско веће ће моћи да прогласи једно лице одговорним за злочине другој лица иако се они никад нису срели, или иако су били у нпр. ишешком сукобу. Проглашени припадник удруженог злочиначког подухвата сада може да одговара за наводне злочине који су се десили било где на просторима деловања „српских снага“
- Иако засиращујуће примитивна и проишљива, оваква концепција Трибунала у Хагу више сведочи о његовом паду и немоћи него о његовој снази. У недостижну доказа судије и тужиоци овог инстанци суда су приморани да измисљају нове појмове и да фалсификују ситаре. Они враћају судство вековима уназад како би поново оснажили превазиђени и заостали концепти колективне кривице

Пише: Борис Алексић

Недавно је из Трибунала у Хагу стигла још једна потврда да судско веће и Тужилаштво немају никакав случај против Војислава Шешеља. Иако је председник Српске радикалне странке, супротно основним нормама међународног права више од четири године у притвору, где стрпљиво чека почетак суђења, Тужилаштво Трибунала је још једном одлучило да измени оптужницу против њега и тиме додатно одуговлачи поступак. Подсетимо се да су приликом његовог добровољног одласка у Хаг говорили да је што се тужилаца тиче све спремно за почетак суђења. Међутим, најновији догађаји указују на чињеницу да Трибунал нема ниједан ваљан доказ против професора Шешеља. Због тога и прибегавају честим изменама оптужнице. Мењају је, модификују, редигују па тако у круг.

Још невероватније звучи чињеница да је Трибунал у својој неспособности и немоћи почео да измисља до данас непознате изворе међународног права и да је очигледно прихватио концепт колективне кривице. Парадоксално звучи и податак да су се припреме за поступак против Војислава Шешеља одвијале и у другим предметима. Очигледно је да тужилаштво тражи помоћ у већ донесеним пресудама како би извођење доказа свело на најмању могућу меру. Тако нпр. они главни ослонац покушавају да нађу у недавно објављеној другостепеној пресуди Радославу Брђанину још једном Србину који је осуђен за све и свашта.

У другој измењеној оптужници Тужилаштво уводи нови појам „српске снаге“. Да подсетимо, до сада је било актуелно набрајање које је обухватало „Југословенску народну армију (ЈНА), Војску Југославије (ВЈ), локалне јединице Територијалне одбране, које су се касније трансформисале у Војску Републике Српске Крајине, Српску Војску Крајине, Војску Републике Српске, те јединице Територијалне одбране (ТО Србије и Црне Горе), јединице локалне српске полиције и МУП Републике Србије, као и добровољачке паравојне јединице“. Цело то набрајање у оптужници сада је замењено појмом „српске снаге“. Наравно, према замисли Трибунала српске снаге су оруђе још једне измисљотине овог ад хок

суда – удруженог злочиначког подухвата (УЗП). Одговорност за злочине на просторима бивше СФРЈ треба да се припише управо њима, а преко њих и припадницима наводног удруженог злочиначког подухвата.

Случај Брђанин и неколико претходних предмета пред Трибуналом у Хагу треба да послуже као већ готов образац – преседан за будуће пресуде, а најзначајнији циљ Тужилаштва је осуда Војислава Шешеља. При томе се њихова стратегија ослања на модел преписивања пресуда (са измењеним личним подацима оптужених) из претходних случајева без већих упуштања у специфичности нових случајева. Дакле, уводи се облик колективне кривице супротно прокламованој на папиру индивидуалној одговорности.

Да цела ствар буде још бесмисленија, а урушавање међународног права пред Трибуналом потпуно, Тужилаштво и судије су се потрудили да у предмету Брђанин појасне како сваки наводни члан удруженог злочиначког подухвата може да одговара за злочине које је организовао неки други члан, а у крајњој мери и за наводне злочине које су починиле сада већ „српске снаге“. При свему томе, извођење дока-

за о нечијем наводном чланству у удруженом злочиначком подухвату обилује произвољностима и маштаријом тужилаца, а није ни строго дефинисано, нити потврђено у пракси.

Кренимо редом. Појам удружени злочиначки подухват или заједнички план се не помињу изричито у Статуту Трибунала у Хагу. Без обзира на ту чињеницу УЗП је веома брзо постао главно оруђе у рукама Тужилаштва. Судије су широким тумачењем члана 7(1) дошле до закључка да је он ипак нашао место у Статуту. Ипак остаје чињеница да се УЗП не спомиње изричито у Статуту Трибунала и да је он створен кроз деловање судија и тужилаца у предмету против Душка Тадића. На тај начин судско веће и Тужилаштво су приграбили за себе законодавну функцију која им ни по једном праву у свету не припада. У случају Тадић, Претресно веће је утврдило да је он био члан групе која је учествовала у наводном пребијању муслимана којом приликом је било и пет жртава. Ипак, Претресно веће није успело да докаже изван сваке сумње да је Тадић учествовао у убиству тих људи. Без обзира на то, Жалбено веће у другостепеном поступку је уводећи појам заједничког плана, или подухвата „утврдило“ како је Тадић крив и за те злочине. Како би оправдало своју пресуду Жалбено веће се позвало на случајеве из међународне правне праксе војних судова након Другог светског рата. То је за њих требало да буде оправдање за почетак примене доктрине удруженог злочиначког подухвата. Уз све то Жалбено веће је по сваку цену избегавало да се позове на праксу Међународног војног трибунала у Нирнбергу чија доктрина везана за заверу обухвата појмове као што је „заједнички план“ битан елемент УЗП. Ово стога што суд у Нирнбергу није дозвољавао широко тумачење овог појма које без јасних ограничења кроз УЗП примењује Трибунал у Хагу.

Супротно тврдњама из Хага анализа рада војних судова након Другог светског рата не даје ама баш никакво упориште доктрини коју је развио МКТЈ. Напротив, правна пракса из тог периода је супротна и јасно везана за злочин завере повезан искључиво са најтежим злочинем у међународном праву – злочинем против мира (који гле чуда није у надлежности Трибунала у Хагу) или са инкриминасањем злочиначких организација (што је и било могуће по Контролном закону бр. 10 у Нирнбергу).

Али, ево и конкретних примера. У предмету против Тадића Тужилаштво се позвало, а Жалбено веће прихватило, случај из 1945. године у којем су осуђени немачки војници и неколико цивила за линчовање британских ратних заробљеника. Све то је урађено без обзира на чињеницу да су сви осуђени били или физички извршиоци злочина или саучесници те да нико од њих није био учесник неког ширег заједничког плана или подухвата. Британске судије су закључиле да лице може бити осуђено за злочин и уколико није физички извршилац, али под условом да је било довољно близу места злочина да пружи помоћ. Сетимо се да Тадић није осуђен ни по једном од та два основа (није био ни извршилац ни саучесник). Невероватно али истинито звучи податак да је пред Трибуналом у Хагу могуће осудити лице и за злочине који се не помињу у оптужници против њега!

На жалост судија и тужилаца Трибунала у Хагу у науци је недвосмислено утврђено на шта се односила правна пракса међународних војних судова који су судили за злочине извршене у Другом светском рату. Најбољи пример је управо онај кога се Трибунал у Хагу и највише клони - Међународни војни суд у Нирнбергу. Поводом злочиначких организација његова правна пракса је следећа. Да би нека организација била проглашена за злочиначку тужилаштво мора да докаже постојање њеног посебног бића, као и чињеницу да су њени чланови јасно знали да учествују у извршењу заједничког плана. Такође, било је неопходно да се утврди да је

злочиначки циљ био јединствено прихваћен од стране свих чланова организације. Поред тога судије у Нирнбергу су усвојиле правило да тужилаштво да би постигло осуду за злочиначку организацију мора да докаже да су чланови организације којима се суди добровољно приступили групи и били свесни да је она умешана у извршење злочина инкриминисаних Лондонском повељом. Уколико то не могу да докажу да би постигли осуду морају да докажу да је оптужени лично учествовао у извршењу злочина.

На крају од седам организација судије у Нирнбергу су утврдиле да су свега три злочиначке. И то најуже вођство нацистичке Немачке, Гестапо и СС. За разлику од њих Трибунал у Хагу „штанцује“ удружени злочиначки подухват где стигне. Тако нпр. у предмету тужилац против Крстића, Претресно веће је утврдило да су на локалном нивоу постојала два УЗП. Први насилно премештање жена и деце и други убиства војно способних мушкараца. Чланови УЗП су били високорангирани официри док физички извршиоци нису ни утврђени. Жалбено веће у поменутом предмету је потврдило такве закључке.

Други злочин за који је био надлежан Суд у Нирнбергу, а који обухвата појам заједничког плана, или подухвата је завера. Овај злочин се тичао искључиво одговорности за вођење агресивног рата тј. злочина против мира. Подсетимо још једном да овај најтежи злочин из којег произлазе сви други злочини у рату није у надлежности Трибунала у Хагу. Од 22 лица оптужена за заверу у Нирнбергу само њих осам је осуђено по овом основу.

Дакле, иако се у злочину завере за који је био надлежан Међународни војни трибунал у Нирнбергу изричито помиње заједнички план (који је и битан елемент УЗП) у предмету Тадић пред Трибуналом у Хагу ни Тужилаштво, ни судије се нису позвале на његову праксу. Зашто? Разлог је веома прост јер како смо већ објаснили судије у Нирнбергу су уско тумачиле ове појмове док судска већа МКТЈ нарочито поводом треће категорије УЗП примењују непримерено широка тумачења да би постигли осуде у предметима без довољно доказа.

Иако је случај Тадић пред Трибуналом у Хагу био зачетак развоја доктрине УЗП, прва пресуда која се изричито позива на овај концепт је донета 25. јуна 2001. године. Од тог датума па све до 1. јануара 2004. године 27 пресуда (64 одсто) се изричито ослања на УЗП. Уколико се узме у разматрање и најшире тумачење УЗП које примењује Трибунал у Хагу у наведеном периоду 34 од 53 пресуде (81 посто) су донете на овај начин. Колики је значај УЗП за МКТЈ сасвим је јасно када се погледају ови подаци. Стога се може закључити да је удружени злочиначки подухват измишљотина Трибунала у Хагу, али и његова „жила куцавица“ без које не би могао ни да ради.

Нови појам „српске снаге“ у другој измењеној оптужници против Војислава Шешеља ће омогућити још шире тумачење Удруженог злочиначког подухвата. Судско веће ће моћи да прогласи једно лице одговорним за злочине другог лица иако се они никад нису срели, или иако су били у нпр. тешком сукобу. Проглашени припадник удруженог злочиначког подухвата сада може да одговара за наводне злочине који су се десили било где на просторима деловања „српских снага“.

Иако застрашујуће примитивна и противправна, оваква концепција Трибунала у Хагу више сведочи о његовом паду и немоћи него о његовој снази. У недостатку доказа судије и тужиоци овог инстант суда су приморани да измишљају нове појмове и да фалсификују старе. Они враћају судство вековима уназад како би поново оснажили превазиђени и заостали концепт колективне кривице. То само значи да су им дани одбројани.

Стара Пазова

највеће градилиште у Србији

- *Рејортер „Велике Србије” посетио највеће градилиште у Србији – оштинску Стара Пазова на чијем челу се налази Српска радикална странка. На територији оштинске су изграђене 4 индустријске зоне које се свакодневно шире, а према плану захваћене површину од 1.500 хектара земљишта. Због повољне привредне климе и сарадње са локалном самоуправом, највећи страни инвеститори најавили ускоро „велику сеобу” седишта фирми из Београда у Стари Пазову где тренутно имају производне погоне.*
- *Након преузетие одговорности 2004. године за руковођење оштинском, основни циљеви оштинске власти били су, јесу, и биће ипо већи прилив инвестиција, равномеран привредни и инфраструктурни развој, а самим тим и отварање нових радних места – наглашава Срђо Комазец, председник оштинске Стара Пазова*

Пише: Иван Нинић

Када би све општине у Србији следиле пример доброг домаћинског понашања општине Стара Пазова, на чијем челу се налази српски радикал Срђо Комазец, државу и њене грађане чекали би много бољи дани. Буџет ове општине 2004. године износио је 606 милиона динара, са наслеђеним дугом „демократа” од 144 милиона. Од када су радикали преузели одговорност за вођење ове сремске општине, годишњи буџет и инвестиције су све више увећаване. Тако су 2004. године инвестиције у овој општини са 184 милиона динара увећане у 2005. на 395 милиона динара, док је наредне 2006. године општина за инвестиције издвојила 883 милиона динара. Буџет који је усвојен за 2007. годину износи читавих милијарду и 780 милиона динара, од чега је за инвестиције предвиђено милијарду и 312 милиона динара.

Посебно треба нагласити да је ово највећи буџет када је реч о општинама у Србији.

У области привредних зона са председником општине Стара Пазова, репортер „Велике Србије” био је пријатно изненађен оним што је затекао и видео, јер таква „привредна револуција” коју је омогућила локална власт ретко се где у Србији може видети.

Стара Пазова је највеће индустријско-привредно градилиште у Војводини, а слободно можемо нагласити и у Србији. Од када су српски радикали на челу ове општине изграђене су три велике индустријске зоне. Формира се и четврта која ће се до краја године проширити на површину од читавих 600 хектара.

У наредна два месеца општина ће усвојити Развојни план, тако да ће са садашњих 350 хектара у функцију привреде у наредном периоду бити стављено 1.500 хектара земљишта. Према речима Срђе Комазца, за време власти Српске радикалне странке у Старој Пазови је почела градња 43 привредно-производне хале. У функцију је већ стављено 28. Хале заузимају површину од 150.000 квадратних метара.

Да радикалска власт никако није брана и препрека за привредни развој Србије, говори податак да у Стари Пазову

улажу како домаћи, тако и страни инвеститори. Међу 23 страна инвеститора налазе се и погони најчувенијих фирми као што су: Волво, Икеа, Сканија, ДХЛ, Горење, ДАВ, Хермес, Нестале, Оптимосан, Хамарс, ИМ, и друге.

Талас „велике сеобе”

Репортер „Велике Србије” био је у прилици да са председником општине посети и производне погоне три велике фирме и да се том приликом лично увери у процес рада и услови рада тих погона. Оно што је свакако за похвалу јесу услови рада, степен заштите на раду, чистоћа, обезбеђен ресторан са мензом за исхрану радника, врхунска опрема за рад која се мери милионима евра. На основу видљивих фактора, потпуно су разумљиви разлози због којих ови гиганти имају годишњи промет који се мери у милионима евра.

Састанку са председником општине присуствовали су представници три лидерска гиганта „МАН-а”, „Милшпеда” и „Соко инжењеринга”. Том приликом разговарало се о даљим плановима општине и инвеститора, као и о проширењу међусобне сарадње. Представници поменутих фирми ис-

казали су захвалност локалној управи на унапређењу зона и подстицају привредне климе за даљи развој. Уједно су најавили финансијску помоћ приликом инфраструктурног развоја месних заједница на чијим територијама се њихове фирме налазе. Сигла је и најавила да ће у наредном периоду целокупна представништва и комерцијални сектори бити пресељени са територије Београда на територију општине Стара Пазова.

Повод за „велику сеобу“ из Београда и регистрацију седишта фирми на територији општине Стара Пазова је планиран из више разлога. Први разлог представља повољна привредна клима на територији општине Стара Пазова, други повод јесте смањење трошкова разних административних такси, трошкова закупа пословног простора, односно умањење трошкова целокупног пословања у Београду. И као трећи разлог, наглашено је да инвеститори желе да целокупно седиште фирме буде у саставу погона производње, где ће се погони производње постепено проширивати.

Циљ – нова радна места

Први човек општине Срђо Комазец, у изјави за „Велику Србију“, поред видљивих резултата, открива даље планове.

„Када смо 2004. године преузели одговорност за вођење општине, грађанима смо обећали да ћемо сав труд уложити у равномеран инфраструктурни и привредни развој Старе Пазове, што управо сада и чинимо. Такође, грађанима смо обећали да уколико укажу поверење Српској радикалној странци, на себе ћемо преузети одговорност за борбу против криминала, корупције и незапослености. Сва своја предизборна обећања свакодневно испуњавамо, а за разлику од претходне жуте власти личне интересе у вођењу општине немамо и то грађани препознају“ – каже Комазец.

Према његовим речима, инвеститори се опредељују за Стару Пазову из више разлога. Главни и основни разлог за овај привредни „бум“ јесте начин на који општина инвеститорима нуди земљиште. Све се одвија на јавном конкурс у лиценцијацији без намештања. За једно земљиште се намеће и по 20 инвеститора.

Сваком потенцијалном инвеститору се повољно нуди комплетно комунално, односно инфраструктурно опремљено земљиште за чије уређење су задужене општинске службе. Начин и динамика реализације уговорених обавеза привлачи велики број инвеститора у општину Стара Пазова. Да су радикали кооперативни за сарадњу потврђује чињеница да инвеститори насељавају привредне зоне по препоруци оних привредника који су дошли пре годину или две дана.

Циљ општинске власти у Старој Пазови јесте да доласком инвеститора реши проблем незапослености, што успешно и чини. Просечне плате у општини Стара Пазова највеће су у сремском округу.

Општинска власт тренутно покушава да реши проблем 500 радника који су, захваљујући републичкој власти и приватизацији пољопривредног добра „Напредак“ остали без посла. Комазец спас види у запошљавању у новоствореним малим и средњим предузећима.

Инфраструктура „преко ноћи“

Да ова општина не заостаје ни са изградњом остале инфраструктуре изван привредних зона, сведоче чињенице, односно објекти које је посетио репортер „Велике Србије“. Локална власт подједнако брине о образовању и младима, здравству, спорту, канализацији, саобраћају и култури. Тренутно се у Старој Пазови гради основна школа чија је површина 3300 метара квадратних, где локална власт учествује са 2,4 милиона динара, а ова инвестиција ће бити завршена до фебруара 2008. године. У Новој Пазови се гради обдани-

ште површине 2.500 метара квадратних, за шта је из буџета општине издвојено више од 2 милиона евра.

У месној заједници Крњешевци је изграђено обданиште у шта је инвестирано 3,5 милиона динара. Све школе су реконструисане и адаптиране у погледу кровне конструкције, обнове фасаде, промене столарије и уређења ентеријера. Када је реч о младима, ту је општина организовала бесплатан курс обуке на рачунарима у свим месним заједницама. Овај корак је учињен из разлога што нови послодавци захтевају познавање рада на рачунару. Конкурс је био расписан у два наврата, где је било пријављено по 400 полазника, а вредност укупне инвестиције, коју је општина обезбедила, је преко 6 милиона динара.

Када је реч о здравству у овој општини, урађено је неколико вредних инвестиција. Највећа инвестиција је реализована у Старим Бановцима где је изграђена амбуланта у коју је уложено 15 милиона динара. Опремљени су и адаптирани домови здравља у Старој и Новој Пазови. Ове године је планирано да се започне и изградња амбуланте у Новим Бановцима. За спорт у 2005. години је било издвојено чак 24 милиона динара. Тренутно је у плану да до краја године буде расписан конкурс за изградњу спортско-рекреативног центра са базенима и хотелом.

До сада је завршено више од 2000 прикључака на канализацију, а план општине је да до марта 2008. године уради још 1550 прикључака. За ову инвестицију су већ обезбеђена финансијска средства и техничка документација, а укупна вредност инвестиције је око 480 милиона динара. Доста се улаже и у саобраћај. Изграђен је нови пут Сурдук према Сланкамену у дужини од 2,5 километра, ова инвестиција је коштала 44 милиона динара, општина је учествовала са 50 одсто средстава.

Такође, гради се и пут Р-106 према коридору 10, врло значајан за индустријску зону. Општина у овој инвестицији учествује са 50 одсто средстава, а вредност радова је 292 милиона динара. Адаптацијом словачког дома културе, општина показује да подједнако брине и о култури мањина.

Према плановима председника Комазеца, поред урађеног и започетог у општини Стара Пазова у наредном периоду планирају се и две значајније инвестиције. Следеће године је у плану развој речног туризма, будући да општина има 10 месних заједница од којих се 5 месних заједница налази на Дунаву. Такође, у плану је и изградња фабрике воде, с обзиром да је вода релативно лошег квалитета са доста подземних вода. „Ово су велике инвестиције за које општина мора да обезбеди средства“ – наглашава Комазец.

Доласком српских радикала на чело општине успостављена је још једна новина, сваког петка председник општи-

не прима своје суграђане и настоји да им помогне у решавању проблема. Да није у питању само пука пропаганда сведочи податак да је до сада обављено око 3000 таквих разговора.

Жути „руше“ легитимитет

После велике „радикално-привредне револуције“, борба за власт политичких противника у Старој Пазови и Војводини је велика. Према речима Комазеца, било је покушаја да се инвеститори одврате од намере да инвестирају у ову општину. „То су највише радили а и даље раде појединци из покрајинског већа Војводине, а у локалу то исто безуспешно чине одборници ДС и остала опозиција. То раде из разлога што Демократској странци и покрајинској власти не одговара да у Војводини постоји једна локална радикалска власт која иза себе има изузетне резултате“ – наглашава Комазец. Како тврди Срђо Комазец, покрајинска власт константно, али безуспешно чини све како би срушила легално и легитимно изабрану власт у Старој Пазови.

Републички ниво – републички проблеми

Стара Пазова, као што се не ослања на покрајинску власт, тако се не ослања пуно ни на републичку власт. За ову општину трансферна средства у 2006. години од стране Републике, износила су свега 5,5 одсто укупног буџета општине што је минимум свих минимума. Према речима председника Срђе Комазеца, сарадња са републичким органима власти је отежана и у административном смислу. „Када смо у септембру 2005. године расписали тендер за изградњу канализационе мреже у вредности од 110 милиона динара, републички органи су нас тенденциозно и намерно омели у раду. Једно решење комисије за заштиту права потрошача смо чекали пуна три месеца. Предмет је стајао у фиоци. На наш протест одговорили су да су предмет решили у законском року од 15 дана, али да нигде у закону не пише до када су дужни да нам исто доставе. И поред чињенице да смо имали новац и документацију, због ове блокаде, општина је дуго каснила са израдом прикључака, тако да нас је ухватила зи-

ма у децембру, па су радови били одложени до пролећа“ – истиче Комазец. Он наглашава да није задовољан ни са републичким органима власти који се налазе у Старој Пазови, а пре свега мисли на ОУП, суд и тужилаштво. Уместо да сузбијају криминал, према речима Комазеца, они га подстичу и тако се стављају у потпуну заштиту криминалних радњи својих политичких ментора.

ДСС у „сумњивим радњама“

Када је реч о политичкој ситуацији и коалиционом капацитету који има Српска радикална странка у СО Стара Пазова, ни ту не постоје проблеми. Према речима Комазеца, недавно је раскинута коалиција са ДСС-ом из разлога што су они ушли у неке сумњиве пројекте са појединим инвеститорима. „Радикали су сматрали да то није у реду, да није у складу са законским прописима и закључили смо да би од тога само општина, односно грађани имали вишеструку штету. Коалицију са ДСС-ом смо раскинули, а након тога смо консолидовали скупштинску већину, тако да сам сигуран да до наредних локалних избора нећемо имати знатних проблема у раду скупштине општине“ – истиче Срђо Комазец. Он даље додаје да се нада да ће Српска радикална странка забележити најбољи резултат од када постоји странка када је реч о територији општине Стара Пазова. Та очекивања Комазец базира на чињеници да грађани умеју да цене оно што је урађено, оно што се тренутно ради, као и оне планове који ће у будућности бити реализовани. Томе у прилог иде и податак да је на последњим републичким парламентарним изборима Српска радикална странка у Старој Пазови освојила 42,04 одсто, што је више него што су ДС, ДСС и Г17 заједно освојили. Пошто знатан проценат становништва у Старој Пазови чине Словаци, сасвим је извесно да и они у великој мери подржавају Српску радикалну странку.

Јешићеви „маркетинг – мишићи“

Буџет изрекламиране суседне општине Инђија за 2007. годину износи милијарду 90 милиона и 745 хиљада динара, док буџет општине Стара Пазова за 2007. годину износи читавих милијарду и 780 милиона динара, што је за око 700 милиона динара више. Коментаришући суседну општину Инђија, Комазец истиче да се Јешићи више хвали и рекламира него што ради. „У Инђији је урађено јако мало, скоро ништа. То су грађани препознали и своје незадовољство су исказали на последњим републичким парламентарним изборима. Након силних Јешићевих инвестиција, радикали су у Инђији освојили 43,52 одсто, док је ДС освојило свега 23,14 одсто гласова, што је очигледно доказ популарности Горана Јешића. Грађани Инђије су видели да се од празних прича, реклама и маркетинга не живи боље, већ само горе и да од тога нема вајде“, истиче Комазец.

Према речима председника Комазеца, Стара Пазова није велики значај дала маркетингу, већ конкретном раду. А као највећи аргуменат за ову тврдњу Комазец истиче податак да Стара Пазова, за разлику од Инђије, седам пута више троши своју индустријску зону. Ово је уједно и показатељ која општина реализује више инвестиција, а самим тим има и већи буџет.

Суживот Срба и Словака

Како становништво Старе Пазове поред Срба чине и Словаци, општинска власт не прави националну разлику, већ равномерно помаже и једне и друге. Заједничким средствима и међусобном сарадњом, реновиран је један од највећих и најстаријих словачких домова у Војводини који се налази у Старој Пазови. За реновирање Словачког народног дома у Строј Пазови, општина је из буџета издвојила 600.000 динара. Председник Срђо Комазец наглашава да је огромну подршку, како на локалним тако и на парламентарним републичким изборима Српска радикална странка добила управо од Словака.

Путеви и странпутице српског здравства

Хипократ на раскршћу

Долазећи по други пут на место министра здравља 2004. године проф. др Томица Милосављевић обећавао је много – ред и бољитак за изморено, осиромашено и посустало српско здравство, благодети савремене медицине да ће **свима** бити једнако доступне... Много тога.

Да се присетимо само неких од датих обећања.

Једно од првих обећања, које је министар дао у пролеће 2004. године на скупу у београдском хотелу Хајат, на којем су били присутни готово сви тадашњи руководиоци здравствених установа у Србији, за које није било неопходно било какво материјално улагање било је – **ниједан** пацијент неће чекати на преглед и пријем дуже од пола сата! Министар рекао, медији пренели, али од тога у пракси готово ништа.

Као и увек, планине које издалека изгледају плаве, изблиза су - зелене.

Уследила је поплава неиспуњених обећања – лекова и крви биће довољно, труднице, омладина, деца и стари, биће посебно заштићени...

Шта нам се у међувремену догодило?

Редови пред амбулантама нису се смањили, напротив. Труднице плаћају брдо некаких „нестандардних услуга”. Тешко да се може наћи иједна која се породила, а да бар нешто, није платила. Старије особе, уколико не желе да чекају, понекад и нису у прилици, због саме болести, плаћају сјасет неких анализа, стандардних и ванстандардних, ко од њих ће се око тога расправљати, деца такође.

Крви, како видимо ових дана, нема довољно.

У помоћ су прискочили медији. Они исти који су, и то је део историје Српског лекарског друштва, у априлу 2004. избачени са састанка Секције трансфузиолога. Шта је на том састанку, посећеном дискусији око реформе трансфузиолошке службе, било од значаја, а није за јавност, никада нећемо сазнати. Скуп је уследио након афере преношења ХИВ-а путем трансфузије, када је крвљу заражено двоје одраслих људи и једно дете.

Је ли неко одговарао због тога? Није.

У међувремену, реформа је одмакла. Усвојен је и Закон о здравственој заштити, који је требало да обезбеди услове за боље, ефикасније и квалитетније лечење грађана. Иако су многи указивали на опасност коју носи члан 199 тог Закона, све је ипак прошло глатко. Домаћи и страни аналитичари благовремено су упозоравали да би тај члан, према којем лекари могу да раде пре подне у државној, поподне у приватној клиници, могао отворити врата корупцији, није вредело. Министар је на њему инсистирао и након годину дана примене тог Закона, за пацијенте, као што видимо, здравство је све скупље и све недоступније, а ни питање корупције, посебно оне везано за јавне набавке, није отворено. Када ће то стићи на дневни ред, тешко је рећи.

Добили смо и нешто ново – „ванстандардне услуге”. Нема бесплатног здравства, каже министар, па ко хоће квалитетну услугу, мора да плати. Из свог џепа, наравно. То што грађанин већ плаћа, годинама издвајајући сваког месеца

здравствени допринос и пунећи републичку здравствену касу, то се не броји. Подразумева се. То што грађанин нема увид у трошење (на сајту РЗЗО нема завршног годишњег извештаја, нема извештаја ревизорске куће...), Боже мој, нема, па шта ћемо!

Ипак, ко уме да сабира, лако може да израчуна колико то, на годишњем нивоу, сабере новца републичка здравствена каса: Најмање две милијарде евра! Од доприноса око 1,5 милијарди, од ванстандардних услуга (за које нико не издаје рачун, па се само нагађа колико је новца по том основу од грађана узето, а не зна се ни куда иду и ко располаже тим парам – према проценама, око 300 милиона евра, од донација, из других фондова, све у свему бројка свакако прелази 2 милијарде евра. То је укупно око 10-12 одсто бруто друштвеног производа (БДП)

Немачка, на пример, троши за здравство осам одсто БДП-а, Словенија девет, Француска шест. Србија, судећи по овим параметрима, има веома скупо здравство.

Најновији буџет за здравство у односу на претходну годину, према плану Министарства здравља, увећан је за 25 одсто! Шта је то порасло 25 одсто?

БДП? Економска кретања у земљи? Становништво се увећало за 25 одсто?

Здравље је постало озбиљно, пре свега, економско питање.

Здравље као роба

Оно што је и врашцима на грани јасно јесте то да здравље у земљи Србији није више **општедруштвено добро од посебног значаја** (дичили смо се тиме деценијама уназад, с разлогом), здравље је и код нас, као и у развијеном свету, само – **роба!**

Нажалост, порука коју овако реформисано здравство шаље грађанима је поражавајуће песимистична и објективно нехумана - плати или умри!

Истраживања која су рађена у земљама у транзицији, изнела су на видело један застрашујући податак – 20 одсто становништва драматично је осиромашило продајући сву своју имовину, како би платило здравствене услуге за своје најближе.

Да ли се то и нама догађа, идемо у сусрет томе?

Смрт трогодишње Ане Граховац, након интервенције у приватној клиници, која је, како показују први налази вештака, узрокована недостатком кисеоника, што упућује на закључак да је смрт настала као последица лекарске грешке, покренула је лавину питања. Нешто озбиљно не ваља у овако конципираном здравству.

Прво реаговање министра било је, у најмању руку, контроверзно. Најавио је затварање клинике „Перфекта“ и „Илић“, на којима се одиграо немиле догађај, али имена лекара је прећутао. Да их неко не изложи „душевном болу“?

Шта да кажу родитељи детета кога више нема?

Власт хоће у Европу – погледајмо како се овакви проблеми тамо решавају!

Осим што се води спор, покреће га јавни тужилац, оштећени, у овом случају родитељи, добијају у складу са законом огромну новчану накнаду. То, наравно, не може угасити њихов бол, нити надокнадити губитак детета, али са ширег друштвеног аспекта може деловати „васпитно“ на оне који у пацијенту виде „робу“, а не људско биће.

Тек онда када неко пред законом на својој кожи осети последице своје неодговорности и то плати губитком имена, новца и материјалног положаја, можда ће се нешто и поправити боље у српском здравству.

За прави бољитак у здравству неопходни су нам бројни закони које би писали **правници**, а не лекари, како је то сада случај. Неке од њих одавно имају не само развијене земље, већ и све земље у нашем окружењу, пре свега Закон о заштити права и дужностима пацијената, који је Хрватска, на пример, усвојила још 2004. године.

Уз то, недостаје нам и кључни инструмент за заштиту **људских** права у здравственој заштити, а то је: Медицинско право. Оно би морало да уђе у редовну наставу на **свим** правним факултетима. Тако је то у свету. Зашто није код нас, одговор на ово питање надлежни нису никада понудили.

Лицемерје једног дела следбеника Хипократа протеклих дана је достигло кулминацију, када су поводом смрти трогодишње Ање Граховац, неки од њих довели у питање налаз судског вештака, релативизујући оно што су независни стручњаци са Војно-медицинске академије недвосмислено утврдили.

Здравство трага за новим концептом и у развијеним земљама!

Некада су лекари били елита академске заједнице. По свему. Импоновали су својим понашањем, образовањем, хуманошћу и високом етиком...

Данас се трагови тог елитизма тек ту и тамо назиру.

У кампањи против дуванског дима, коју спроводи Министарство здравља, учествују и неки државни службеници који цигару не ваде из уста. У граду кружи и прича да министар здравља у сопственој породици није обуздао пушаче. Толико о успешности борбе против дуванског дима.

Протеклих дана, чули смо да ће са почетком рада Лекарске коморе овакви случајеви имати другачији третман, а да ће лекари који направе пропуст, имати и последица.

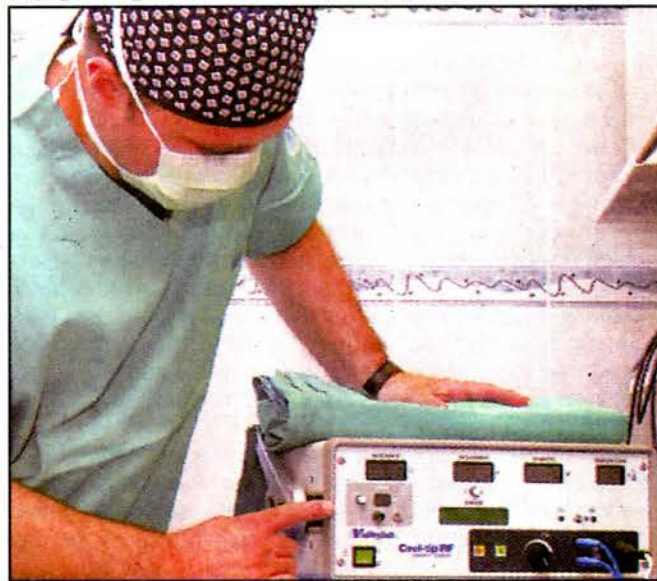
Да ли ће тада и код нас, као у Француској, на пример, Лекарска комора казнити свог члана и онда када га ухвате да вози са малиганима у крви?

У Европи, једино Србија нема статистику, а у обавези је да је води, која прецизно бележи колико је лекарских пропуста и грешака направљено у једној години и са каквим последицама. Ми смо једина земља у којој Министарство здравља, које је дужно да организује здравствени систем, води кампању за заштиту права пацијената! Као да су пацијенти без мозга. Неко други треба да мисли за њих.

Министарство има обавезу да **константно** обезбеди да се права пацијената поштују, а не да спроводи кампању.

Свуда у развијеном свету, али и у земљама у транзицији, власти су у обавези да воде прецизну статистику о примедбама и пријавама грађана против несавесних лекара и да о томе достављају извештај Светској здравственој организацији.

Хрватска је у протеклој години у свом извештају навела да је регистровала 1.600 лекарских пропуста. У Немачкој се

годишње покрене 40.000 захтева за обештећење по основу пропуста у лечењу и последица које нису очекиване, али и лошег опхођења, недоличног понашања особља. На суду је, у тој земљи, доказано да је 12.000 поднетих захтева било оправдано.

У три протекле године, у Швајцарској је 1.675 особа затражило помоћ судских вештака за, према њиховој оцени, учињену лекарску грешку.

У Великој Британији 526.600 особа пријавило је Националној агенцији за сигурност пропуст у лечењу. Бар трећина, судећи према искуству, показала се оправданом.

Да у развијеном свету пацијент и корисник здравствених услуга има знање и свест о својим правима, сведочи и податак да је у САД готово 70 одсто гинеколога било бар једном тужено!

„Игранка” у коју смо се ми, као земља, упустили отварајући врата за вантелесну оплодњу и разне друге софистициране методе лечења а да претходно нисмо створили одговарајући законски оквир за заштиту пацијената не само у погледу лечења, већ и у погледу обештећења за оно што пацијент није добио, а обећано му је, скандалозна је.

Чак и у САД, где се пословично не води баш претерана брига о томе колико грађана је покривено здравственим осигурањем, протеклих дана је на делу велика расправа око високих цена лекарских услуга, промашаја и грешака. Галама је достигла степен узбуне, а озбиљни аналитичари тврде да ће управо **здравство** и (не)функционисање здравствене заштите и здравственог осигурања, у САД бити ударна тема председничке кампање током 2008. године.

Репортери престижног „Вашингтон поста”, пишући последњих дана о овим појавама, узбунили су јавност, али и сам врх власти у Пентагону у Белој кући.

Према најновијој статистици, преноси овај лист, годишње се у америчким болницама почини 15 милиона грешака! Истраживање је показало да услед лекарске грешке или мањкавости у систему права и заштите пацијената годишње у САД умре више људи него у било ком рату који је до сада вођен.

Закључак је јасан – САД је обећана земља само за младе, јаке, здраве и богате. Банкрот, уколико дође до болести, у најразвијенијој земљи света је неминовност!

Борба за што већи профит у здравству, здравље је роба, бије се између болница, фармацеутске индустрије, осигуравајућих компанија, приватних лекарских ординација, маркетиншких агенција, а са њима у мрежи су и институти, престижни универзитети, научници, специјализоване истраживачке куће...

Кључање лековима је, према налазу једног истраживања, постало „дисциплина” број један у стицању профита. Број прописаних рецепата у САД се за десетак година удвостручио! Од истовремене примене различитих, међусобно контраиндикованих лекова, у болницама буквално „заглави” милион и по пацијената годишње!

Неколико хиљада њих, због лоше прописаних лекова, ту и сконча.

Све ове грешка, како је израчунао Институт за медицину националних академија, годишње коштају САД – 3,5 милијарди долара!

Да ли смо већ претворени у лабораторију „In vivo”?

Протеклих дана, било је много приче око обнављања преговора везано за процес придруживања Европској унији. Власт се хвали низом бенефита које ћемо добити.

Питање које се само намеће је следеће – ако се од крупних промашаја у реформи здравства и здравственог осигурања, најгрубље комерцијализације и дехуманизације, нису успеле да одбране такве силе каква је САД, како то ми намеравамо да урадимо?

Закон о заштити права и дужностима пацијената немамо. Имамо коруптиван Закон о здравственој заштити, а сам пацијент, односно корисник, изгубљен је у мору законских решења у најразличитијим областима.

Није лоше подсетити да, када је реч о вантелесној оплодњи, једна од водећих земаља ЕУ, Немачка, има веома негативан став према томе, поучена блиском прошлосту и „експериментима” „in vivo”, који су рађени под покровитељством Хитлеровог режима, озаконила је забрану те врсте експеримената.

Ових дана, сведоци смо тога да је и председник Џорџ Буш, ставио вето на један од закона који је требало широм да отвори врата клонирању.

Код нас је са усхићењем пропраћена вест да ће нам ЕУ одобрити средства и подстаћи научна истраживања.

Међутим, реално, постоји опасност да се многа истраживања, посебно у области медицине и фармације, пренесу на наш терен, јер су овде знатно јефтинија, законске конвенције, уколико нешто не иде како треба, не постоје, док сами пацијенти, али ни адвокати за ту врсту делатности нису ни припремљени ни едуковани.

Закон о заштити права пацијената не постоји. Медицинског права нема.

Последице ризика да се негде у некој установи пацијенти нађу у експерименту, а да о томе немају појма не постоје.

Неко ће рећи да смо параноични.

Ипак, мала доза параноје делује и превентивно.

Не заборавимо, онај исти свет који нас је пре девет година здушно засипао бомбама са осиромашеним уранијумом сада може мирно да крене у истраживање и кроз научно осмишљени пројекат изблиза размотри шта нам се у међувремену догодило.

Нису проблем истраживачи и научна истраживања у која ћемо бити укључени, уколико су све претпоставке и стандарди испуњени, али – с обзиром на број послушника и људи којима је у овом тренутку, у домаћем здравству новац једина религија, разлози за забринутост, објективно, постоје.

Зато, пре него што крену та истраживања која нам обећавају, оно на чему би требало инсистирати јесу закони, прописи и њихова примена. Власт, посебно у здравству, би требало да одговори на то када ће предложити поменуте законе и прописе, а када се усвоје, како ће се обезбедити да се они и у пракси спроводе.

Р. В. С.

Активисти и посланици Српске радикалне странке дали крв

Крв за живот

- Акцији добровољног давања крви у паузи скупштинског заседања одазвали су се посланици Српске радикалне странке, на челу са замеником председника Томиславом Николићем

Пише: Жана Живаљевић

У просторијама Градског одбора Српске радикалне странке на Магистратском тргу 3 од јутра до поподневних сати трајала је акција добровољног давања крви Института за трансфузиологију и страначких активиста. Одзив је био импресиван, кажу у Институту док сабирају коначне бројке, а до 17 часова, када је акција закључена, испред улаза у Градски одбор остали су редови добровољаца који нису уграбили време.

У паузи скупштинског заседања, своју хуману обавезу испунили су и заменик председника Српске радикалне странке Томислав Николић и посланици, међу којима су виђени генерал Божидар Делић, Сулејман Спахо, др Паја Момчилов, Амџат Мигати, Јадранко Вуковић, др Милета Поскурица, Душан Ступар, председник Владе Републике Српске Крајине у прогонству Милорад Буха и многи други.

Институт се и овога пута захвалио најхуманијој странци за масовно учешће у акцији добровољног давања најдрагоценије течности, а захвалницу је примио Томислав Николић.

Реприза у Земуну

З врло кратко време ово је била друга акција добровољног давања крви која је уприличена у организацији Српске радикалне странке. Недавно је у „Плавом клубу“ Српске радикалне странке у Париској 13, у организацији Душана Муникравића, скоро 200 активиста странке добровољно дало крв за Косово и Метохију. Под мотом „Крв за Косово и Метохију, Србија и Крајина“ 27. јуна, уочи великог народног и црквеног празника Видовдана, од 10 – 16 часова одзив радикала био је огроман, толики да су многи остали иза затворених врата по завршетку акције, не стигавши на ред. Крв је тада дало 137 спасивши много више оних којима је она јан-потребнија.

С обзиром на овакав ефекат, Муникравић, који је одборник Српске радикалне странке у Скупштини града Београда, иницирао је да се акција понови, а руководство Градског одбора странке, на челу са Немањом Шаровићем, ову идеју оберучке прихватило и реализовало у својим страначким просторијама у Земуну на Магистратском тргу.

Екипе Института за трансфузиологију пораниле су првог радног дана у недељи, 17. јула 2007. године. Уранили су и активисти које смо затекли и који су међу првима дали крв из Обреновца, Лазаревца и осталих општинских одбора странке који припадају територији Београда.

Ненад Воштић, члан МО Стублине из Обреновца давао је по 26 пут, а два пута је наменски давао крв за хитне случајеве, којима је спасао живот. Од 1991. године, када је први пут легао на лежај екипе за трансфузиологију и прикључили га на иглу, одазива се свим страначким акцијама.

Са Воштићем је стигао и Петко Јеличић, члан МО Ратари, добровољни давалац још из војничких дана.

Млади Данијел Којић из Лазаревца имао је 17. јула ватрене крштење.

У мешовитом саставу, крв је по 32 пут дао и војни пензионер Божидар Чубрић, члан МО Газела из ОО СРС Нови Београд, који се редовно одазива свим страначким акцијама.

Сања Адамовић из Лазаревца каже да је из овога града дошло 10 активиста добровољних давалаца, а она је крв дала први пут.

Увек за живот

Ипак, атмосфера се усјала када се чуло да ће у паузи скупштинског заседања доћи да дају крв посланици Српске радикалне странке. Новинари и извештачи су заузели положаје. Почели су да пристижу у једној групи Петар Јојић, Јадранко Вуковић и Амџат Мигати, за њима генерал Божидар Делић, Вјерица Радета, Јован Дамјановић, др Паја Момчилов, др Милета Поскурица, Душан Ступар, Бранимир Бокић, градски одборници Миле Стаменковић, Слободан Вуковић, и, међу њима, као и увек ужурбани заменик председника Српске радикалне странке Томислав Николић.

Попунио је формулар, насмејао се питању: „Кад сте се последњи пут наспавали?“ и још по којем, отишао на преглед, легао на диван испод плаката „Шешел српски јунак“ и још одржао конференцију за штампу у малом, удовољило свима који су имали нешто да га питају.

Испричао је Томислав Николић, у паузи скупштинске седнице, да је крв већ давао пет пута, једном и на Палама и представницима Института за трансфузију крви тврдо обећао да им српски радикали увек стоје на располагању.

Посланик Српске радикалне странке у Скупштини Србије Драгољуб Анастасовски дао је крв чак 109 пута!

У Србији потрошачки кредити међу најскупљим банкарским позајмицама

Папрена куповина

• *Због недовољне информисаности, оно што на први поглед можда делује врло примамљиво, може на крају за дужника да постане права ноћна мора*

Користите само оне финансијске производе које и ви сами разумете, мото је којим би требало да се руководе сви грађани Србије приликом одлуке да подигну неки од зајмова које нуде пословне банке.

Упркос ниском стандарду и задужености грађана, једна од најпопуларнијих банкарских услуга у Србији су потрошачки кредити. Ако је веровати резултатима истраживања тржишта које је банка Аустрија Кредитенштатт (ВА-СА) обавила у централној и источној Европи, грађани Србије најчешће узимају кредитне за куповину беле технике и електронских уређаја. Резултати показују и то да се број грађана који отплаћују кредит у последње четири године повећао са три на девет одсто, а разлози тренда брзог задуживања су, према оценама стручњака, исти као и у западној Европи – људи желе да уживају у животу, усредсређени су на потрошњу и желе да купују, овде и сада.

Знајући колико су грађани жељни нове беле технике, компјутера, али и летовања, банкарски су склопили аранжмане са готово свим већим продавцима ових роба и услуга, тако да потенцијални купац више не мора чак ни да иде у банку да би дигао кредит. Све се чак може решити у самој продавници „за пет минута“, како једна од банака рекламира своје позајмице.

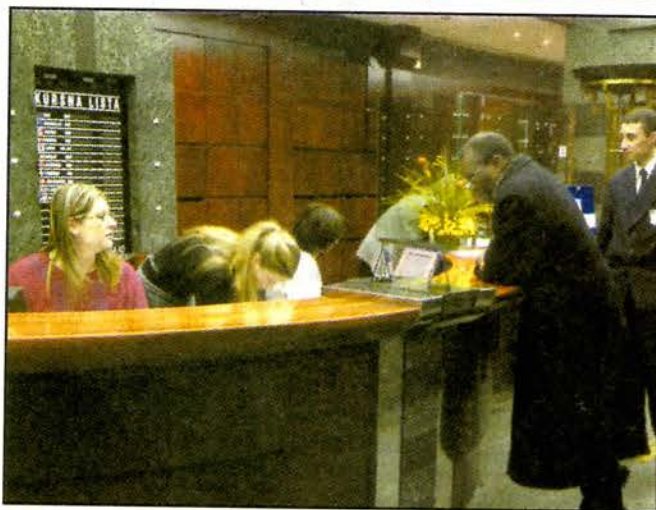
Па ипак, ако се мало боље погледа укупна рачуница, долази се до закључка да кредити спадају у најскупље банкарске услуге. Често због незнања, тачније недовољне информисаности о конкретном кредиту, оно што на први поглед можда делује врло примамљиво, може на крају за дужника да постане права ноћна мора.

У прилог томе говоре свакако велике ефективне каматне стопе за потрошачке кредитне које се у зависности од банака крећу од 10,35 па до 24 одсто, а за готовинске од 11,95 па до 28,23 одсто. Ту су затим и додатни трошкови које морате да укалкулишете у укупну цену кредита, као и још низ ставки које прате овај процес.

Будите информисани

Судећи према признању самих дужника, али и оних потенцијалних, при одлучивању се јавља велики број недоумица које се тичу услова подизања кредита, камата, начина отплате и слично. Банке данас обећавају много тога кроз рекламе и преко медија, али често у пракси имамо ситуацију да све није онако како изгледа.

Прво и основно што грађани треба да учине је свакако да се добро информишу. То подразумева обилазак више бана-

ка и прикупљање основних информација о кредиту, пре него што се донесе одлука где поднети захтев за кредит. За све што није јасно, обавезно потражите одговор од банкарског службеника и немојте мислити да ћете због тога бити досадни. Недоумица не сме да буде јер то може и те како да кошта. Другим речима, пре потписивања уговора морате да знате шта представља свака ставка у уговору.

Такође, врло је битно и то да знате колика вам је кредитна способност, тако да вам месечна обавеза не представља проблем за враћање. Пре аплицирања за добијање кредита информишите се о томе да ли је потребно учешће за добијање кредита (које се креће од 10, 20 или 30 одсто од износа кредита). За износ учешћа умањује се и износ кредита у отплати. Неретко се за подизање разних кредита тражи депозит, с тим да се депозит не може користити пре истека рока за отплату. Распитајте се и о томе колика је камата на положени депозит, јер је банке утврђују на изузетно ниском нивоу (углавном се креће у распону од 1 до 2 одсто на годишњем нивоу), па се и то може сматрати делом укупних трошкова.

Оно што највише занима кориснике кредита је његова укупна цена. Да би се добила та информација, треба знати колика је каматна стопа на месечном нивоу и да ли је кредит одобрен уз фиксну (непроменљиву) или варијабилну (променљиву) каматну стопу. У првом случају она је иста током целог периода отплате, а уколико се ради о варија-

Комформни обрачун

Обратите пажњу да се износ годишње камате, на основу месечне каматне стопе, не израчунава применом просте рачунице (нпр. 0,75 x 12 месеци јесте 9 одсто), већ применом конформног метода каматног обрачуна (за месечну камату од 0,75 одсто годишња камата износи 9,38 одсто). Осим тога, месечни анuitети кредита са роком отплате до 12 месеци, обично се усклађују са растом цена на мало (уколико је каматна стопа променљива при отплати сваког анuitета увећава се за последњу познату стопу раста цена на мало у Републици Србији).

билној каматној стопи, банка има право да формира своју зараду на основу кретања курса девиза на међународном тржишту, што значи да може да се мења наниже, али и навише. Тај ритам прати и отплатна рата. Такође, треба водити рачуна и о томе да ли се сваког месеца дуг умањује и на тако умањен дуг обрачунава камата или се зарачунава на укупан дуг.

Треба гледати и на то да ли се задужујете у еврима, швајцарским францима или динарима, јер свака валута има свој ризик. Банке примењују такозвану валутну клаузулу, што значи да у случају раста евра, расте и висина кредита.

Бројни кредити су индексирани у страниој валути – еврима или швајцарском франку. У тим случајевима, мора се знати по којем курсу се кредит пушта, а по којем се обрачунавају месечне рате када се кредит враћа – објашњавају у ХВБ банци. Банкарски признају да су у односу на иностранство каматне стопе у Србији веће, али да је то због тзв. банкарског ризика. Међутим, поставља се питање колики је заиста тај ризик, с обзиром да 98 одсто грађана уредно враћа кредит.

Скривени трошкови

Савет којим би свакако требало да се руководите јесте и тај да се обрати пажња да сви трошкови кредита буду јасно исказани, јер кредит није оптерећен само каматном стопом. Приликом рачунања укупне вредности кредита грађани често забораве да укалкулишу и трошкове накнаде за добијање зајма (отварање текућег рачуна или штедне књижице и трошкове образаца), па се унапред очекивани трошкови нагло повећавају. Наиме, банке често зарачунавају и једнократну накнаду приликом одобравања кредита, која обично износи 1,5 до 3 одсто од укупног износа. Неопходне су и информације да ли се (и колико) наплаћује и евентуално превремено враћање кредита и да ли ће вам банка наметнути неке трошкове и при обезбеђењу кредита (трошак полисе осигурања), а када су стамбени кредити у питању и на висину осигурања кредита код Националне корпорације за осигурање стамбених кредита. Уз све наведено, додатни тро-

шкови могу да настану и књижењем хипотеке, која је потребна као гаранција за веће износе.

– Иако већина банака за сада то не ради, клијент може да од банкарског службеника тражи и план отплате зајма у којем су наведене све рате, од прве до последње, тако да рачуником врло лако може да се донесе закључак шта је најповољније, то јест, где је најјефтиније задужити се. Ипак, у неким случајевима на одлуку може да утиче и брзина одобравања кредита, односно једноставност процедуре – да ли су и колико је потребно обезбедити жираната. И на крају, мора се знати колика је висина трошкова превремене отплате кредита, сматрају економисти.

Ако помножи износ месечне рате са њиховим укупним бројем и дода допунске трошкове, сваки грађанин ће моћи једноставно да израчуна колико ће укупно банци морати да плати за одобрени кредит и тек тада ће имати јасну слику да ли ће се и колико повољно задужити. Што су услови прецизније дати у уговору тим боље за клијента, јер ће тачно знати које обавезе мора да испуни. Клаузуле типа да банка задржава право измене услова у складу са својом пословном политиком, најбоље је избећи. Клијент не мора одмах да потпише уговор. Ако му било шта није јасно или није сигуран да је схватио целину, није лоше да понесе копију уговора кући, позабави се тим штитивом, па касније постави додатна питања о ономе што није разумео.

Услови колико хоћеш

У пракси је било случајева када су грађани Србије поплаћали разне административне таксе и у ишчекивању да ће добити кредит остали изненађени податком да су одбијени или пак да не могу да добију планирани износ, већ далеко мањи. Како смо сазнали, у пословним банкама се код аплицирања за кредит у разматрање узимају, између осталих, и следеће ставке:

- не узима се у свакој банци у обзир кредитна способност чланова домаћинства корисника кредита,
- укупни радни стаж, односно најмање месеци на тренутном радном месту,
- да ли сте пријављени на адреси становања најмање годину дана,
- доња старосна граница за добијање потрошачких кредита је 18 година, а горња се обично везује за број година које ће корисник имати у тренутку последње рате,
- кредитна способност клијента, коју процењује Кредитно биро.

Ако би задуженост грађана на домаћем тржишту упоређивали са другим тржиштима у окружењу онда однос задужености грађана према бруто друштвеном производу није претерано велики, јер износи седам одсто. У Хрватској задуженост износи 34, у Бугарској 15, а у Румунији 11 одсто. Међутим, на овако ниском нивоу БДП и ниском нивоу примарног седам одсто је значајан проценат. Ако је просечна плата 220 евра, а задужење 22.000 динара, то је значајан део буџета.

Р. В. С.

Савети пре задуживања

Користите само оне банкарске услуге које и сами разумете. Не смете имати никаквих недоумица. За све у шта нисте сигурни или не знате шта значи, питајте банкарског службеника, прикупите информације о кредиту код више банака и упоредите их. Информишите се о роковима отплате и свим трошковима (административни трошак банке, трошак полисе осигурања, раније отплате зајма...). Трошкови морају да буду јасно исказани. Битно је да ли је камата фиксна или варијабилна, колика је интеркаларна камата која се обрачунава за ефективни број дана од дана исплате кредита до стављања кредита у отплату; у којој је валути кредит индексирани, по којем курсу се кредит одобрава, а по којем отплаћује. Обавезно тражите план отплате зајма. Рачуница и брзина одобрења кредита треба да су вам репери за одлуку о зајму.

Европска унија – да или не (5)

Бег из европске Румуније

- *Након уласка у дугоочекивани „рај” ЕУ, Румуни су доживели још једно непријатно изненађење. Румунски ситочари су обавезни да због ишакозваних европских стандарда допремају на Карпатије, дакле на висину од 1500 метара хладњаче за млеко. Уколико то не ураде, биће приморани да продају своја ситада. Ветеринар и ситочар Шербен Енеску је истакао: „Знали смо да ће уласком у ЕУ бити поопширени кришеријуми, али ово је као да је пала бомба”. Уколико нас норме ЕУ докрајче, одустићемо од држања ситада, па ће наша деца моћи да их виде само на слици, у музејима”*

Пише: мр Дејан Мировић

Након шестог неуспелог покушаја САД и Европске уније да кроз Савет безбедности наметну резолуцију која би омогућила независност такозваног Косова, и најнеупућенијим посматрачима је било јасно да је Брисел непријатељски настројен према Србији. Европска унија по сваку цену покушава да нам отме 15 посто српске теорије. То се ради противно свим нормама међународног права. Али, наше државно руководство, као да ништа не може поколебати. Оно безусловно верује у ЕУ. Као некад за време Јосипа Броза, уз мало измењену реторику али са истим жаром, лансирају се паролe о „узвишеном циљу”, прекорава се народ који се недовољно жртвује и дају се ударничка обећања о брзим „евроатлантским интеграцијама”. Критикује се Скупштина што споро усваја, преписане „европске законе”. Нажалост, у нашој јавности нема аргументоване расправе о томе шта нам заиста доноси чланство у ЕУ. Зато се ретко може прочитати кроз какве „европске” невоље пролазе наши суседи али се могу прочитати честитке нашег руководства упућене руководством Румуније и Бугарске на њиховом „успешном” европском путу и уласку у Европску унију првог јануара 2007. Један од примера за ову виртуелну стварност и догму о ЕУ као наддрштву богатих и срећних људи је ситуација у Румунији.

Продаја банака и нафтне индустрије

Такозвани европски пут је Румунији донео и штрајкове, продају банака и највреднијих предузећа и повећање сиромаштва. Крајем 2005. године, аустријска Ерсте Банк је купила најзначајнију румунску банку, Румунску комерцијалну

банку (БЦР), чија је банкарска актива износила тада око девет милиона евра. Румунска банка је имала пет милиона улагача. Аустријска банка је за око 62 одсто акција платила 3,7 милиона евра, али румунска држава је и тај износ морала да подели са међународним финансијским институцијама јер су оне учествовале у докапитализацији ове банке. (Бета – „Привредни преглед” 22. 12. 2005.)

Такође, у „европској” Румунији, почетком 2006. године, према извештају Southeast European Times, (пренео „Привредни преглед” 9. 3. 2006) само око половине Румуна је имало приступ текућој води или систему за прикупљање смећа. Око 45 посто јавних путева није било асфалтирано, а велики део асфалтираних путева је био у лошем стању. Слично стање је било са стотинама друмских и железничких мостова. Из неколико громогласно експонираних европских фондова, као што су PHARE и SAPARAD, потрошено је само око 10 до 20 посто средстава за Румунију, јер промотери разних пројеката нису могли да скупе ни 25 посто средстава потребних за кофинансирање, навео је заменик министра финансија Николае Иван.

У мају 2006. године, румунска лист „Гандул” је објавио (према Петровић М. „Политика” 16. 5. 2006) да је Румунија након што је продала компанију „Петром” аустријском ОМВ имала за годину и по дана губитке од неколико милијарди евра: „Након што плате таксе за добијање нафте и исплате безначајне петролејске ренте, које достижу свега осам одсто вредности производње, Аустријанци на крају

остају са нето профитом од 80 одсто. То је најгори посао који је последњих година закључила румунска држава". Дакле, ОВМ је постао власник целокупних румунских нафтних резерви.

Крајем 2005. године, око 10.000 просветних радника из свих градова Румуније је протестовало неколико недеља пред парламентом у Букурешту тражећи своја права и оставку владе (према агенцији Бета). У исто време је објављено да ће преко 15.000 запослених у секторима рударства, јавног превоза и производње нафте остати без посла у 2006. години, јер држава мора због „европских“ реформи и захтева ММФ да обустави субвенције у овим секторима. („Привредни преглед“ 24. 11. 2005)

Крајем 2006. године, непосредно пред улазак у ЕУ, у букурештанској сиротињској четврти Ферентар, где у зградама нема ни воде ни плина, избила је побуна јер им је приватизовано предузеће „Електрика“ укинуло струју због неплаћања рачуна. Демонстранти су каменицама гађали полицију, а снаге безбедности су биле приморане да користе шмркове, силу и сузавац. У румунској јавности се појавила чак и бојазан да не дође до заразе због нагомиланих неколико стотина тона смећа. (Петровић М. „Политика“ 15. 11. 2006)

Изостао очекивани рај

Након уласка у дугоочекивани „рај“ ЕУ, Румуни су доживели још једно непријатно изненађење. Румунски сточари су обавезни да због такозваних европских стандарда допремају на Карпате, дакле на висину од 1500 метара хладњаке за млеко. Уколико то не ураде, биће приморани да продају своја стада. Еђуен Гонтеа, председник Асоцијације сточара у округу Брашов је изјавио за АП (према Рупић И. „Привредни преглед“ 10. 4. 2007) да: „Сточари већ напуштају планине због тешких услова живота. Многи су збуњени, продају своја стада и одлазе у Италију, Француску или Шпанију“. Ветеринар и сточар Шербен Енеску је истакао: „Знали смо да ће уласком у ЕУ бити поопштрени критеријуми, али ово је као да је пала бомба“. Уколико нас норме ЕУ докрајче, одустаћемо од држања стада, па ће наша деца моћи да их виде само на слици, у музејима“.

Пољопривреда запошљава око једне трећине Румуна али у сиромашним селима се још живи без воде, струје и асфалта. Око 85 одсто сакупљеног млека у Румуније не испуњава стандарде ЕУ. Брисел је запретио да ће укинути „помоћ“ Румунији ако до краја јула 2007. године не доврши базу података о стоци, роду жита и пољопривредним имањима.

У јулу 2007. године, државни подсекретар за пољопривреду Дачијан Чолос је упознао румунску јавност са „реформама“ које ЕУ захтева од Букурешта: „Румунија има више од 700.000 хектара под племенитим сортама грожда и по производним капацитетима се налази на петом или шестом месту у Унији“(Танјуг – „Привредни преглед“ 10. 7. 2007). Али, од 2009. године, предвиђено је да од око 3,3 милиона хектара под виновом лозом у ЕУ буде искрчено око 200.000 хектара и да виноградарима напусте ту делатност, јер ЕУ производи превелику количину вина због субвенција од пола милијарде евра. Није тешко претпоставити на кога ће пасти терет смањивања, посебно што је ЕУ предвидела за румунске произвођаче који се одлуче да напусте ту делатност у 2009. године до 20 милиона евра, што је минимална сума у односу на укупне субвенције које се мере стотинама милиона евра. Наравно, мора да се примене и стандарди ЕУ који ће додатно отежати производњу виноградарима у Румунији, посебно они који су у вези са забраном коришћења шећера за повећање алкохола у вину. Виноградарима у Румунији ће положај отежати и посебни критеријуми за доделу новца из буџета ЕУ у овом сектору. Наравно, у позадини ових „реформи“ је очување монополске позиције произвођача у Француској и Италији, јер им је опао извоз са 14,5 у 1999. години на 13 милиона хектолитара у 2004, односно са 12 милиона хектолитара са 17,5 милиона хектолитара.

Европске реформе натерале становништво на исељавање

Процењује се да је око два милиона Румуна емигрирало из Румуније након што је ова земља сврстана на „белу шенгенску листу“, и то највише у Италију и Шпанију где раде најгоре плаћене и најтеже послове. У Шпанији зарађују око 500 евра месечно, или неколико пута више него у Румунији (према Милајковић А. „Политика“ 18. 11. 2006. и „Привредни преглед“ 25. 1. 2007). То исељавање објашњава и ниска стопа незапослености од око 5,5 посто у Румунији, и поред великих отпуштања због „европских“ реформи у индустрији. У неким регионима и градовима постоји и мањак радне снаге, а посебно је изражена незапосленост у сектору грађевинарства.

Такозвани европски пут је Румунији донео мало тога позитивног. Овај пример потврђује правило. Чланство у ЕУ није добар економски избор за државе источне Европе.

Раст спољног дуга

Румунија је 2006. године имала спољни дуг од 42,7 милијарди долара. Дефицит платног биланса је износио 12,4 милијарде долара, спољнотрговински дефицит је износио 13,4 милијарде долара, а буџетски дефицит 2,3 милијарде долара („<http://www.cia.gov>“). Дакле, новац одлази из Румуније ка богатом делу ЕУ.

Дванаест година од „Олује”

Етничко чишћење

- **Акција Олуја равна геноциду, каже некадашњи премијер Републике Српске крајине Борислав Микелић. Ликвидирано између 1.800 и 2.000 Срба, проиштерано преко 250.000, спаљено 380 села. Без помоћи САД, операција не би успела. Срби из Крајине нису били на даљинском управљачу званичног Београда, уверава Микелић**

Српски етнички простор у Хрватској очишћен је акцијом „Олуја” и тако је до краја спроведена политичка идеја о Хрватској без Срба. Хрватска војска и полиција извршила је офанзиву 4. августа 1995. године на подручје Републике Српске Крајине. Против крајишких Срба кренуло је око 200.000 војника из Хрватске и Хрватског вијећа одбране. Убијали су и спаљивали све што је српско. За нешто више од 48 сати простор северне Далмације, Баније, Лике и Кордуна напустило је 90 одсто тамошњих Срба. Агресија је извршена упркос чињеницама да је ова област била под заштитом УН. С друге стране, само дан пре операције, делегација РСК прихватила је предлог међународне заједнице за мирну реинтеграцију у Хрватску и заузврат добила чврсте гаранције да напада неће бити.

Бивши премијер РСК Борислав Микелић каже, у разговору за „Велику Србију”, да акција „Олуја” представља најтежи облик етничког чишћења једног народа на подручју Европе после II светског рата, који је раван геноциду.

– И поред чињенице да Војска РСК са својих пет корпусних није 4. августа прихватила отворену борбу са хрватском војском, као и да није употребила ракетни систем и авијацију, хрватски бојовници дивљачки су убијали недужне Србе, рушили и уништавали све пред собом. Хрвати су, за време и након војне операције „Олуја”, починили стравичне злочине над Србима у Крајини. На мучки начин ликвидирали су

између 1.800 и 2.000 Срба, од тога 1.205 цивила, 522 жене и дванаесторо деце. Спалили су 380 српских села, те опљачкали и уништили сву приватну имовину крајишких Срба. Са подручја западне Крајине протерано је преко 250.000 Срба на понижавајући начин, у избегличким колонама, уз каменовање од стране хрватских грађана и уз пратњу америчког амбасадора у Хрватској – говори Микелић.

Операција „Олуја”, као и остале акције хрватске власти, не би успела да није било велике подршке САД. Према речима нашег саговорника, о припремама и сваком делу акције „Бљесак” свакодневно је обавештаван тадашњи амерички председник Бил Клинтон. Америчка власт била је одушевљена овом акцијом и сматрала је да исти модел треба применити и на западне делове Крајине.

– Радећи на припреми акције „Олуја”, Американци су обавештавали хрватску војску о кретању Срба у Крајини и покретима ВЈ на источним границама са Хрватском. У ноћи између 3. и 4. августа хрватским јединицама издата је наредба да се искључе сви телекомуникациони уређаји да би Американци искористили то време за ометање и уништавање српских телекомуникационих уређаја и тако војно деловали по положајима Српске Војске Крајине. Цела „Олуја” у реалном времену је преношена у Пентагон, где и данас постоје снимци.

Доказ

Борислав Микелић истиче да није било јасно ни тада, а ни данас представницима међународне заједнице, а далеко је тежа чињеница да и многим српским политичарима у нашој матичној држави, да Срби из Крајине нису изазвали рат у Хрватској, нити да је то учинила ЈНА по некој директиви руководства матичне државе Србије.

Апел

До сада се у Крајину вратило између 46.000 и 54.000 Срба. Временска дистанца од 12 година је показала да Хрватску најмање интересује стање у СК. Желим да поручим свим парламентарним странкама у Србији да се питање Крајине мора хитно ставити на дневни ред. У најскоријем року Скупштина Србије би требало да усвоји резолуцију или декларацију о повратку историјских права Срба у Хрватској, која би се нашла и у Савету Европе. Хрватска не може да уђе у ЕУ док не врати историјска права Србима – каже Микелић.

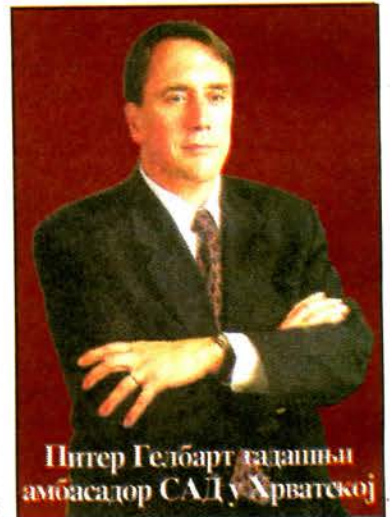
Микелић сматра да би у циљу сагледавања целокупне истине било неопходно да Хашки трибунал затражи од Пентагона све снимке за време и након „Олује“, као и да би сви високи амерички официри и обавештајци, који су били умешани у „Бљесак“ и „Олују“, требало да сведоче, што би, како он каже, доста помогло и у одбрани др Војислава Шешеља.

– Срби из Крајине су доживели најтрагичнију судбину на подручју претходне Југославије, која их и данас у свим сегментима живота прати. Потурање опасне тезе хрватског неонацистичког руководства да је ЈНА са крајишким Србима извршила агресију на суверену Хрватску по налогу Слободана Милошевића спада у најгрубљу неистину и омаловажавање Срба у Хрватској. Будући да су ову верзију, у борби против режима Слободана Милошевића, подржали опозициони лидери политичких странака у Србији, и да је то оберучке прихватила и међународна заједница, то је за крајишке Србе и Србију имало погубне последице. Наиме, по тој тези Срби у Хрватској су били на даљинском управљачу званичног Београда, што би значило да 800.000 Срба није знало која су то њихова права као народа у Хрватској. То је једна од највећих подвала крајишким Србима и најдиректније амнестирање злочина које су починили хрватски бојовници над Србима, јер је по овоме агресор постао жртва, а жртва агресор – објашњава Микелић.

Отворени обрачун са Србима у Хрватској почео је још 1989. године, када је у Сабору поднет амандман да се Срби избришу из Устава Хрватске као конститутиван и државотворан народ. Многобројни националисти су већ тада проценили да је дошао тренутак за независну и самосталну Хр-

ватску, а на руку им је ишао и Устав СФРЈ из 1974.

– Нема никакве дилеме да је најуже руководство ХДЗ, још половином 1989. године, пројектовало грађански рат у Хрватској, односно сукоб са Србима и припадницима ЈНА. Након што је Туђман постао председник, а Месић премијер, отворено се кренуло са покоравањем Срба у Крајини. Хрватска власт је започела са стварањем паравојних формација и са илегалним увозом наоружања. Све је то озбиљно узнеми-

Петер Гелбарт тадашњи амбасадор САД у Хрватској

рило Србе, поготово што је уследио став Месићеве владе да се повуче наоружање од резервног састава милиције из већински српских општина са подручја Крајине. Било је евидентно да се ХДЗ-ова власт одлучила на спровођење политике, сличне оној коју је НДХ Анте Павелића, спроводио према Србима од 1941-1945. године. Ова неонацистичка власт је, крајем 1990. године, насилним политичким путем избацила Србе из Устава Хрватске. Наиме, знало је хрватско руководство, да у циљу остварења свог основног циља, самосталне Хрватске, мора од свог брода одсећи српско сидро, а то је значило да у Уставу мора јасно бити дефинисано да је суверенитет хрватског народа недељив. Избацивање Срба као конститутивног народа из Устава био је основ да Хрватска, 25. јуна 1991. године, у Сабору прогласи своју неза-

висност. Због тога је било потпуно јасно да се избацивањем Срба из Устава, српско питање пресељава на подручје Крајине, где су Срби били вековно већинско становништво и власници једне трећине територија. Да су ХДЗ-овој власти Срби били велики залогој, показао је попис становништва у Хрватској у пролеће 1991. Наиме, званично је било 581.000 Срба, а незванично 820.000, јер се 240.000, углавном у урбаним срединама, изјаснило Југословенима. И када се вратимо у ову годину, врло је симптоматично да се председник Србије Борис Тадић, дан уочи прославе државности Хрватске, нађе у Загребу у емисији „Недељом у 2“ Александра Станковића. Његово извињење хрватском народу за наводне српске злочине представља највеће понижење које је могао да учини свом народу – закључује Борислав Микелић.

Р. В. С.

Људи на крсту

Пише: Мирослав Тохољ

На позив „Велике Србије” да изнесем став поводом пресуде Хашког трибунала некадашњем председнику Републике Српске Крајине Милану Мартићу најпре сам помислио: Има ли живог Србина, да ли ће се такав уопште родити, да пресуду од тридесет и пет година, изречену Мартићу, није и неће доживети као завршни печат на политику сатирања једног дела српског народа над којим је у двадесетом веку почињен усташки геноцид у две фазе, оног народа Српске Крајине на чијем челу је у одсудним тренуцима његове дуге историје стајао Милан Мартић?! Шта да кажем а да не поделим опште гнушање и презир према „светској правди”, према судском „писању историје” чији смо непосредни сведоци? Одлучио сам да, уместо белешке о тренутном утиску, прелистам своје ратне бележнице и ево резултата: заборављена прича о двојици живих српских мученика, Мартићу и Караџићу, које су заувек спојиле историјске недаће у којима су се нашли делови српског народа издељени мањим или већим рекама, далекосежним и краткорочним визијама, интересима и „политикама”. Суочавање са прошлотином, оном која се темељи не на подметању апсолутне кривице, већ на голим чињеницама, свакако да ће деловати сурово и болно, али шта је – ту је, једном се истини мора погледати у очи.

Дневничке белешке испод овде наведених датума свакако да су у целовитој верзији увек опширније, оно што се овде наводи понекад је само успутна опаска у оквиру ширег приказа догађаја. При избору записа у својој ратној архиви руководио сам се једино електронским претраживачем кључне речи „Мартић”. Нека то, за сада, буде скроман допринос бесмртној правди.

Пише: Мирослав Тохољ

Понедељак, 20. фебруар 1995.

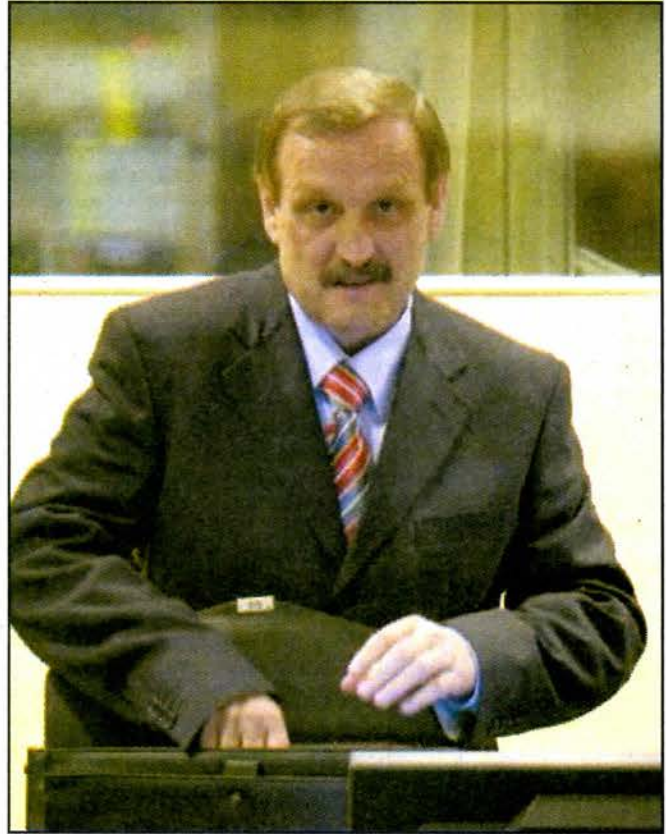
Караџић и Мартић у Бањалуци оснивају заједнички Савет за одбрану. Сем њих двојице као председника, Савет чине председници скупштине, министри одбране, министри унутрашњих послова, команданти главних штабова. Савет је формиран на бази Приједорске декларације и одлука на заједничкој скупштини у Новом. Сведоци смо, каже Караџић, да међународна заједница чини све да обједини хрватске и муслиманске војне и политичке снаге, при том не крију да им је циљ заједничка борба против Срба.

Среда, 22. фебруар 1995.

Јучерашња Акашијева посета Книну уродила је, канда, некаквим резултатом. Није пролазак хуманитарних конвоја за Бихаћ кроз Крајину била једина тема разговора с Мартићем. Руководство Крајине спремно је за политички дијалог са Загребом, изјавио је Акаши.

Четвртак, 23. март 1995.

Мартић је упутио писмо Савету безбедности, захтева равноправан третман. Пред лицем света и историје, тражим од Савета безбедности да нове одлуке и резолуције доноси не само на основу захтева и аргументације хрватске стране, него да се узму у обзир и захтеви и аргументи Крајине. Позива се на главу шесту Повеље Уједињених нација, која предвиђа постојање међународно непризнатих држава и њихову равноправност у вођењу спорова са међународно

признатим државама. Амерички потпредседник Ал Гор, велики Мартић, обећао је Хрватској да ће ставити ван снаге Венсов план и издејствовати резолуцију којом се територија Крајине укључује у државни простор Хрватске. То је у сусрету са мном, наводи Мартић, пре два дана у Београду потврдио и копредседник мировне конференције о бившој Југославији Торвалд Столтенберг. Подсећа да су Хрвати у протекле четири године протерали триста хиљада Срба и да за то никада нису јавно осуђени.

Четвртак, 30. март 1995.

Мартић упућује нови протест Савету безбедности: нису одговорили на захтев да Крајишници присуствују седници Савета који „експериментално” усваја нови назив мисије у Хрватској (Крајини). Објашњава Мартић, тумачи, и аргументује, али... Неће и не желе. УНКРО! Уједињене нација и Кроација! Лагана елиминација Крајине.

Поподне седница владе. Конкретизација Караџићеве наредбе о стварању реалних претпоставки за сламање тренутне и превенирање наредне фазе пролећне офанзиве. Присуствује и Радован. Притисла га је мука због окршаја према Крајини, напустила га дојучерашња вера, ишчилело самопоуздање. У току ноћи требало би поново да се састане Савет безбедности: сутра – потоњег мартовског дана – истиче мандат плавих шлемова у Крајини. Размиоилажења су очигледна, руски представник чека инструкције из Москве. С друге стране је америчко-немачки савез, гурају резолуцију која штити искључиво хрватске интересе. УНЦРО! Ускратићемо гостопримство ако промените име, поручује

Мартић након што му је Столтенберг у Книну уручио нацрт резолуције. Венсов план је дефинитивно мртав, ствари су поново на почетку, али однос снага одавно више није као што негда беше.

Понедељак, 3. април 1995.

Нову резолуцију Савета безбедности синоћ је коментаришао Бабић. Документ садржи, рекао је, низ неприхватљивих оперативних елемената, првенствено због предлога о размештају мировних снага на граници са Републиком Српском, као и због промене назива и мандата. Пре тог Мартић је, поводом промене назива и мандата плавих шлемова, у писму Галију затражио њихов одлазак. Сви истичу да резолуција укида Венсов план, и није баш по свим аспектима недвосмислен прилог Туђману. Ипак, документ није уважио ниједну сугестију која је стизала из Крајине, па постоје врло велика могућност да резолуција подрива ионако жалостан мир и наизглед нормалну ситуацију. Наредних дана Врховништво ће званично уложити захтев за повлачење плавих шлемова из „ружичасте зоне“ у западној Славонији, јер налази да резолуција укида даље постојање режима „пинк зоне“. У том реону размештено је око осамсто педесет аргентинских и око хиљаду јорданских војника, а штаб УНПРОФОР-а за „Сектор-Запад“ извештава о великим војним покретима усташке војске.

Понедељак, 1. мај 1995.

У „Панорами“ навече заседа Врховна команда, уз присуство команданата свих шест војних корпуса. Стигао је и Момир Талић. На дневном реду су трзавице и неслагодност војне и државне структуре, укупно држање Главног штаба у новонасталој ситуацији.

Уторак, 2. мај 1995.

Напад на западну Славонију Акаши је курвањски описао као „више од инцидента“ који још „не значи тотални рат“. Загребачки преговори завршени су без резултата, Шаринићевом претњом да ће Хрватска војска тући насеља у Крајини. Јавно саопштење имплицира стварну улогу преговарача. Задатак је да страна која предаје и страна која прима „комад српског народа“ усагласе позиције око спољашње слике текућег „инцидента“. Са стране „неконтролисаних“ Шаринићу је узвраћено истом мером: и ми ћемо тући хрватска насеља. Апострофиран је Загреб као могућа мета, премда све делује наивно, јер ствари очигледно иду унапред задатим током. У зору је усташка авијација поново бомбардовала мост код Старе Градишке. Два сата касније уследио је нови напад касетним бомбама на сам град. Страда шесторо људи, десетине рањених – под рушевинама их има још. Одмазда за дејство наше артиљерије са десне обале Саве. Из куће, сравњене до темеља, извлаче двоје деце. Дечји трупови заврша-

вају се крвавим вратовима, као мале чиоде. На удару је и болница. Колона избеглица вијуга према Бањалуци.

Среда, 3. мај 1995.

М. М., Мартићев кум, управо се вратио из Градишке. „Ишао сам“ – обавештава ме телефоном – „са делом јединице и покушао да се пробијем преко Саве. Али, видео си, све је узалуд!“ Ствари ће, вели, бити јасније после сутрашњег заседања Заједничког савета одбране.

Караџић је већ на путу за Костајницу. Дачо се љути: „Зар мора баш на прву линију! Зашто уопште иде? Подмеће се да га окриве како је он издао Крајину. А, видећеш, водиће га и на мост, директно под снајпере!“

Пре поласка у Крајину, Караџић је послао поруку генералном секретару Уједињених нација. Тражи проглашење Славоније за *заштиту зону*, по моделу оних у Босни. Настоји, у ствари, да подсети на аналогију и наговести наш могући потез у Босни. С обзиром на то да је мисија Уједињених нација у Крајини показала сву бескорисност, чак и штетност по српску страну, захтева да Гали у Савету безбедности нађе начин за потпуну заштиту становништва, проглашење целог подручја западне Славоније *зоном заштите*, налог снагама Северноатлантске алијансе да присиле хрватске трупе на напуштање окупираног подручја. „Екселенцијо, многе акције Уједињених нација сумњиве су моралне природе у односу на подједнако поступање према свим странама у сукобу; уколико се српски простор западне Славоније не заштити енергичним мерама, за нас Србе постојање Уједињених нација изгубиће сваки смисао и престаће све наше обавезе према тој организацији.“

Готово идентичне захтеве упутио је генерал Младић француском генералу Жанвијеу. „Доказана је неефикасност Ваших снага у заштити српског становништва и његове имовине што Вас чини одговорним за злочине које су починиле хрватске трупе“ – терети и захтева да га што пре обавести о оном што ће предузети.

Поподне у Книну отпочињу преговори. Опет Микелић, опет Акаши. Истовремено, стижу вести о предаји Срба; неко плански протура гласине да српско оружје иде у руке трупама Уједињених нација које збрињавају заробљенике. Тек што је оружје предато, плави шлемови овде више немају шта да траже, и бојовници су их отерали. Усташка артиљерија касапи збегове у Кргу, Бруснику, Бијелој Стијени, око Пакраца. У центру Загреба поново детонације, знак опште опасности, евакуисане су породице америчких дипломата и службеници амбасаде. Знак опште опасности оглашен је и у Книну. Из Книна позивају све српске команданте у српским земљама да спрече злочин. У питању су минути, хиљаде људских живота.

Не знам какве то везе има са Хрватском, али сирене су „загуделе“ и у Сарајеву. Ослобођене су две коте на Пљешевци код Бихаћа, Мајоруша и Шкипине.

Навече, преговори у Загребу уродили су, наводно, споразумом о прекиду ватре који је, гле нонсенса, већ ступио на снагу. Усташе ће се, по споразуму повићи на претходне положаје, до пред поноћ. Коридор око аутопута у ширини од два километра контролисаће међународне трупе и посматрачи Европске уније. Ујутро ће отпочети евакуација око шест хиљада Срба из Пакраца. Испоставља се да су Хрвати, уместо потписа на споразум, тек дали *часну ријеч*, ништа више.

Уторак, 9. мај 1995.

Мартић се у Београду састаје с Акашићем. Пре тог Јапапац ће се, ваљда, срести с Милошевићем како би опипао тле на које стаје у мочвари разбратства и срамоте. Како би опипао пулс „јачој страни“. Из позиције Милана Мартића можда се још штогод и може учинити за оне несрећнике у Пакрацу

Четвртак, 11. мај 1995.

„Мислим да председнику Милошевићу не пада на памет да војно интервенише” – саопштава Акаши резиме београдског сусрета. Председник Србије обећао је, вели Акаши, да ће учинити „извесне ствари у Босни”. Потврдио је Акаши и Милошевићево упозорење крајинским Србима да се уздржавају, јер се, за разлику од Мартића, вели Акаши, Милошевић сложио да Срби у западној Славонији треба да остану, уколико су хрватске власти спремне да им гарантују људска права. Галијев изасланик сада је, јављају, одустао и од тврдњи да су усташе гађале цивиле у бекству, напоменувши како су „грешку” подстакли посматрачи који су „послали гласније сигнале него што је ситуација дала повода за то”. Речју, што утицајем Америке, што капитуланством председника, умирена је Акашијева преобраћеничка савест и покопани заклани Срби!

Уторак, 16. мај 1995.

Крајишки Врховни савет одбране усвојио је оставку Милана Челекетића, команданта Главног штаба Српске војске Крајине, а на место новог крајишког војсковође поставио генерал-потпуковника Милу Мркшића.

Понедељак, 22. мај 1995.

Погледајте, вели Јагош, ту и тенкови *уидају до њојаса*. И збиља, уморни и оглувели, поклекли попут прасиди на припеци, наши тенкови обесили сурле у мочвару, हुте. Гдекоји тупо загладан у правцу Орашја, неки незаинтересовано осматра Челић, један збуњено змирка према Градачцу – само што сунчане наочари на затражи. Мински кратери поред пута, свуд рупе од шрапнела. Дејствовао је и усташки „вебер”, иза њега остају вртаче распоређене као кад гиганти саде виноград. Парче челика пробило прозор на малој дрвеној продавници корпи од пруха. Под стрехом су изложене кошаре, али домаћица се скрива у кући стотинак метара даље. Још тутњи, али и ово *све* је на издисају. Почетни судар био је жесток, то се види. Само онај ко није гледао мучне призоре на тој цести могао се уздати да ће људи јурнути у блато, кренути у битку као да се претходних дана ништа није десило. Зар нису обесхрабрани свешћу о издаји у западној Славонији? Није ли душу сквасила језа из невољничких колона? Зар нису слушали о порођајима у Сремској Рачи? И да их то мотивише!? Са раздалјине млатити артиљеријом луксуз је и за оног који напада и за оног који се брани. Ретки су прегаоци попут војводе Манда што је, враћајући се са Богданова брда, шесторицу заробљених муслиманских војника довео на узици.

Премештање огња готово да је могуће предвидети. Спласнувши у Посављу, где је симулирао пресецање „коридора”, одједном је букнуо у зони одговорности нашег најтањег војног корпуса, око Гламоча и Грахова, где по свему судећи настоји учврстити усташке позиције спрам муслимана у средњој Босни и Крајишника у Книну. Таквом жестином усташка артиљерија у овом рејону није *радила* нигде до сад. Штекћу вишецевни бацачи из Црних Бунара, Росића, Казанаца и Нинковића. Хаубице и топништво прже Црни луг, Грковце, Јаругу и Нуглашице у залеђу Грахова. Код Гламоча у таласима усташка ватра поклапа Малу Голију, Корићине и Старетину.

Троугао авнојских граница прожет је троуглом *здружене* офанзиве и један преко другог оцртавају правилну Давидову звезду која за војсковође и не мора имати значење које има за хроничара. Муслиманска пешадија, дакле, с нешто слабијом артиљеријском подршком, напада из три правца у зони Херцеговачког корпуса. Од Рошца настоје прокрчити ка Невесињу, од Коњица према Главатичеву, с Трескавице према Великом конику.

Пушкара свом дужином линије фронта, свако настоји блокирати непријатељску силу и онемогућити прегруписа-

вање. Снаге Сарајевског корпуса заковане су муслиманским дејствима по Лукавици, Златишту и Грбавици, док се Илијаш, Хаџићи, Рајловац и Вогошћа нигда и не гасе. Сви путеви у ратној зони су затворени.

За поподне у Бањалуци је, пред сутрашње скупштинско заседање, заказана седница Главног одбора. Сви осећају изузетност тренутка и готово да нико не одсуствује. Јагош и ја стигли смо сат пре почетка. Приступила су, видим, и изасланства локалних власти у крајевима које је поткопала тренутна криза. Распитују се, шапћу, подносе извештаје, траже савете; неки су згранути и уплашени. Раскопчани и ознојени. Укупни амбијент је углавном губитнички, оптимисти су у мањини. Увиђа то и Караџић. Рашчлањује црну страну тренутних збивања. Наша служба државне безбедности, вели, на време је упозоравала министарства унутрашњих послова Србије и Крајине о хрватским плановима у западној Славонији. На време смо упозорили и Главни штаб о приликама око Бихаћа. Ни у једном ни у другом случају није предузето све што би омогућило да се последице избегну. До губитка на бихаћком ратишту дошло је због, како вели, алкавости локалних команди. Ситуација је, међутим, донекле стабилизована. Наш војник показује да је јачи у добро планираном контранападу, него у повлачењу. Испоставља се да борци специјалних јединица цео дан напредују у акцији враћања изгубљених територија код Бихаћа, а да при том и не дођу у борбени додир са муслиманима.

Говори о уједињењу са Крајином. Никаква федерација не долази у обзир! Долази у обзир унитарна српска држава! Не долази у обзир уједињење са поцепаном крајишком влашћу, већ са крајишким „крајинама”: Далмацијом, Лицом, Кордуном и Банијом. Западна Славонија је изгубљена, Барања наслонена на Србију и тамо не показују спремност за уједињење. Свестан је Радован, и свесни смо сви, да је расцепканост и нејединство наша национална коб. На страначком заседању у Палама почетком маја горко је одахнуо: Упркос чињеници да смо Срби, нисмо се поцепали! Али шта вреди парцијално јединство, ако је коб општих деоба очигледнија него икад?

Среда, 24. мај 1995.

Мартић, посматрам га, исијава детињу доброту у очима. То су очи човека који јасно вид несрећу. Јуче је заседала крајинска влада у Ердуту. Бабићеви министри изјаснили су се за почетак процеса уједињења, док су микелићевци испољили крајње резерве. Компромис је лако пронаћи, сложила су се обојица. Свесни смо одговорности пред народом и знамо да нема времена, али ни других разлога за одлагање целокупног српског уједињења, кажу. Позивају Србију и Црну Гору да се укључе у процес интеграције: „Уколико оне то не могу или неће, а ми сматрамо да могу и да нема разлога за чекање, ми морамо ићи веома брзим корацима ка уједињењу.” Састанку заједничке комисије присуствују, сем Кољевића, Лежајића, Бабића, и митрополит дабробосански Николај, епископи Лукијан и Атанасије Јефтић.

Понедељак, 29. мај 1995.

У Книну заседа Скупштина. Након сат расправе, смењују Микелића. Изгласана је сагласност на иницијативу о уједињењу. Одбили су Мартићеву уредбу о статусу радио-телевизије у ратним условима, оно о чему смо пре неки дан разговарали у Бањалуци.

Среда, 31. мај 1995.

Поподне у Бијељини састанак најужег крајинског и нашег руководства. „Међународна заједница Србе очигледно гура на уједињење и брже него што смо то сами мислили”, вели Радован. „Међународне околности нам не иду у прилог, али ми морамо да гледамо интерес нашег народа, јер га само јединствени и сложни можемо остварити” – каже Мартић.

Одржан скуп „Истина о Сребреници” у организацији Српске радикалне странке

Геноцида није било

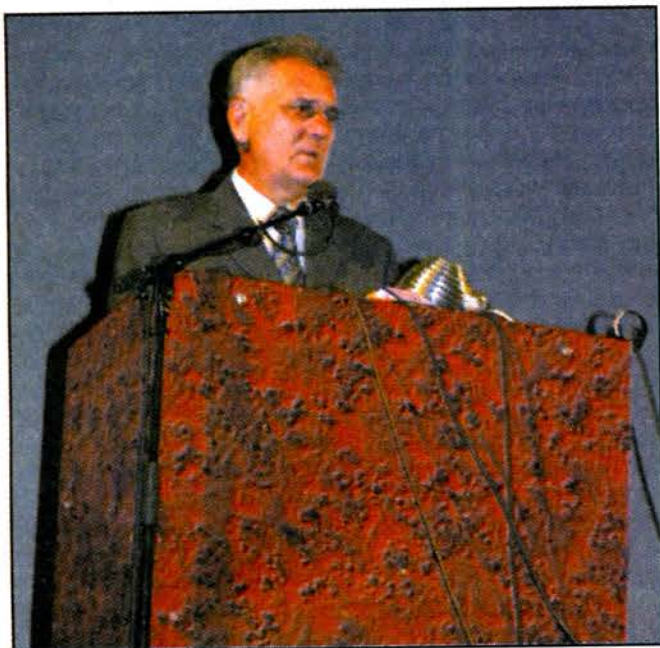
• *Ћути државно руководство и ћути све политичке странке које су на власти. Као да их је срамота да једном кажу: „Ево вам истине о Сребреници”. Ако они ћути, ако је њих срамота и ако се они боје има нас који се не бојимо ни Хаџа, ни Вашингтона, ни Брисела. Има нас који се бојимо Бога и има нас који се бојимо ишта ће нам народ рећи за начин на који се бавимо политиком, јорука је Томислава Николића, заменика председника Српске радикалне странке*

Веш 12 година Сједињене Америчке Државе, Европска унија и муслимани из Босне и Херцеговине воде невиђену хајку против српског народа и српске државе због наводног геноцида који је тобоже починила Војска Републике Српске на подручју Сребренице. Српске жртве, српску децу и погинуле српске војнике нико никада није бројао посебно не на Западу. Скуп под називом Истина о Сребреници, посвећен страдању српског народа у овом делу Подриња, одржан је 20. јула у препуној дворани Дома синдиката у Београду у организацији Српске радикалне странке. Поред највиших политичких представника СРС скупу су присуствовали чланови породица страдалих Срба, представници Савеза логораша Републике Српске, као и Лука Караџић, брат некадашњег председника Републике Српске Радована Караџића, син српског генерала Ратка Младића, Дарко Младић, др Милан Булајић, књижевник Љиљана Булатовић, адвокат Светозар Вујачић и многи други. Скуп је завршен емитавањем филма „Демилитаризована зона”, у

коме су приказани злочини над српским цивилима у Сребреници и селима око ње, које је починила муслиманска војска под командом озлоглашеног Насера Орића.

Први се присутнима обратио заменик председника Српске радикалне странке Томислав Николић који је истакао, „Став српског народа и Српске радикалне странке је да сваки злочин треба казнити и осудити и сваки злочин заслужује казну. Никада ми Срби нећемо прећуткивати било чији злочин нити ћемо дозволити да остане некажњен било који злочинац. Али, доста више! Скините нам се са деђа. Нисмо ми најгори него најбољи народ на свету. Немојте увек када нам је тешко и када неки свој проблем треба да решимо да нам товарите неку нашу исконску кривицу и кривицу за све што се у свету догађа. Немојте наше најцењеније и најхрабрије и оне који нас воде да стављате на стуб срама. Нити су то заслужили нити ће у нашим очима ишта изгубити од своје величине. Можете ви док је још ова власт издајничка, полтронска, можда још понеког Србина да ухапсите и да га пре-

дате целатима, али је веома близу дан када ће Срби своју судбину решавати у својој држави”

Николић је нагласио да је Сребреница велика рана, „Рана за све нас, који смо је на било који начин преживљавали. Никада нас неће чути да кажемо да су тамо само муслимани убијали Србе. Не, тамо су и Срби убијали муслимане, али није истина оно што нам непрекидно говоре са Запада а што наша државна телевизија, радио и новине стално спроводе у нашу главу и мисли – како смо ми криви и како смо ми Срби само због тога ушли у овај рат, да побијемо што више људи око себе. Ђути државно руководство и ћуте све политичке странке које су на власти. Као да их је срамота да једном кажу: „Ево вам истине о Сребреници”. Ако они ћуте, ако је њих срамота и ако се они боје има нас који се не бојимо ни Хага, ни Вашингтона, ни Брисела. Има нас који се бојимо Бога и има нас који се бојимо шта ће нам народ рећи за начин на који се бавимо политиком. Дужност је сваког политичара да се изјасни о Сребреници. Ми се, ево, овако изјашњавамо”.

Српска књига жртва није истина за америчке делиоце права

Представник Удружења логораша Сребренице и Братунца Винко Лаловић, који је и члан Председништва Савеза логораша Републике Српске је нагласио: „Тамо где се говори о истини тамо су и српски логораша, јер њих највише интересује истина. Значи да тамо где су српски радикали тамо су отприлике и српски логораша. Можда зато што нас вежу неке заједничке ствари. Не само истина и борба за истину већ и оно што се зове златна слобода нашег народа. Ми смо за ту слободу дали део себе и кроз хрватске и муслиманске казамате. У Босни и Херцеговини је било 536 логора за Србе, а само у мултиетничком Сарајеву било је преко 120 логора за Србе. Ја сам био у неколико логора од којих истичем да сам био и у логору ‘Силос’. Тамо сам провео две године, две године голготе. Имао сам срећу да преживим те логоре за разлику од неких који су остали тамо заувек. Нажалост, ни данас нисмо нашли њихове посмртне остатке. Желим да се захвалим СРС, што је направила ову конференцију са темом ‘Истина о Сребреници’”.

У прикупљању материјала за доказивање истине о Сребреници велики допринос дала је Љиљана Булатовић, наш

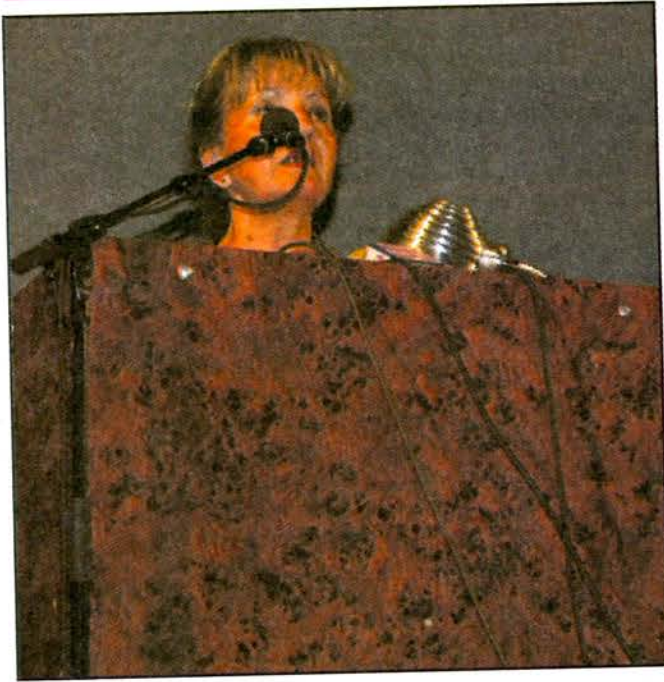
истакнути књижевник, публициста, Она је подсетила присутне на српске жртве, „Клечала сам пред мајком Добрином Продановић из Ратковића док је јаукала за сином јединцем када сам је посетила и даровала јој књигу са њеним ликом на њој. Она је истина и њен јаук. Док је 1993. године миловала голу лобању сина Живана то за неке није био прилог истини о сребреничкој трагедији, јер је Српкиња. Чак су јој ту слику јула 1995. године објавили као да је муслиманка и да јој је син жртва како они рекоше ратног злочинца генерала Младића и његове војске. Деса Стојановић, мајка једанаестогодишњег Слободана умрла је од бола и огорчења не верујући да су јој сина растргли па убили само зато што се вратио у родну кућу да пусти свога пса на слободу, јер су морали на брзину, под претњом комшија муслимана, да побегну главом без обзира. Она је истина, као што је истина да у том крају за време рата није страдало ниједно муслиманско дете. Истина је и мајка Милица Димитријевић из Скелана којој су, у зору 16. јануара 1993. године, муслимани снајпером убили четворогодишњег сина Александра и једанаестогодишњег Радисава. Орићеве војници су тога дана покосили на десетине младих живота, апсолутно недужних, осим што су Српчад, Орићу није суђено због тога. Истина је и да су седамдесетогодишњу Стојку Степановић, 1992. године, код Факовића убили. Савка Ђокић је остала жива и она сведочи о убиству њене породице. Нису Орића осудили за оваква недела. Истина је логор за Србе у кокошињу у Горњим Поточарима, у којима је била заточена и шеснаестогодишња девојчица. Хиљаде оваквих истина све више постаје део хашке оптужнице. Њиховој несрећи се не клањају нити се ико њима извињава”.

Морамо се заједнички изборити за истину о Сребреници

Председник Фонда за истраживање геноцида др Милан Булајић је поручио:

– Истина о Сребреници је пред нама и ми је знамо, али шта ми радимо да ту истину, пре свега, ми сазнамо и да је целом свету покажемо. То је питање које ја данас постављам. Била је 12 годишњица комеморације и нова Мека се ствара. Дознао сам да је у Сарајеву и Сребреници одржан седми међународни састанак о Сребреници. Ангажовали су стране професоре и институте, а паре им нису биле проблем. У Дубровнику су Хрвати организовали шест међународних симпозијума о геноциду. Да вас подсетим нас Хрвати туже за геноцид а ми Хрвате нисмо тужили за геноцид. Пошто ми њих нисмо тужили за Славонију, Крајину, за прогон стотина хиљада Срба, они нас туже управо за то. Туже нас за Славони-

ју и за Книн, и веровали или не, туже нас за прогон Срба из Крајине. Дубоко верујем и говорим сасвим одређено да постоји могућност пред нама, али не стално да се жалимо на неког и да плачемо над својом судбином, већ да кренемо у једну активну борбу за доказивање те истине. Ја гледам шта се ради у Сарајеву, а шта у Дубровнику и на другим местима све до америчког конгреса.

У Америци, која нам је над главом, постоји група за истраживање истине о Сребреници. То је група изузетно угледних људи и професора и јавних радника. Они критички говоре о разним извештајима укључујући и извештај Републике Српске шта се стварно догодило у Сребреници. И пре ових међународних скупова предлагао сам и писано и усмено, и разговарао на нивоу председника Владе Републике Српске и обраћао се премијеру Србије, министрима културе и правде и никакав одговор никада нисам добио. Предлажем сада да се тај извештај америчке групе са енглеског преведе на српски, објави и да најхитније сазовемо један међународни научни скуп о томе и да се та истина коју ми знамо коначно верификује. Немојмо стално да се жалимо на нашу судбину.

Др Булајић је нагласио да Фонд годинама не добија паре од владе за свој истраживачки рад, да су му одузете просторије и средстава за рад.

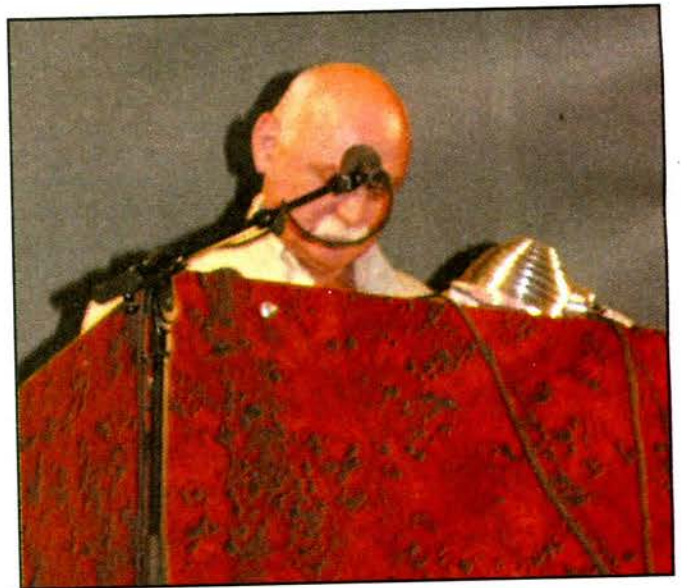
Лука Караџић, брат некадашњег председника Републике Српске др Радована Караџића, поставио је питање шта власти у Србији и Републици Српској раде на откривању истине о страдању српског народана.

– Поставља се питање шта радимо ми? Као што видите у Србији и у Републици Српској ништа, да није српских радикала. Хвала Српској радикалној странци, господину Томиславу Николић и Александру Вучићу и руководству странке о Сребреници и о страдању српскога народа се или ништа не би чуло или нешто стидљиво, изузимајући неке писане медије, који су објављивали неке студије које је радио професор Миливоје Иванишевић, посебно када се тиче истине о Сребреници”. Према његовим речима Сребреница је највећа лаж и превара данашњице, „Сребреница је највећа лаж управо од оних који су завадили народе на овим просторима, то јест на просторима бивше Југославије. Лаж оних који су пројектовали рат и да ће Срби бити криви за све што се десило на овим просторима. Сребреница је измишљена да би се пребацила кривица са злочинца на жртве. Скоро четири године од рата у бившој Босни и Херцеговини није се могло доказати да је било неких великих ратних злочина, да не причам о геноциду и да су страдали деца, жене и старци организовано од стране Војске Републике Српске.

Из тог разлога, Сребреница је измишљена у задњи час, у јулу месецу 1995. године. То су урадили уз помоћ страних обавештајних служби и то уз помоћ француске службе. Сребреница им је касније и послужила као њихов аргумент за преговоре у Дејтону где су имали неке привилегије, и то не неке већ велике”.

Скуп је завршен поруком да се за истину вреди борити и надам да ће правда победити.

Р. В. С.

Највиши државни органи на челу са Тадићем у служби Запада

Потпредседник Централне отаџбинске управе Драган Тодоровић је истакао да се права истина о Сребреници зна, али, нажалост, као и све оно што је везано за Србе и страдање српског народа и у Републици Српској Крајини и у Републици Српској и на Косову и Метохији тешко да може дође до ушију и очију наше, а камоли светске јавности.

„Зато што је један од основних метода и начина рада САД и Запада једнострано информисање и то на начин како њима одговара, односно такозвани двоструки аршин, који практично подразумева да све оно што важи за друге не важи за Србе. Не само да не важи то што је истина, него за друге могу да се објављују лажи као истина а за Србе не може да продре истина. Ово је други филм везан за страдање српског народа у Републици Српској. Ми смо прошле године изашли са филмом 'Истина' Основни циљ нам је био да се заустави ова хајка која је припремљена против српског народа, посебно против Републике Српске, а нарочито прошле године када је требало припремити јавно мићење за пресуду Међународног суда правде у Хагу”.

Трећа сила, или спољни фактор, у сребреничкој енклави

Монтирање кривице

Пише: Миливоје Иванишевић

Од почетка ратних дејстава у Босни и Херцеговини ве-ома је наглашено, готово у свакој ситуацији, присуство не само сукобљених страна, Срба и муслимана, већ увек и неког трећег спољног чиниоца, или учесника, који се стално, скривено или јавно, појављивао у веома различитим улогама. Јавно су почели као радо примљени недужни европски посматрачи и миротворци, наставили и дуго боравили као добронамерне дипломате и хуманитарни посленици, па и као помирителји, а завршили као војне бездушне НАТО формације, злочинци и убице. Тај сценарио је све више узимао маха, понављао се и преносио из једног у други крај бивше Југославије, али увек је био присутан само на оним крајевима и просторима у којима су живели Срби који су настојали да себи обезбеде политичка права и миран живот. Тајне делатности представника тих истих сила тек треба да дођу до јавности. Наравно, то ће се открити у време довољне историјске дистанце када та сазнања скоро да неће имати никакву оперативну ни употребну вредност. Такав је случај и са дуго популарном Сребреницом. На том малом, забаченом, у Југославији тог времена геостратешки скоро безначајном простору одувек је, па и сада, био присутан интерес и неке треће силе. У раздобљу рата 1992-1995. године та сила је била идентификована као алијанса западнoевропских држава, или земаља НАТО пакта, лажно представљана као међународна заједница. Уз њих су, али са знатно мањим утицајем, биле и неке исламске државе. Какве су све интересе те државе имале данас можемо само наслутити, али не и доказати. Међутим, независно од тога, бар у случају Сребренице, можемо изнети у јавност и прокоментарисати макар оно што смо за ових петнаест година на разне начине сазнали и уочили. Пошто наша делатност није тајна нећемо крити ни изворе из којих потиче оно о чему пишемо.

До првих сазнања о страном присуству у Сребреници српска страна је дошла почетком августа месеца 1992. године. Вест су донели избегли или размењени мештани, али више муслимани него Срби. Потврде су стигле и од заробљених муслиманских војника. С обзиром да су се служили енглеским језиком претпостављало се да су у питању припадници британских САС формација, али можда и Американци. То, свакако, није морало бити тачно, али је неспорно да су представници неке од НАТО држава били присутни и контролисали развој догађаја. Тешко је претпоставити да нису имали и утицаја на збивања. Наредни случај има и своју материјалну потврду.

Када је дошао крај муслиманским освајањима и злочинима у сребреничком крају и овом делу средњег Подриња, почетком фебруара 1993. године настала је паника и страх и међу њиховим цивилима и још више међу борцима. Највише су се плашили да им може бити узвраћено истом мером. Тада се јавио моћан заштитник који их је не само спасао од коначног пораза, већ и ослободио одговорности за почињене злочине, а убрзо потом пред светском јавношћу претворио у недужне, болесне и гладне мученике без крва над главом, без хлеба и лекова. Медији Запада утркују се у дра-

матичним написима из Сребренице. На ногама су многе познате хуманитарне организације. Интензивира се дотур хуманитарне помоћи. Поред друмских возила ангажовано је и ваздухопловство. За нешто више од три месеца, од марта до јуна 1993, падобранима је спуштено око 1900 тона хране и лекова.¹⁾ У једној поруци упућеној на аматерску радио-станицу Т-91 БИМ, око 15 часова, 7. фебруара 1993, неки Мурат (вероватно Ефендић) из Сарајева јавља неком Ибрахиму (вероватно Бећировић) да Сорош фондација финансира и прослеђује факсове о стању у Сребреници за „New York Times” у величини само једне купане странице.²⁾ Ускоро после тога лансиран је алармантан извештај, или боље речено пропагандни памфлет, британског лекара Симона Мардела из Кушнерове хуманитарне организације „Лекари без граница” да у Сребреници дневно умире 20-30 људи.³⁾ То би, да је тачно, значило на стотине месечно, а толико мртвих, војника и цивила заједно, нису имали муслимани од почетка рата до тих дана марта 1993. године. Чак и Насер Орић у својој књизи наводи да су за две и по године имали само 1912 мртвих.⁴⁾ Због паничних и лажних извештаја, које је стално лансирао у свет, највише преко аматерских радио-станица, поменутог лекара је генерал Филип Морион, командант Унпрофора, коначно морао да удаљи из Сребренице.⁵⁾

Савет безбедности је, 16. априла 1993, донео Резолуцију 819 и Сребреницу прогласио за заштитену зону. Србима и муслиманима је дато у задатак да Сребреница буде безбедна. Истог дана и Председник Републике Српске др Радован Караџић, поштујући Резолуцију Савета безбедности, издао је наређење да се обуставе сва даља дејства Војске Републике Српске по Сребреници и око Сребренице, осим оних у нужној одбрани.⁶⁾ Нажалост, слично наређење никада није стигло ни од Председника БиХ, ни од Главног штаба Армије Босне и Херцеговине. Наредног дана у град је ушла канадска формација УНПРОФОР-а јачине једне чете са 143 војника.

Два дана после усвајања Резолуције 819 СБ (18. априла 1993. године) генерали Ратко Младић са српске стране и Сефер Халиловић са муслиманске стране споразумели су се после мукотрпних и дугих преговора, који су трајали без

прекида скоро четрнаест часова, да муслимани своје наоружање ипак не предају јединицама ВРС, што је био првобитни захтев генерала Ратка Младића, већ УНПРОФОР-у и то најкасније 72 часа по доласку Канађана у Сребреницу. Такође је договорено да се изврши размена заробљеника и да Срби дозволе муслиманима да хеликоптерима евакуишу око 500 својих рањеника и болесника.⁷⁾ Тај гест је био још један доказ толерантности српске стране на шта муслиманска страна ниједном није одговорила на исти начин. Напротив, наредног дана, после склапања примирја и проглашења тог подручја за заштићену зону, муслимани су на превару на две различите локације из заседа убили шест српских бораца, а више њих ранили.⁸⁾ И после овог њиховог вероломног чина генерал Ратко Младић је остао при ранијој одлуци да муслимани са сребреничког подручја могу слободно евакуисати своје рањене и болесне борце.

Генерали Ратко Младић и Сефер Халиловић, у документу који су потписали 8. маја 1993. године, утврдили су да граница подручја демилитаризоване зоне остане „у оквиру тренутних линија конфротације“, а то је, према стању на терену, било отприлике у дужини око пет и по и у ширини око два и по километра.⁹⁾ У истом документу договорено је: „Предаја наоружања (муслиманског, наравно, напомена аутора) ће бити надгледана од стране тима од три официра обеју страна заједно са официром УНПРОФОР-а, који ће одредити мјесто где ће предаја бити обављена“.¹⁰⁾ Исто тако је дефинисано да: „Ниједан војник (односи се на обе стране, напомена аутора) који је у, или који жели ући у ДМЗ, осим припадника УНПРОФОР-а, не смије имати оружје, експлозив или муницију“.¹¹⁾

У Загребу је, већ 21. априла 1993, само пет дана пошто је Сребреница проглашена за заштићену зону, командант УНПРОФОР-а, шведски генерал Валгрен, објавио да је демилитаризација завршена. „На основу рапорта који сам добио од својих официра у Сребреници, могу да потврдим да је данас у подне град демилитаризован“.¹²⁾ Он се, професионално и официрски часно, ограддио. Чак је наведено да је демилитаризација завршена у подне. Ако то није истина криви су официри који су га обавестили.

Извештаји о српским жртвама завршавали у архивама

На подстицај САД и неких западних држава, политика ОУН коју је доследно извршавао тадашњи подсекретар за мировне операције ОУН Кофи Анан, била је да се муслимани не разоружају. Кофи Анан је, спроведећи такву политику, након само два дана (23. априла) послао поверљиву поруку генералу Валгрену о предстојећој посети делегације

Савета безбедности, коју је предводио венецуелански амбасадор. У тој поруци је навео: „Имајући у виду ваше јавне тврдње да је Сребреница потпуно демилитаризована, не видим потребу да Унпрофор учествује у потрази за оружјем од врата до врата. Вас ће несумњиво делегација Савета безбедности, која вам долази у посету, упознати са снажним осећањем које је присутно међу неколико земаља чланица да Унпрофор не сме превише активно да учествује у разоружавању жртава“.¹³⁾ То је био начин да се, на интервенцију Кофија Анана, изигра Резолуција Савет безбедности и да се у Сребреници сачувају муслиманске оружане формације и терористичке банде. Иста пракса је потом примењена и у Горажду, Бихаћу... Неколико година касније видео се стварни смисао америчке и Ананове интервенције у корист муслимана. Они су постали пешадија НАТО савеза.

У Секретаријату ОУН је прикривен значајан југословенски документ о страдању Срба у Сребреници.¹⁴⁾ Исти документ је прикрио и прећутао Кофи Анан и у свом извештају, који је о сребреничким збивањима поднео Генералној скупштини 15. новембра 1999. године. У истом извештају он се позива на књигу Насера Орића¹⁵⁾ у којој се говори о страдању муслимана,¹⁶⁾ али прећуткује раније изашлу и достављену књигу Миливоја Иванчишевића у којој се говори о страдању Срба у Сребреници.¹⁷⁾ На почетку, у другом параграфу, навео је или цитирао невероватну неистину тужиоца Хашког трибунала: „Докази које је тужилац понудио описују сцене незамисливог дивљаштва: хиљаде мушкараца је погубљено и закопано у масовне гробнице, стотине мушкараца је закопано живо, мушкарци и жене су сакаћени и поклани, деца убијана пред очима својих мајки, деда присиљен да једе јетру свог унука. Ово су истинске сцене пакла, писане на најмрачнијим страницама људске историје“.¹⁸⁾ Хашко тужилаштво узалуд више од десет година трага за сведоцима тих Ананових „злочина“. Нико тако нешто није видео. Чак ни сами сребренички муслимани. Ово што је у извештају речено је бескрупулозна обмана светске јавности и Генералне скупштине УН. Никада није пронађен, нити је постојао, деда који је присиљен да једе јетру свог унука, нису пронађене мајке пред којима су побијена њихова деца, нису пронађени обогалени и поклани мушкарци и жене, све је то измишљено... То што је о Србима у наведеном извештају написао Кофи Анан, генерални секретар УН, спада у странице најмрачније пропаганде уперене против једног народа.

Шта се у ОУН дешавало током рата у Босни и Херцеговини непосредан сведок је професор историје, а једно време и проректор, на Илиноис универзитету у Чикагу др Никола Моравчевић. Он је то изнео у интервјуу „Вечерњим новостима“¹⁹⁾ под насловом „Чинимо исте грешке“. Том приликом је рекао и следеће: „Имао сам срећу да, док сам био проректор на Универзитету, упознам Бутроса Галија који ми је и дозволио приступ архиву. Можда је прејако рећи, шокантни подаци, али сам дошао до документације која указује да је у Секретаријату Савета безбедности постојао тим који је извештајима из Босне и са Косова дописивао српске злочине, а ублажавао или сасвим прикривао оне које је чинила друга страна. И за мене је било изненађење да је и пут информација које су стизале, у највећем делу, био прилично чист, а да су их службе у Савету безбедности употребиле тако да докажу сву монструозност Срба. Установио сам, и то у књизи написао²⁰⁾ да се ишло чак дотле да је извештај првог команданта снага УН у Босни Сатиша Намбијара о злочинима босанских муслимана, скинут са агенде дневног реда заседања“. Реч је о редовном извештају који је након годину дана командовања јединицама Унпрофора поднео Савету безбедности и у коме се, поред осталог, говори и о злочинима босанских муслимана и Хрвата над српским становништвом. Никола Моравчевић такође сведочи: „Мадлен

Олбрајт је од Бутроса Галија захтевала да се Намбијарови докази повуку. Иста је судбина и дела извештаја из Рачка, због кога је бомбардована Србија.²¹⁾

Рецепт примењиван током рата у Босни и Херцеговини био је сасвим једноставан. Извештаји о страдањима Срба и српским жртвама завршавали су у архиву и о њиховом садржају јавност, бар преко ОУН, никада ништа није могла да сазна. Насупрот томе извештаји о страдању муслимана, силованима, прогонима или убиствима, обично тајно и лажно допуњени са фалсификованим бројем страдалих, стизали су на дневни ред Савета безбедности УН. Последнице су увек биле исте: доношене су резолуције са новим, све оштријим, казним мерама против Срба с обе стране Дрине. Недуго затим на наша насеља су се сручили бомбардери и крстарачке ракете.

Можда се мора нешто казати шта је проузроковало и довело до сребреничке, војнички гледано, изванредно изведене операције јула 1995. године познате и планиране у Дринском корпусу ВРС као „Криваја 95“? Циљ тог подухвата није био изгон муслиманске војске, а поготово не цивила, из Сребренице. То потврђују не само изјаве и сведочења протагониста, већ и сва расположива документа, поготово наређења команди у овој акцији ангажованих бригада, потом Дринског корпуса и Главног штаба ВРС. То је закључак који је дао и холандски Краљевски институт за ратну документацију (РИОД). Исто мишљење изнео је и Жан-Рене Руез, главни истражитељ хашког Трибунала за Сребреницу. Он је у једном интервјуу за сарајевски недељник „Дани“ на питање новинара „Да ли имате елементе који би потврдили претходне планове о овим масакрима?“ Одговорио: „Не, нису постојали претходни планови. Заузимање енклаве уопће није било у плану. План о овој офанзиви потиче од 5. јула. Првобитни план је био смањити енклаву на сам град Сребреницу и претворити је у велики избеглички камп под отвореним небом, да би Уједињене нације почеле са евакуацијом зоне“. Новинар још пита: „Та изјава се темељи на документима које поседујете?“ Руез: „Да, у потпуности.“²²⁾

Слична је тврдња и познатог француског адвоката Жака Вержеса који цитира речи генерала Ф. Мориона: „Убеђен сам да је становништво Сребренице било жртва вишег интереса, али вишег интереса који се налазио у Сарајеву и Њујорку, али сигурно не у Паризу.“²³⁾ За Србе циљ операције „Криваја 95“ био је само ограничавање територије на обим који је утврђен априла 1993. г. када је Сребреница проглашена за заштићену зону. Односно, на урбано подручје општине.²⁴⁾

Многе индиције указују да је заједничка хрватско-муслиманска команда, по плану и на захтев претпостављеног страног фактора, намеравала да баш тих дана коначно крене у акцију која је припремана још од јесени 1992. год. Шта нам сугерише такав закључак? Изнад свега то је амерички изненађујуће детаљан план, који је, већ тада, према тврдњи веома добро обавештених и високо ранжираних војних аналитичара Џорџа Кенија из Карнеги фондације и Мајкла Дагана, пензионисаног начелника штаба ваздухопловства САД, предвиђао оружану, највероватније НАТО интервенцију у коначном обрачуна са „српском агресијом на Балкану“.²⁵⁾ Српска операција „Криваја 95“ је реметила тај план и распоред снага. Ускоро после Сребренице кренула је офанзива и против Републике Српске, оживела су ратишта на Озрену, Возући, Сарајеву, Херцеговини, Босанској Крајини. То је био први део поменутог америчког плана „Балканска олуја“. Други, против Србије, такође амерички, уследио је неколико година касније.

У свету је веома брзо, али вероватно не случајно, заборављена или занемарена изјава коју је 27. јула 1995. дао Високи комесар УН за људска права Хенри Виланд који је са ти-

мом стручњака пет дана интервјуисао велики број избеглица којих је на тузланском аеродрому у то време било преко 20000. Високи комесар УН Хенри Виланд је за лондонски „Дејли Телеграф“ изјавио: „Нисмо пронашли никога ко је својим очима видео злочине“.²⁶⁾ Није то усамљена оцена. У књизи Јиргена Елзесера „Ратне лажи...“ налазимо неколико сведочења холандских војника о понашању Срба у то време. Карел Мулдер каже: „Много тога што се говори о Србима јесте лудост... Био сам три дана међу избеглицама, а Срби су са њима добро поступали“.²⁷⁾

Годинама се у САД и државама НАТО савеза настојало доказати да се по броју жртава догодио толико велики српски злочин који би због свог обима морао усталасати светску јавност и натерати НАТО на давно припремљену отворену оружану акцију. У априлу 1993. године Американци су покушали са Сребреницом, али је покушај пропао. Према властитој изјави Алије Изетбеговића, једног од учесника у тим разговорима, он није могао да прихвати Клинтонов предлог да пусти Србе у Сребреницу и тако жртвује 5000 мештана тог града.²⁸⁾ Потом је у неколико случајева нешто слично покушано са Сарајевом, али ни то није дало пожељне резултате. Још лошији избор су били Церска, Горажде, Жепча, Бихаћ... Међутим, идеја да су Срби починили велики злочин над муслиманима у БиХ се некако морала лансирати у свет. Опет је избор пао на Сребреницу.

На крају овог релативно ограниченог разматрања о страном, или трећем, фактору у случају Сребренице немогуће је изоставити Хашки трибунал. До данас је, а то не мора да буде и коначан списак, окривљено двадесет и двоје лица. То су: 1) Слободан Милошевић, вишегодишњи председник Републике Србије и Савезне Републике Југославије; 2) Радован Караџић, први председник Републике Српске; 3) Ратко Младић, генерал-пуковник, командант Главног штаба Војске Републике Српске; 4) Радослав Крстић, генерал-мајор, командант Дринског корпуса ВРС (осуђен на 35 година затвора); 5) Момчило Перисић, генерал-пуковник, начелник Генералштаба ВЈ; 6) Здравко Толмић, генерал-потпуковник, помоћник команданта ГШ ВРС за Обавештајно-безбедносне послове; 7) Милан Гверо, генерал-потпуковник, помоћник команданта ГШ ВРС за морал, верске и правне послове; 8) Јовица Станишић, начелник Службе државне безбедности Републике Србије; 9) Франко Стаматовић, командант специјалне јединице „Црвене беретке“ МУП РС; 10) Радивоје Милетић, генерал-мајор, Начелник управе за оперативну-наставне послове у ГШ ВРС; 11) Винко Пандуревић, пуковник, командант Зворничке пешадијске бригаде ВРС; 12) Љубиша Беара, пуковник, начелник Управе безбедности Главног штаба ВРС; 13) Видоје Благојевић, пуковник, командант Братуначке бригаде ВРС (осуђен на 18 година затвора); 14) Љубиша Боровчанин, генерал полиције, заменик команданта Специјалне бригаде МУП РС; 15) Вујадин Поповић, потпуковник, помоћник команданта за безбедносне послове Дринског корпуса ВРС; 16) Драган Јокић, мајор, начелник инжењерије у штабу Зворничке бригаде ВРС (осуђен на 9 година); 17) Драган Обреновић, мајор, начелник штаба Зворничке бригаде ВРС (осуђен на 17 година); 18) Драго Николић, потпуковник, помоћник команданта за безбедност у Зворничкој бригади ВРС; 19) Момир Николић, мајор, помоћник команданта за Обавештајно-безбедносне послове Братуначке бригаде (27 година); 20) Мирослав Деронић, председник СДС општине Братунац (осуђен на 10 година); 21) Дражен Ердемовић, војник, непосредни егзекутор и припадник 10. диверзантског одреда ВРС (7 година); 22) Милорад Трбић, референт у служби безбедности Зворничке бригаде ВРС. Интересантно је да се ниједан Србин из Сребренице није нашао међу окривљеним.

Казне које је до сада изрекао Хашки трибунал износе преко 120 година затвора. Кад све буде готово тешко да ће укупан збир казни моћи да износи мање од 700 година робијања у разним европским казаматима. Хашки трибунал се не руководи ни правом ни правдом. Он се руководи интересима својих финансијера, а то су исти они страни фактори који су одговорни за вишегодишње злочине над Србима на просторима бивше Југославије. То, је не прикривајући интересе своје државе и улогу Трибунала, рекао и Ричард Холбрук у изјави за Би-Би-Си: „Схватио сам да је Трибунал за ратне злочине врло драгоцено оруђе. Употребили смо га да би искључили два најтраженија ратна злочинца у Европи из Дејтонског процеса и употребили смо га да оправдамо све што је уследило”.²⁹⁾ У то време листу потенцијално одго-

ворних чинили су, не само два поменућа лица чија имена је Ричард Холбрук прећутао, али се знало да се то односи на др Радована Караџића и генерала Ратка Младића. Ту листу су чинили и сви остали војни и цивилни предводници српског народа с обе стране Дрине који су се супротстављали политици САД и осталих држава североатлантског савеза (тзв. међународне заједнице).

За злочине и убиство 3262 лица српске националности осуђен је један муслиман, командант 28. дивизије и главни организатор свих похода против Срба, Насер Орић на две године. Казну, и више од казне, одлежао је још током суђења.

То је, бар за сада, привремена евиденција сматрамо неспорних чињеница везана за случај Сребренице и присуство треће силе или спољног фактора у том случају.

Напомене:

- 1) Јан Вилем Хониг и Норберт Бот: „Сребреница-сведочанства о једном ратном злочину”, Радио Б-92, Београд 1997, стр. 93.
- 2) Из Сребренице се свакодневно оглашавало пет радио-аматера (заједничке позивне ознаке Т-91БИМ, Т-91ЕСР), а из Церске и Каменице два радио-аматера, увек са успаниченим порукама о глади, болести и страдању које су преузимали и даље лансирали један аматер из Македоније (Зијад Синановић, официр ЈНА), Шведске (позивни знак SM5EMP) и Црне Горе (могући бр. тел 082-53-281). У поруци 31. јануара 1993, око 16.00 ч., поменути Мурат јавља да је преко амбасаде (не наводи које) информисао светску јавност на енглеском и српском језику о ситуацији у Сребреници и да ће у петак преко радија говорити о геноциду у Сребреници. Ратну штету процењује на 191.000.000 ДМ.
- 3) Нијаз Машић: „Сребреница – агресија, отпор, издаја, геноцид”, општина Сребреница, 1999, стр.151.
- 4) Орић Насер: „Сребреница свједочи и оптужује – геноцид над Бошњацима у источној Босни (средње Подриње), април 1992-септембар 1994.” Издавач општина Сребреница, Сребреница-Малме-Љубљана, 1995.
- 5) Исто, као под 3.
- 6) Република Српска, кабинет председника: Главном штабу Војске Републике Српске, стр.пов. бр. 01-53/93. 16. 4. 1993. године. Наређење у поседу Тужилаштва Хашког трибунала.
- 7) Документ носи назив: „Споразум о демилитаризацији Сребренице и Жепе, склопљен 8. 5. 1993. између генерал-пуковника Ратка Младића и генерала Сефера Халиловића у присуству генерал-пуковника Филипа Мориона”. У чл. 8 предвиђена је „евакуација озбиљно рањених или болесних у болнице и мјеста по њиховом избору”.
- 8) Напади извршени на локацијама село Мочевихи и брдо Кварц, 17. априла 1993. год. Убијени су српски војници: Миленко (Раденко) Грбић, Драган (Лука) Лаловић, Елвис Иванчевић, Југослав Јунгић, Милан Милановић и Божо (Данило) Стевић. (Као под 5, стр. 94.)
- 9) Као под 7, чл. 1.
- 10) Као под 7, чл. 3.
- 11) Као под 7, чл. 5.
- 12) Као под 1. стр. 113.
- 13) Исто, стр. 114.
- 14) Стална мисија СРЈ при ОУН, 2. јун 1993. „Memorandum on war crimes and crimes genocide in Eastern Bosnia (communes of Bratunac, Skelani, and Srebrenica) committed against the Serbian population from April 1992. to April 1993.
- 15) Као под 4.
- 16) Види под 4.
- 17) Миливоје Иванишевић: „Хроника нашег гробља”, Комитет за прикупљање података о извршеним злочинима против човечности и међународног права, Београд – Братунац, 1994.
- 18) Извештај Генералног секретара Генералној скупштини ОУН поднет 15. 11.1999.
- 19) „Вечерње новости” од 18.12.2006.
- 20) Никола Моравчевић: „Светлости Запада”, Просвета, Београд, 2003.
- 21) Исто,
- 22) Недељник „ДАНИ”, Сарајево, 4. мај 2001. стр. 20.
- 23) Жак Вержес: „Правда за српски народ”, Лозана, 2003.
- 24) Команда Дринског корпуса: Заповест за активна в-д , строго пов. бр. 04-156-2, од 2. 7. 1995. године. Војна тајна, строго поверљиво, примерак бр. 3, „Криваја 95.”
- 25) Највећу пажњу завређује крај тог плана који гласи: „Трећи корак је активно ратно стање, у два дела: најпре, уништавање српских снага у Босни и, друго, коришћење концентрисане снаге против саме Србије. У првом делу, САД користе авионе АВАКС и ловце Ф-15 ради успостављања видљиве савезничке надмоћи над читавом територијом бивше Југославије. При том су српска тешка артиљерија и оклопне јединице у Босни првенствене мете ваздушних напада. Британски и француски тимови за инфилтрацију размештају батеријске радаре да би лоцирали српске артиљеријске позиције у близини зона под опсадом. Из база у Италији и са носача авиона у Јадрану, амерички Ф-15, Ф-16, Ф-18 и Ф-111 систематски неутралишу српске артиљеријске јединице помоћу прецизно вођених бомби и ракета. Користећи заједнички радарски систем за надзирање напада или друге софистициковане системе осматрања, САД проналазе српске оклопне јединице, а ловци их уништавају... Очајање, ипак, може да наведе Србе у проверу одлучности коалиције (читај НАТО, оп. М.И.) слањем нових снага у Босну... Обнављањем сукоба у Хрватској или започињањем диверзантског рата на Косову, или било коју комбинацију од горе наведеног. Оваква акција са њихове стране би убрзала други део: амерички авиони и крстареће ракете, „Томаhawk” уништавају важне центре у Србији... Технологија која користи снопове карбон филтера дозвољава нам да избацимо из употребе српску електричну мрежу, а да је не уништитемо, тако да када престану непријатељства систем може да функционише. Друга технологија нам омогућава да нафтне производе у рафинеријама и резервоарима претворимо у бескористан желе, не уништавајући капацитете. Уништавамо српске комуникационе инсталације. Истовремено, преузимамо српске радио таласе како бисмо српском народу јасно казали да желимо окончати рат. То је рат који Срби не могу да добију.” Наведени су и неопходни војни капацитети који, поред муслиманске пешадије чији је циљ „поново задобијање своје земље”, треба да буду ангажовани. То су: „Један носач авиона са борбеном групом од око 60 авиона у Јадрану, уз то 3 АВАКСА, 1 ЈСТАРС систем за осматрање, 5-10 танкера типа КЦ-135, 24 авиона Ф-15, 18 авиона Ф-111 и 24 авиона Ф-16 уз опрему и оруђа са прецизним вођењем. Лист „Јерусалем пост” Sops Кени и Мајкл Даган: „Операција Балканска олуја: ево плана”, Јерусалим, 30. (?) новембар 1992. (Види билтен БИНА од 1. децембра 1992.)
- 26) Џорџ Богданић, према анализи „Сребреница и политика ратних злочина”, Конгрес српског уједињења, специјалан извештај, 8. јул 2005 (превод на српски).
- 27) Јирген Елзеерс: „Ратне лажи. Од Косовског сукоба до процеса Милошевићу”, ЈАСЕН, Београд, 2004, стр. 43.
- 28) Интервју са Хакијом Мехољићем, сребреничким делегатом у разговору са Алијом Изетбеговићем септембра 1993. у Сарајеву, „5000 муслиманских глава за војну интервенцију”, журнал „ДАНИ”, 22. јун 1998. Сарајево.
- 29) Џорџ Богданић, према анализи „Сребреница и политика ратних злочина”, Конгрес српског уједињења, специјалан извештај, 8. јул 2005 (превод на српски) и – Александар Павић: „Забрањена истина о Сребреници-Приручник заснован искључиво на страним изворима”, ЛЕГЕНДА, Чачак, 2006, стр. 28.

Забрањена истина о Сребреници

• Редакција „Велике Србије” објављује делове из књиге „Забрањена истина о Сребреници”, аутора Александра Павића заснованој искључиво на сираним изворима

Пише: Александар Павић

Почнимо овај прилог трагању о истини о Сребреници освртом на следећу чињеницу: у четворогодишњој англоамеричкој агресији на Ирак, досад је страдало, на основу процена професора са чувеног америчког универзитета Џонс Хопкинс, око 970.000 Ирачана. Имајмо то на уму кад год било који званичник из било које НАТО земље покуша да изусту и реч о „геноциду у Сребреници” (или на Косову и Метохији). И не само зато што су само у Ираку њихове земље одговорне за 140 пута више жртава него што је, по њиховој пропаганди, пало у Сребреници, већ и зато што је и цифра којом баратају чиста лаж. У то их могу уверити и речи њихових много часнијих сународника који у књизи „Забрањена истина о Сребреници: приручник заснован искључиво на страним изворима” (Легенда, Чачак, 2. издање) износе прави пут ка сазнавању истине о догађајима у овом градићу средином јула 1995. године.

Прикупљање материјала за књигу започето је у јулу 2005. године након громогласних обележавања десетогодишњице сребреничких догађаја. Мимо очекиване буке која је долазила из сарајевских, загребачких и главних западних медија, оно што је највише иритирало је солидарност која је долазила из београдских медија, укључујући и државне. Дакле, може се рећи да је први подстицај за састављање ове књиге био чист револт, изазван не само непријатељском страном пропагандом већ и непријатељском домаћом пропагандом, у којој је аутор, као телевизијски претплатник, још невољно и учествовао.

Постоје још два разлога за састављање ове књиге. Први је ауторово лично искуство у Сребреници само неколико дана после њеног враћања у српске руке. Наиме, у сарадњи са покојним принцем Томиславом Карађорђевићем, аутор је отишао у Сребреницу заједно са два британска парламентарца, једним из Доњег, другим из Горњег дома (са титулом старом преко 500 година), како би господа могла са лица места да пренесу оно што су видели високим институцијама које су представљали, као и британској јавности.

Укратко, господа британски парламентарци могли су током дана да виде 1) цамију у Сребреници ишарану зеленим арапским графитом и облепљену постерима муцахедина и ратним мапама на којима се могла видети и чувена „Зелена трансверзала”; 2) зграду школе коју су равноправно делили припадници холандског батаљона УН и до зуба наоружане јединице Насера Орића; 3) братуначко гробље, са десетинама свежих гробова војника Републике Српске, што је јасно показивало са су се околи овог градића водиле жестоке борбе.

Што се тиче налажења било каквих „доказа” о неком „геноциду”, може се слободно рећи да је искуство британских парламентарца било исто као и искуство холандског

капетана Схутена, јединог официра УН у Братунцу у време наводног масакра, који је холандском листу „Хет парол”, 27. јула, 1995, посведочио следеће, осврћући се на већ започету медијску кампању, којој, за разлику од њега, нису били потребни никакви „докази”:

„Сви папагајски понављају речи других, али нико не показује чврсте доказе. Примећујем да у Холандији људи желе да по сваку цену докажу да је геноцид почињен... Ако је било егзекуција, Срби су их онда проклето добро сакрили. Зато ја ништа од тога не верујем. Дан после пада Сребренице, 13. јула, стигао сам у Братунац и тамо остао осам дана. Могао сам да идем куд год сам хтео. Имао сам сву помоћ на располагању; нигде ме нису заустављали...”¹⁾

У сваком случају, након слободног обиласка терена, парламентарцима је уприличен и сусрет са Радованом Караџићем, Момчилом Крајишником и Николом Кољевићем, на којем су имали прилику да поставе сва додатна питања која су им била на уму. Касније, током дана, господа су дала и изјаве за поједине западне медије, верно преносећи суштину онога што су и сами видели и чули. Међутим, те вечери, за време вечере, стигао је и телефонски позив из Лондона, након чега су обојица пребледели и у благој форми присутнима признали да им је речено да више не кажу ни реч о ономе што су видели у Сребреници, иначе ће се суочити са јасно назначеним последицама. Од кога је позив дошао, нико од присутних није хтео да пита, поштујући правила дискреције према људима који су, чини се, искрено дошли да сазнају истину. Из истог разлога се овде не помињу и њихова имена. Тада је већ било јасно да је истина о Сребреници званично забрањена.

С друге стране, у књизи се помињу многа друга имена, управо горенаведених, храбрих и еминентних људи са Запада, новинара водећих медија, професора најпрестижнијих универзитета, независних аналитичара и стручњака за међународно право, који су смогли снаге, упркос непрестаној пропаганди којој су били изложени, да дигну свој глас – не толико у одбрану Срба и Србије колико у одбрану истине. Згрожени над лажима које се изговарају у њихово име – а и правцем у којем њихове донедавно слободне земље иду – ризикували су пуно да би урадили оно што сматрају да је права ствар. Зато их нећемо поредити са домаћим плаћеним пропагандистима (неки од чијих предака су, узгред, одговорни за бар пет правих Сребреница, пуних Срба, на којима лежи Београд већ преко 60 година, па измишљањем непостојећих „српских геноцида” терају сопствене авети), јер би то била увреда за те часне људе, представнике оног бољег дела Запада, који није ништа мање угрожен од свих оних широм света којима западна војна машинерија наноси бол, патњу и смрт. Али, зато можемо да кажемо да се, борећи се за истину о Сребреници, боримо и за истину на глобалном нивоу. Нека то буде наш глобализам. Јер, док глобализам ла-

жи води неминовно у ратове и глобалну патњу, само још глобализам истине може да му се на том путу испречи.

Извод из књиге који следи говори о недостацима у форензичком поступку везаним за идентификацију наводних сребреничких жртава. Поглавље је изабрано из разлога што се о овом делу пропагандне приче о Сребреници мање зна, а и зато што је релевантан и за друга, прошла, садашња и, вероватно још неко време, будућа открића различитих „масовних гробница“ по (гео)политичкој потреби у српским земљама.

Форензички недостаци

После силних оптужби без покрића и невидљивих сателитских снимака, на ред је дошло и откопавање гробница. Међутим, сам тај процес био је и остао крајње проблематичан. Новинар Би-Би-Сија, Џонатан Рупер даје кратак преглед:

„Тек је крајем лета 1996. бостонска организација 'Лекари за људска права' почела да истражује околину Сребренице. Када су стали с радом касно у јесен, били су нашли укупно око 200 тела са 20 различитих локалитета.

Онда је, крајем 1996. Међународни трибунал за злочине у бившој Југославији дискретно преузео контролу над даљом истрагом од УН. На први поглед би се чинило сасвим разумним да Трибунал буде тај који ће да предводи потрагу за масовним гробницама око Сребренице. Међутим, као трибунал установљен од стране држава које су имале директну улогу у балканским сукобима и јасне политичке циљеве, он није поседовао кључне механизме контроле и противтеже карактеристичне за инквизиционе правне процесе, као што је на пример француски.

Од самог почетка, тужиоци Трибунала су непрестано јавно изјављивали да су Срби масакрирали на хиљаде муслиманских мушкараца из Сребренице, иако су једини докази да су се злочини догодили били непотврђена сведочанства сведока. Постојао је извештај легитимитет у потрази за масовним гробницама док је процес био у рукама једне наизглед независне организације каква је била „Лекари за људска права“; међутим, процес је фатално компромитован од 1997. па надаље, када је преузет од стране Међународне комисије за нестала лица, организације коју је изворно основала Изетбеговићева влада – поготову што је, упркос укључивању једног броја страних форензичара, ова комисија остала под контролом босанских муслимана...

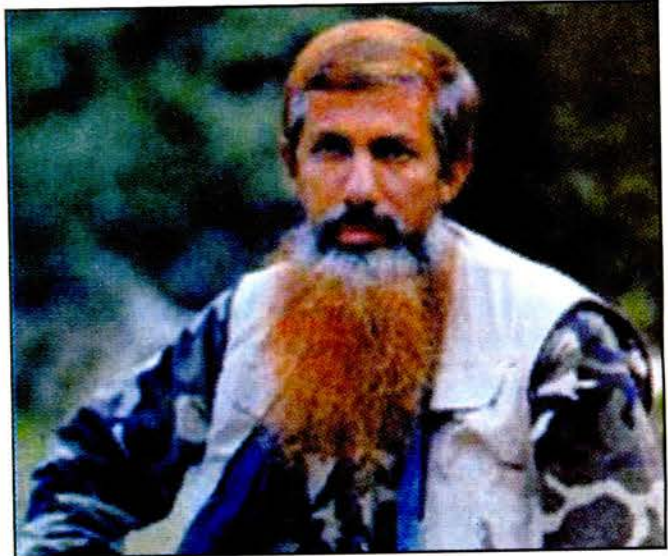
Управо је ова комисија предњачила у ширењу тврдње да су босански Срби организовали велику операцију прикривања гробница током последњих месеци 1995. године, у којој су масовне гробнице из околине Сребренице ископане а тела премештена и поново закопана на удаљеним локацијама дуж дринске долине.

А пошто је теорија о прикривању добила широки публицитет, открића масовних гробница су почела да се редовно објављују. Међутим, када би детаљи изашли на површину, постајало би очигледно да су све те локације далеко од Сребренице – често 80-100 километара даље.

Њихова открића су се углавном третирали као потврда теорије о прикривању тела жртава, међутим специфични докази у прилогу те теорије нису објављени до суђења Ердемовићу и Крстићу.²⁾

А већ смо могли доћи до неких закључака о озбиљности Дражена Ердемовића као „сведока“.

Што се тиче озбиљности тврдњи да су „босански Срби организовали велику операцију прикривања гробница“, прелустимо поново реч Филипу Корвину, некадашњем највишем званичнику УН у БиХ у доба пада Сребренице (а ко-

ји је на другом месту у књизи цитиран да је „права цифра убијених у Сребреници ближа броју од 700“):

„...дозволите ми да истакнем колико је глупо тврдити, као што неки чине, да је српска војска натоварила стотине жртава из Сребренице у камионе-хладњаче и затим их превезла на неко удаљено место, где их је закопала у масовне гробнице. Где би то Срби нашли гориво за извођење такве операције? Лично се сећам како је УНПРОФОР морао да српској војсци обезбеди гориво како би повукла тенкове из зоне забране у околини Сарајева. Срби, шта год били њихови политички циљеви, нису имали довољно горива за премештање стотине или хиљаде тела било где, ни у хладњачама ни у било којим другим камионима.“³⁾

На исту тему Рупер говори следеће:

„Теорија о прикривању је исто тако невероватна из разних, нискотехнолошких обзира. Откопавање, уклањање, превоз и поновно сахрањивање 7.000 тела, укупне тежине од око 500 тона, тешко да би промакло нормалном људском посматрању. Било је мноштво особља УН у Босни током целе јесени и пролећа 1995-6. Штавише, Војска босанских Срба је била под великим притиском током касног лета и јесени 1995, борећи се против јаких офанзива у неколико области и бранећи линију фронта дугачку готово 1500 километара. Није било могуће да је Војска босанских Срба могла да одвоји ни довољно људства ни опреме неопходне за такву операцију. Исто тако, мало је вероватно да су могли да дођу до неопходног горива, њихове залихе су биле толико ниске да су спали на то да купују гориво од муслимана на црном тржишту.“⁴⁾

На крају крајева, чак и да су босански Срби неким чудом успели да дођу до неопходног горива и да кришом, под носом УН и обавештајних служби НАТО земаља, изведу тако нешто, фамозни сателити, који су били у стању да сниме „узнемирено земљиште“ могли су сигурно да сниме и такву једну масовну операцију као што је раскопавање већ постојећих гробница и њихово премештање на нове локације. Мадлен Олбрајт, која је по објави првих „снимака“ лично запретила босанским Србима: „Ми ћемо вас посматрати,“ по том питању се никад више није огласила, нити понудила неке нове „сателитске снимке“ који би показали то „масовно премештање“ гробница.

Да резимирамо: имамо ситуацију у којој је организација коју је основао Алија Изетбеговић постала задужена за потрагу за масовним гробницама, без одговарајуће контроле и надгледања, без правилног обезбеђивања локација, оста-

вљајући врата за манипулацију и чисте измишљотине широм отвореним. Штавише, иста та организација била је најгласнија у лансирању ничим доказаних оптужби да су босански Срби организовали операцију „масовног премештања тела“. Чули смо западне посматраче који су ту тезу аргументовано побили. Међутим, гробнице ипак бивају налажене, али далеко од Сребренице. Како нам преноси професор Едвард Херман са Универзитета у Пенсилванији, једног од најугледнијих америчких и светских универзитета:

„Веб сајт Међународне комисије за нестала лица у бившој Југославији признаје да су тела ископана из више гробница у североисточној БиХ, а не само у области Сребренице, по изјави из 2003. шефа особља МКНП о особама које су пријављене као нестале из Сребренице у јулу 1995.“⁵⁾

Дакле, имајући у виду горенаведене аргументе који побивају тезе о наводном „измештању тела“ на друге локације, имамо право да поставимо следећа питања: чија су то тела из гробница удаљених 80-100 км од Сребренице која се представљају као тела жртава Сребренице? Колико има њих, а колико тела са саме локације у околини Сребренице? Под којим околностима су ти људи настрадали? И, с обзиром на хиљаде Срба и Хрвата који се још увек воде као нестали, да ли су неидентификована тела која још увек стоје у хладњама у Тузли и Високом искључиво тела муслимана?

Ово су питања на која одговор нећемо добити од оних који се цело време баве прикривањем истине, али до тих одговора морамо настојати да дођемо сами, уз помоћ сродних трагача за истином широм света.

Да се сада кратко осврнемо и на квалитет форензичког рада Изетбеговићеве творевине, тзв. Међународне комисије за нестала лица. Рупер о овоме каже следеће:

„Конвенционални форензички рад Међународне комисије за нестала лица сматра се ниско квалитетним. Места за која се сумњало да садрже масовне гробнице нису обезбеђена, ископавања су вршена од стране људи без одговарајуће обуке, који су користили неодговарајуће алате и методе; превоз и складиштење делова тела није урађено по професионалним форензичким стандардима, а током целог процеса није вођена потпуна и детаљна документација. Као резултат тога, не постоје повезани подаци о тако виталним питањима као што су време, узрок и околности смрти. И мора се још једном приметити да су идентификације на основу ДНК послужиле само ради повезивања делова тела са особама на списку несталих Међународног црвеног крста. Оне не пружају доказе да су лица у питању пала као жртве након пада Сребренице.“⁶⁾

И, за крај, два шира погледа на целу ствар. Прво, професор Херман:

„Велики број тела се држи у Тузли, неких 7.500 или више, од којих су многа у лошем стању или у деловима. Начини њиховог прикупљања и руковања њима нису у складу с професионалним форензичким стандардима, док је њихово покрело неутврђено, веза с догађајима из јула 1995. недоказа-

на и често мало вероватна, а начин смрти углавном нејасан. Занимљиво је да, иако су Срби редовно бивали оптужени за покушаје скривања тела, никад није било сугестија да би босански муслимани, који већ дуго времена управљају потрагом за телима, могли да померају тела с једног места на друго и да на друге начине манипулишу доказима, упркос њиховом обимном историјату изношења неистина. Сада је у току систематски покушај употреба ДНК анализе ради повезивања са Сребреницом, који је сам по себи проблематичан, чак и ако оставимо по страни питања везана за интегритет материјала који се прегледа као и сам ток истраге, а који неће решити питање прављења разлике између смрти путем погубљења и смрти у борбама. Такође су ту и спискови несталих, али они су дубоко непоуздани, садржећи дупликате, особе које су умрле пре јула 1995, особе које су побегле ради избегавања војне обавезе, или које су се регистровале за гласање 1997, а укључују и особе које су погинуле у борбама или стигле на сигурно или су заробљене и започеле нови живот на неким другим местима.“⁷⁾

Затим и поглед португалског официра Карлоса Мартинса Бранка, једног од главних УН посматрача на терену у Сребреници јула 1995 (који је претходно у књизи цитиран да је „најмање 2.000 босанских муслимана пало у биткама око Сребренице... али да је већина погинула пре коначног пада“), о мотивима српске стране, о самом појму „масовних гробница“, и ради поређења са једним другим, истинским геноцидом:

„Да је постојао претходни план геноцида, уместо што су напали из само једног правца, са југа према северу, што је остављало могућност извлачења према северу и западу, Срби би организовали опсаду тако да нико не би могао да изађе... Очигледно је да постоје масовне гробнице на прилазима Сребреници као и у остатку бивше Југославије где су се водиле борбе, али нема основа за кампању која се води, ни ти за бројке које пропагира Си-Ен-Ен.

Масовне гробнице су испуњене једним бројем тела са обе стране, као последица жестоких борби и окршаја, а не неког унапред смишљеног плана геноцида, попут оног против српског становништва у Крајини у лето 1995, када је хрватска војска починила масовна убиства над свим Србима које је тамо напала...“⁸⁾

Бранково размишљање је битно не само због своје логичности, већ и као демонстрација тога како би требало да изгледа резонување и потрага за истином једног истински објективног спољног чиниоца, какав Хашки трибунал очигледно није, што се можда најбоље показује и на терену самог права и његовог тумачења, оличеног у пресудама Трибунала.

(Аутор је политиколог, вишегодишњи сарадник најпознатијег америчког конзервативног политичког интернет сајта, Ворлднет дејли (WorldNetDaily – <http://wnd.com/>), превођилац и лектор за енглески језик).

Findings of the Srebrenica Research Group into the allegations of events and the background leading up to them, in Srebrenica, Bosnia & Herzegovina, in 1995. (Налази Сребреничке истраживачке групе у вези наводних догађаја и догађаја који су им претходили, у Сребреници, Босни и Херцеговини, током 1995), 11. јул, 2005. <http://www.srebrenica-report.com/foreword.htm>.

6) Rooper, „Игра бројки“.

7) Edward S. Herman, „The Politics of the Srebrenica Massacre“.

8) Carlos Martins Branco, „Was Srebrenica a Hoax? Eye-Witness Account of a Former United Nations Military Observer in Bosnia“ („Да ли је Сребреница превара? Лично сведочанство једног војног посматрача УН у Босни“), постављено, између осталог, на <http://globalresearch.ca/articles/BRA403A.html>

Напомене:

- 1) *Het Parool*, 27. јул, 1995, сведочење капетана Shutena (Schouten), цитирано у тексту, René Grémaux, Abe de Vries, „Deconstructie van een trauma“ („Деконструкција једне трауме“), „De Groene Amsterdammer“, Амстердам, 13. март 1996.
- 2) Jonathan Rooper, „The Numbers Game“ („Игра бројки“), „Сребреничка истраживачка група“, <http://www.srebrenica-report.com/numbers.htm>
- 3) Phillip Corwin, „Форењорд.“ (Увод у Извештај Сребреничке групе), <http://www.srebrenica-report.com/foreword.htm>.
- 4) Rooper, „Игра бројки“.
- 5) Edward S. Herman, „The Politics of the Srebrenica Massacre“ („Политика сребреничког масакра“), у склопу ширег Извештаја:

Евроамерички злочини против мира

Пише: др Момчило Суботић

Двадесети век је трагично завршио за српски народ. Определујући се за заједничку југословенску државу Срби су три пута пропустили прилику да реше своје национално питање: 1918, 1945. и 1991. године, и при том, масовно изгинули у неколико ратова и били уништани како од спољних освајача, тако, и још више, од својих суседа, углавном народа истог етничког порекла, Хрвата и муслимана, али и Албанца.

У промењеним глобалним геополитичким односима у последњој деценији 20. века сепаратистичке претензије Словенаца, Хрвата, муслимана најјачале су тежње српског народа за очувањем југословенске државе. Залажући се за опстанак југословенске државе на федеративној основи, уз пуну равноправност њених конститутивних народа и права националних мањина према највишим европским стандардима, српски народ у целини, посебно српски народ у Хрватској и Босни и Херцеговини, у којима је био уставно изједначен, конститутиван (државотворан) и у свему равноправан с Хрватима и муслиманима, суочио се са њиховом противустановом и насилном сецесијом од СФРЈ. Сукоб је постао неминован, јер су сецесионисти знали да само ратом, мимо и против међународног и унутрашњег права, а уз подршку спољних ментора, могу остварити државну независност.

И уместо да буду проглашени жртвама, удруженог спољног и унутрашњег злочина против мира и суверене државе СФРЈ, Срби су проглашени реметилачким фактором на Балкану и главним починиоцима злочина над суседним народима. Иако су управо они доживели масовно убијање и протеривање из Хрватске и из Косова и Метохије.

Нетачно је да су Србија и Срби у Републици Српској Крајини и Републици Српској започели рат и извршили некакву агресију на Хрватску и Босну и Херцеговину. Како је могућа агресија на сопствену државу? Тачно је да је Југославија нестанком биполарног система изгубила значај свог геополитичког положаја и тако постала земља ниског приоритета, штавише, њено разбијање постало је евидентан геополитички интерес САД и неких западних земаља, посебно Ватикана и Немачке. Тај моменат су искористиле сецесионистичке републике Словенија и Хрватска и муслиманско-хрватски део у Босни и Херцеговини, да истакну свој захтев за независношћу. Управо у томе је српски грех. Најпре доследно залагање за опстанак југословенске државе, а затим, супротстављајући се насилном отцепљењу Хрвата и хрватско-муслиманске коалиције у Босни и Херцеговини, Срби су применили исто начело, право на самоопредељење и формирали своје самосталне државе Републику Српску Крајину и Републику Српску. Равноправност Срба у Хрватској и Босни и Херцеговини са друга два конститутивна народа представљао је почетак и крај свих српских захтева. Срби су захтевали и настојали да њихово право на опстанак у заједничкој држави буде једнако праву Хрвата и муслимана

за издвајањем, ни јаче ни слабије, стално се залажући за уставно, мирно и демократско решење. За остварење својих права Србима није био потребан рат, напротив. Али, рат је био потребан Хрватима и муслиманима како би поразили Србе, уништили их или протерали, и у авнојевским границама прогласили своју државну независност. У прилог ове тезе говори и след политичких и војних догађаја на просторима ових република, као и сама признања Фрање Туђмана и Алије Изетбеговића о опредељењу за рат против Срба. Након пријема Хрватске у Уједињене нације 22. маја 1992, Туђман је изјавио: „Рата не би било да га Хрватска није жељела. Али ми смо процијенили да само ратом можемо изборити самосталност Хрватске. Због тога смо водили политичке преговоре, а иза тих преговора смо формирали своје оружане јединице. Да то нисмо тако радили, не бисмо дошли до циља“¹⁾. Овоме није потребан никакав коментар. Уосталом није прошло много времена од масовног отпуштања с посла „нелојалних“ Срба, до њиховог шиканирања, киднаповања, убиства читавих српских породица, до првих ратних операција хрватске полиције и паравојске против српског народа на Плитвицама и Борову Селу. Избачени из устава Републике Хрватске 22. децембра 1990, сведени на статус обесправљене и незаштићене мањине, Срби су своју територијалну и институционалну заштиту нашли у сопственој републици – Република Српска Крајина. Било је то уточниште од повампиреног усташтва и новог геноцида.

Алија Изетбеговић се, такође, у складу са својом „Исламском декларацијом“ – верско-политичким учењем, по којем се „све рађа у крви, па и ова наша Босна и Херцеговина“, определио за рат, с образложењем да је спреман да жртвује мир у Босни и Херцеговини за њену сувереност, али не и њену сувереност за мир²⁾. Ни овоме није потребан коментар, поготово имајући у виду да су Срби у Босни и Херцеговини прихватили план португалског амбасадора Жозе Кутиљера, председавајућег Европске заједнице, који се за-

снивао на суверености Босне и Херцеговине, конститутивности и равноправности три њена народа и њиховом разграничењу по етничким критеријумима. Заједно са Караџићем и Бобаном Изетбеговић је потписао, а затим, под утицајем САД, повукао свој потпис, изабрао ратну опцију и онемогућио да се изнађе мирно, праведно и демократско решење без геополитичког троугла, без масовног крвопролића, страдања народа и материјалног пустошења. Изетбеговић, у својој визији „грађанске“, „демократске“ и „целовите“ Босне није Србима признавао право ни на какву једнакост или аутономију, као уосталом ни Хрватима, који су му се учинили мекши, па је у војно-политичкој коалицији с њима покушао да порази српску страну. И како се показало да је за ову привремену геополитичку коалицију Република Српска неосвојива (од друге половине 1992), њихове скривалице у облику „мултиетничка“, „грађанска“, у једногодишњем међусобном сукобу добиле су своје суштинско значење као: исламска, односно „Хрватска до Дрине“, све док их САД нису „измириле“ Вашингтонским споразумом и колико-толико реновирале ову антисрпску коалицију.

Рат на југословенском простору и разбијање бивше заједничке државе био је у функцији једне „нове геостратегије“³⁾. Након распада СССР-а и нестанка Варшавског блока, југословенски сукоб је дошао као поручен НАТО алијанси да дефинише свој нови идентитет, пре свега да се учврсти у Европи као мостобрану за своје даље претензије према истоку, тј. према руским пространим и ресурсима, које водећи амерички геополитичар и идеолог Трилатералне комисије Збигњев Бжежински види као политички неорганизован простор. На том путу хомен српски етнички и државни простор појављује се као реметилачки чинилац и потенцијални „герилски“ фактор, па га свим средствима треба неутралисати.

Отуда америчко и западно, укључујући и Ватикан због верских разлога, одредење за Хрвате, а затим босанске муслимане и косовске Албанце, а против Срба. Због тога јавна, политичка, пропагандна демонизације Срба, њихово окривљавање за рат, мучења, силовања и зверства сваке врсте. Оптужнице за агресију на Хрватску и Босну и Херцеговину, за „геноцид“ у Сребреници итд. Тој медијској антисрпској хистерији, која има све карактеристике специјалног рата против Срба, тој оркестрираној хајци на Србе, прикључиле су се и неке личности међу Србима и тзв. невладине организације, а заправо плаћени сервис неких западних влада и разних фондација (Сорош) које, позивајући се на некакву „транзицијску правду“ траже од Срба да добровољно прихвате да буду колатерална штета глобализма, жртве неправде, неправде, насиља и злочина; да се одрекну сваког призива сопствене државе и нације, било каквих веза са Републиком Српском, наводно у име Дејтона, па и оних специјалних које је Дејтон прописао, сувереног права на Косово и Метохију, резолуције 1244 итд.

У последњих месец дана у жижу светске и наше јавности доспела је Сребреница и страдање муслиманског становништва у овој „заштићеној зони“ Уједињених нација у јулу 1995. године. Спољни и домаћи србомрзители се надмећу у осуди и квалификацији овог несумњивог злочина над муслиманским становништвом. Заборавља се при том ко је, како и с којим циљем започео рат у Босни и Херцеговини, да су се Срби у Републици Српској и Републици Српској Крајини бранили од новог геноцида и у рат су увучени против своје воље.

Наиме, муслимани и Хрвати су, по препоруци Бадингтрове арбитражне комисије, организовали референдум 29. фебруара и 1. марта 1992, и са 62,78 одсто гласова, мимо политичке воље српског народа и без његовог учешћа, одлучили да издвоје Босну и Херцеговину из Југославије, иако је

64 одсто територије Босне и Херцеговине припадало Србија, а у српским крајинама СР Хрватске још у већем проценту. Тако су вође Хрвата и муслимана учинили тешки злочин, јер се сепаратизам у Статуту Међународног суда правде у Хагу тако квалификује. Огрешили су се и о приватну својину српских земљишних поседа, занемарујући њихова етничка, историјска и друга права, кршећи при том Устав Босне и Херцеговине и Хрватске којима је загарантована српска национална конститутивност.

Упркос указивању српске стране на погубност ових потеза, двонационални референдум муслимана и Хрвата представљао је основ за признавање независности Босне и Херцеговине.

Лорд Карингтон је чин признања Босне и Херцеговине оценио као тешку грешку и оптужио Геншера и Немачку да је наметнула своју вољу Европске заједнице.⁴⁾ Луис Мекензи, канадски генерал, први командант Миронних снага УН у Босни и Херцеговини, је истицао: „Мада нисмо били дипломате, сви ми у униформи били смо сигурни да ће борбе избити свуда око нас, чим признање буде објављено“.⁵⁾ Хенри Кисинџер је писао у „Вашингтон посту“, 18. маја 1993. године: „Најтежа грешка у садашњој босанској трагедији било је међународно признавање ове државе... Та држава је једна вештачка и неодржива творевина“.⁶⁾ Отпочео је рат и масовно страдање народа.

Рат Хрвата и муслимана против Срба и манипулације око Сребренице

Да подсетимо. Још септембра 1991. године Хрватска је отпочела рат у Босни и Херцеговини, бомбардујући српска насеља на десној обали Саве. Најпре је 13. септембра 1991. гранатирана Козарска Дубица, затим 15. и 16. септембра српска села у општини Српски Брод, дуж пограничног подручја према Хрватској. Затим 25. марта 1992. опет Брод, па 26. и 27. марта 1992. Сијековац, у којем је масакрирано десетине српских цивила. Неколико дана касније, 1. априла 1992, муслимани на Баш-чаршији убијају српског свата, чиме је ратни пожар букнуо и у Сарајеву. Следе хрватски напади и масакри на српско цивилно становништво у Купресу, 3. 4. и 5. априла, када је убијено најмање 30 српских цивила, а у логоре одведено преко 100 људи.⁷⁾

Отпочињући рат против Срба, Хрвати и муслимани су отпочели и један други медијски рат, приказујући се као жртве српске агресије и за такву своју „мирољубиву“ промоцију одмах ангажовали америчку пропагандну агенцију Рудерфин, коју су плаћале, углавном богате, исламске земље.

Исто то учинили су и косовски Албанци. Муслимани су своју политику и војну стратегију градили искључиво на подршци споља, сталним призивањем НАТО интервенције против босанских Срба, не бирајући средства. У том циљу извели су „три подухвата саможртвовања“: 27. маја 1992, у улици Васе Мискина, након чега су уведене санкције СРЈ, затим 9. фебруара 1994, на сарајевској пијаци Маркале и 28. августа 1995, понављањем на истом месту истог сценарија. У сва три случаја дошло је до погибје и тешког рањавања великог броја људи, али муслимански лидери за то нису марили, већ лажно оптужили српску страну, што је био „casus belli“ НАТО алијанси, повод за војно ангажовање на страни муслимана и Хрвата.

НАТО је у неколико наврата интервенисао ваздушним нападима по српским положајима, најпре у Републици Српској у рејону Вишеграда, априла 1994, затим бомбардовањем аеродрома Удбине у Републици Српској Крајини, када је уништио њену авијацију што је значајно олакшало хрватске акције „Бљесак“ и „Олуја“, и најзад у завршници рата након „Сребренице“, пружајући петнаестодневну ваздушну подршку хрватско-муслиманској офанзиви на Републику Српску.

Данас, десет година након тог догађаја, незадовољни дејтонским решењем б/х ратне драме, муслимани и Хрвати, уз подршку својих ментора, настоје да изврше ревизију Дејтонског споразума, пониште његова решења и укину Републику Српску. Хрвати, у немогућности да се изборе за конституисање трећег, хрватског ентитета, захтевају укидање постојећих ентитета и тзв. докантионизацију БиХ, тј. укидање Републике српске и кантонизацију њеног простора, а муслимани, позивајући се на злочин у Сребреници, тврде да су Срби извршили агресију на БиХ и геноцид над муслиманским становништвом, те да Република Српска као „злочиначка творевина“ треба да нестане. Све ово се дешава у време када треба да отпочну преговори о коначном статусу Косова и Метохије и судбине државне творевине Србије и Црне Горе. Другим речима, решава се српско питање, а његови непријатељи, спољни и унутрашњи, желе да му наметну непогодно решење.

Амерички Сенат је донео резолуцију у којој, поред осталог, стоји да су злочини у Босни почињени „уз директну подршку власти СРЈ“, а Представнички дом, да су злочини почињени „уз директну подршку српског режима Слободана Милошевића и његових присталица“. Иако нико од међународних званичника на комеморацији у Сребреници није изговорио реч геноцид, већ ужасни злочин, масакр и сл., учињено је то хрватски председник Стипе Месић, прикривајући тиме етничко чишћење и геноцид над Србима у Републици

Српској Крајини, највећем и једином у Европи после Другог светског рата. Муслиманско-хрватске синтагме о српској агресији на Хрватску и БиХ и геноциду над муслиманима, понављају и неке представнице тзв. невладиног сектора у Србији, док професор међународног права Војин Димитријевић страхује, поводом убиства шесторице муслимана код Трнова, да ћемо „колективно одговорати пред међународним судом правде и другде“.⁸⁾

Професор Ратко Марковић истиче да нам еуфемизмом да је режим Слободана Милошевића, а не држава Србија учинила геноцид, намећу, у ствари, геноцид целом српском народу, који би као белег нација носила док постоји, а Слободан Антонић уочава да би се након наметнутих квалификација о геноциду и нестанку Републике Српске Србији „избило морално прво да на примеру уједињене Босне, тражи да Косово остане у њеном саставу“.⁹⁾ Све је то разлог због којег домаћи телали узвикују да је „Сребреница српски Аушвиц, због геноцида у Сребреници – Срби су изгубили право на Косово“. Попут Мирсада Токача, директора Института за тражење несталих, који тврди да је у Сребреници био геноцид, то исто понављају Наташа Кандић, Соња Бисерко, Биљана Ковачевић-Вучо, позивајући се на пресуду Хашког трибунала генералу Радославу Крстићу, који је осуђен за саучесништво у геноциду. „Заговорници“ геноцида у Сребреници пренебрегавају чињеницу да сам геноцид није доказан, него претпостављен и да главним оптуженима није суђено. Осим тога, геноцид не може ни бити доказан, јер како истиче проф. Смиља Аврамов није постојала намера о планирању и извршењу геноцида, што потврђује и проф. Милан Булајић.

Генерална скупштина ОУН је, Резолуцијом бр. 260 А(III) од 9. децембра 1948, изгласала Конвенцију о спречавању и кажњавању злочина геноцида. У овој конвенцији под геноцидом се подразумева било које од ниже наведених дела, почињених у намери да се потпуно или делимично уништи као таква нека национална, етничка, расна или религиозна група:

- а) убиство чланова групе;
- б) тешка повреда физичког или менталног интегритета чланова групе;
- с) намерно подвргавање групе таквим животним условима који треба да доведу до њеног потпуног или делимичног физичког уништења;
- д) мере усмерене ка спречавању рађања у оквиру групе;
- е) принудно премештање деце из једне групе у другу.¹⁰⁾

„Заговорници“ геноцида неуморно понављају да је на подручју Сребренице убијено 8.000 Бошњака, а председник Комисије Владе Републике Српске за истраживање злочина у сребреничком крају, Милан Богданић, тврди да Комисија није утврђивала коначан број жртава, већ да је само, констатовала да је на том подручју нестало 7.806 лица која се траже, те да је бројка од 8.000 убијених политичка манипулација и злоупотреба.

Група истраживача из САД и Европе, на челу са Едом Херманом, утврдила је да се ради о великој лажи – 8.000 убијених: „Тврдња да је 8.000 муслимана убијено, није базирана на постојећим доказима и у основи је политичка конструкција“. Ед Херман истиче да је од 5000 „несталих“ на муслиманску страну у Тузлу стигло најмање три хиљаде, а 2000 убијено у борбама током три године рата. Истраживачка група у свом закључку истиче да су босански муслимани „били спремни не само да лажу, већ и да жртвују сопствене грађане и војнике у служби изазивања интервенције... Званичници босанских муслимана су тврдили да је Клинтон предочавао њиховом лидеру Алији Изетбеговићу: да ће се америчка интервенција догодити само ако Срби убију најмање 5000 људи у Сребреници... у закључцима се такође ис-

тиче да су муслимански лидери из Сребренице признали да је град добровољно жртвовао председник Босне... како би охрабрио НАТО интервенцију". Скреће се пажња и да је Бернар Кушнер, бивши шеф „Лекара без граница”, у својој књизи написао да је Алија Изетбеговић, њему и Ричарду Холбруку, признао да је претеривао у тврдњама о злочинима снага босанских Срба, само да би охрабрио НАТО интервенцију. Доводећи у питање термин „геноцид”, којим се у Хагу карактеришу догађаји у Сребреници, Херманова екипа указује: „... Судије су сугерисале да је њихово (муслиманско М.С.) истеривање из Сребренице само по себи геноцид, и суштински су изједначиле геноцид са етничким чишћењем. Уочљиво је, при том, да Трибунал никада није хрватско етничко чишћење 250.000 Срба из Крајине назвао геноцидом. Упркос томе што је било убијено много жена и деце а само етничко чишћење се догодило на већој површини и са више жртава него у Сребреници”¹¹

Др Цес Вибс, аутор дела о војним обавештајним подацима у холандском извештају о Сребреници, указује да је америчка војна обавештајна агенција муслимане у Сребреници, снабдевала преко тузланског аеродрома илегалним наоружањем из исламских земаља. Заједно с наоружањем стизали су и муџахедини, а лидер Ал каиде Осам бин Ладен добио је босански пасош у амбасади БиХ у Бечу 1993. године. Вибс наглашава да су „Клинтонови званичници пожурили у Сребреницу да потврде и објаве масакр, као што је Вилијам Вокер учинио касније у Рачку јануара 1999. године ... Истицањем жртава после заузимања Сребренице, званичници САД су скренули пажњу са великих напада против Срба, изведених уз помоћ САД у заштићеним зонама у западној Славонији (операција „Бљесак”) и у Крајини (операција „Олуја”), маја и августа 1995. године”¹²

Светска здравствена организација је такође утврдила, августа 1995, да је 3.000 мушкараца стигло на муслиманске линије, док је око 2.000 убијено у борбама, јер је од око 37.000 становника Сребренице, 35.632 пописано након рата.¹³

Много је доказа који потврђују да је муслиманима у Сребреници, као и у остале зоне под заштитом УН, тзв. заштићене зоне (Сарајево, Жепа, Сребреница, Бихаћ, Вишеград и Тузла) стизало наоружање, и да су они излазили из Сребренице и палили српска села и убијали њихово становништво. Муслиманска војска, превасходно злогласна 28. дивизија Насера Орића, побила је више од 3.300 Срба око Сребренице, мушкараца, жена, деце, старца, убијали и палили су све редом, нико није поштеђен. Од Кравице до Вишњице 142 српска села саврњена су са земљом. Постоји списак од 3.287 убијених Срба.

Луис Мекензи истиче да су муслимани Сребреницу у лето 1995. оставили небрањеном, јер је њихова стратешка идеја била да ће Срби уколико нападну, изазвати интервенцију НАТО-а. „Неукусно је рећи – истиче Мекензи – али мора да се каже: ако се чини геноцид онда се не пуштају жене. Јер, жене су кључ за одржање групе коју желите да уништите”. Мекензи негира бројку од 8.000 убијених и истиче да се „око

5.000 воде као нестали, а 2.000 тела је откривено у Сребреници и око ње, а међу њима и посмртни остаци жртава трогодишњег интензивног ратовања у тој области”¹⁴

Генерал Радован Радиновић, такође, истиче да: „Од успостављања тзв. заштићене зоне маја 1993. године, па све до јула 1995. године простор енклаве Сребренице није престајао да буде коришћен као база за војна дејства. Снаге 28. пешадијске дивизије армије БиХ су непрестано тај простор користиле за активна борбена дејства и за убацивање снага у позадину непријатеља, односно Војске Републике Српске. Непосредан повод за операцију ‘Криваја 95’ био је убацивање једне целе бригаде 28. дивизије у позадину снага Војске РС јуна 1995. године, када је у тој акцији убијено сво цивилно становништво српског села Вишњица”¹⁵ Радиновић истиче да је 28. дивизија жртвована јер је остављена да без ичије подршке пређе дужину од 100 километара кроз подручје свог непријатеља, те да је осам пута нападана од српске заведе и већ у првој заседи изгубила безмало 1000 људи, а укупно 2000”¹⁶

Проф. Милан Булајић истиче да Војска Републике Српске није починила геноцид у Сребреници и указује да је ова енклава жртвована на основу договора између Алије Изетбеговића и Била Клинтона. Булајић подсећа да је: „На интервенцију Карла Билта Слободан Милошевић дозволио да се око 800 муслиманских бораца (Жепска бригада М. С.) пребаци у Србију и тако се спасу од извесног уништења”. Булајић, такође, истиче да чињеница да је 35.000 људи по свим међународним конвенцијама пребачено на супротну територију говори да није било намере о геноциду... Цивили су увек главна мета геноцида. Сребреница никад није била демилитаризована. Ратко Младић је понудио да предају оружје и да ће бити третиран као војни заробљеници, али је то одбијено. Па, у Руменићима им је нудио општу замену заробљеника, али је муслиманска војска кренула у пробој, иако је 28. дивизија била обезглављена, а Насер Орић и неколико главних команданата напрасно побегли. Ту их је највише погинуло”, и истиче да је „до злочина у Сребреници дошло умногоме због освете”¹⁷

Према проф. Смиљи Аврамов, геноцид према дефиницији УН пролази једино у „Исламској декларацији” Алије Изетбеговића из 1973, као и у „Беспућима” Фрање Туђмана, и истиче: „Ако погледамо шта је био циљ рата и Босни, утемељен на ‘Исламској декларацији’, врло лако ћемо пронаћи намеру за геноцид, јер се БиХ види као исламска држава. Уосталом нема ниједног случаја да су муслимани упали и неко српско село у Босни и спасили жене и децу, као што је било у Сребреници”. ... Уколико погледамо како је страдао српски народ 1941. од муслимана, па повучемо једну линију, видећемо идеју геноцида која се провлачи. Исти је случај и у Хрватској. Неколико стотина хиљада Срба је не тако давно протерано из Хрватске, па се може поставити питање – није ли то коначно довршени геноцид над Србима, који је отпочео 1941. године?” Злочин у Сребреници проф. Аврамов квалификује као масакр.¹⁸

Напомене:

- 1) „Хрватски вјесник”, 25 мај 1992.
- 2) „Борба”, 14. јануар 1992, 3
- 3) Види шире: Смиља Аврамов, Постхеројски рат Запада против Југославије, ИДИ Ветерник, 1997, стр. 189.
- 4) „Политика”, 2. децембар 1993, 3.
- 5) Lewis Mac Kenzie, Peacekeeper, the Road to Sarajevo, Vancouver, 1993, p.135.
- 6) Према: Момчило Суботић, Хрвати и Босна, Бели анђео, Шабац, 1992, стр. 145.
- 7) Радован Радиновић, Лађи о сарајевском ратишту, Свет књиге, Београд, 2004, стр. 43.

- 8) „Новости”, Истина најпотребнија Србима, 8. јул 2005, 2.
- 9) Према: „Новости”, 18. јул 2005, 5.
- 10) Конвенција објављена у „Службеном веснику” Президијума Народне скупштине ФНРЈ бр. 2 од 15. јуна 1950. године.
- 11) Према: „Новости”, 14. јул 2005, 2.
- 12) Према: „Новости”, 13. јул 2005, 2.
- 13) Исто.
- 14) Мекензијев интервју за „Новости”, 16. јул 2005, 2.
- 15) Радован Радиновић, Муслимани жртвовали Сребреницу, „Велика Србија”, јул 2005, 26.
- 16) Исто, 29.
- 17) ТВ БК, Емисија „Клопка”, Истина о Сребреници, 27 јун 2005.
- 18) ТВ БК, Емисија „Клопка”, Истина о Сребреници, 27 јун 2005.

Нови високи представник Мирослав Лајчак окомио се на Републику Српску

Срби у гету

- У првој седмици мандата Лајчак испустио је најнижи сипсак од 93 Србина које је без уииврђивања кривице испуерао с посла и одузео им лична докумениа оиуузујући их да су раини злочинци

Пише: Душан Марић

Тек што је засео у фотелју шестог по реду високог представника УН у Босни и Херцеговини, Словак Мирослав Лајчак (који је српској јавности до сада највише био познат као један од главних режисера лажираниг референдума о црногорској независности) повукао је неколико потеза којима је потврдио предвиђања да се ни у босанској епизоди своје балканске мисије неће понашати као добронамерни дипломата, који води рачуна о угледу светске организације и интересу свих грађана Босне и Херцеговине, већ искључиво као амерички пион.

Он има само један циљ – да што ревносније и понизније изврши налоге својих прекоокеанских газда на путу даљег урушавања Републике Српске, слабљења уставне позиције српског народа у БиХ и њеног дугорочног претварања у државу под доминацијом „америчких“ муслимана. Не водећи при том рачуна ни о Дејтонском споразуму, ни о важећем законодавству земље домаћина, ни о границама сопствених овлашћења.

Пет дана пошто је преузео дужност од свог претходника Немца Шварца Шилинга, Лајчак је донео одлуку о суспендовању с посла 93 лица (углавном полицијске службенике) српске националности, под оптужбом (за коју није понудио ниједан доказ) да постоји основана сумња да су учествовала у ратним злочинима или да су део мреже подршке хашким бегунцима Ратку Младићу, Радовану Караџићу и Стојану Жупљанину.

Шварц Шилинг и Карла дел Понте

Истом одлуком, Лајчак је осумњиченима забрањено да напуштају територију Босне и Херцеговине, да располажу својим рачунима у банци, да се баве приватним бизнисом и да имају путне исправе. Практично, одузео им је нека од основних грађанских и људских права и право на рад и право на слободу кретања. Истина, великодушно им је оставио могућност да слободно просе и, уколико немају други извор примања или уштеђевину скривену у сламарици, на тај начин прехрањују себе и породицу, под условом да их док то чине полиција не приведе због непоседовања личних докумената.

Јер, пре него што је обелоданио свој хатишериф, нови сарајевски везир разаслао је широм Босне и Херцеговине десетине полицијских екипа, са задатком да од лица са његове „црне листе“ одузму пасоше, личне карте и банковне картице. „Ухапшени“ документи ће убудуће бити смештени у његовој канцеларији у Сарајеву као доказни материјал гостима из Вашингтона и Брисела, али и домаћој раји са колико озбиљности је он започео свој обрачун са Србима.

Пре тога Лајчак је декретом, без објашњења, променио чак четири закона (закони о путним исправама, личној карти, кривичном поступку и извршењу кривичних санкција) уносећи у њих новине које му обезбеђују формално покривење за прављење спискова „озлоглашених“, за њихово хапшење и кажњавање без суђења и пресуде, за укидање њихових грађанских права која су им загарантована уставом и сл.

С обзиром да је у питању толико обимна материја да је високи представник сигурно није имао времена ни прочитати, а камо ли озбиљно проучити, јасно је да је надобудни Лај-

Мирослав Лајчак

чак само потписао оно што му је стављено на сто из обличке зграде америчке амбасаде. Као што је јасно да без бланко пристанка на тај и сличне потписе никада не би ни био постављен на садашњу функцију.

Тајне спискове сви знају али их нико не објављује

У покушају да дисциплинују непослушне Србе и докрајче Републику Српску и Лајчакови претходници су неретко посезали за својим стварним и (ништа мање) измишљеним цезарским овлашћењима, доносили законе, смењивали председнике и директоре, правили спискове за суспензију, хапшење или одстрел, али ово што је он урадио по много чему разликује се од свега што је до сада виђено.

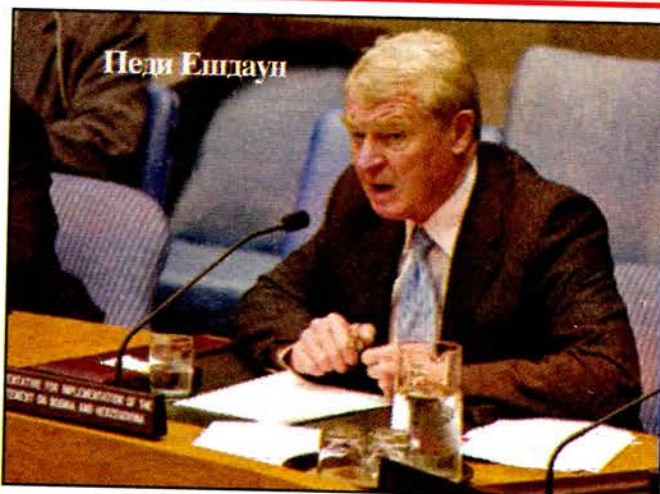
Прво, Лајчак је за сечом српских полицајаца посегнуо већ у првој седмици по ступању на дужност. Друго, учинио је то усред расправе о реформи полиције БиХ, која се своди на покушај укидања полиције Републике Српске. Треће, он се својом првом „дрном листом“ Срба обрачунао са 93 лица, више него што су то његови претходници, укључујући и најозлоглашенијег међу њима Педија Ешдауна, учинили за цели мандат.

Четврто, и петнаест дана након што их је без суђења осудио да буду грађани трећег реда, имена кажњених Срба остала су – службена тајна.

Истина, знају их сви, од полиције и премијера Републике Српске, до уредника „слободних“ и „независних“ медија у Бањалуци, али их нико не објављује. Да се не би замерио канцеларијим високог представника – новој, балканској, коминтерни. Та сервилност и недостатак елементарне солидарности према стотину својих сународника, уз то државних службеника, и њихових породица можда би некако и могла да се разуме да све што је у вези са Лајчаковом одлуком (време доношења, њено образложење, број и национална припадност лица на која се она односи) није директно усмерено не само против кажњених, него и српског народа у Босни и Херцеговини и Републике Српске.

Ако у једној држави три народа четири године међусобно ратују, као што је то био случај у БиХ, и у том рату на све три стране погину на десетина хиљада људи а после тога неко, као што је то учинио Лајчак, за злочин оптужи 93 припадника српског народа, а ниједног Хрвата и муслимана, онда за то постоје само три могућа објашњења.

Једно је да су у рату у Босни и Херцеговини четири године пуцали и убијали само Срби. Хрвати и муслимани су скрштених руку глумили глинене голубове, што опет значи да рата у БиХ није ни било. Било је масовно државно првенство у бојевом гађању са живим метама. Истина, такво објашњење захтева одговор на питање ко је онда убио 20.000 српских војника, 5.000 српских цивила у Подрињу, 300 заробљених српских војника и цивила у Мркоњићу и још толи-

ко на Озрену... Ако би се судило на основу Лајчакових архива сви они су извршили самоубиство, или су их побили Ратко Младић и Радован Караџић.

Друго објашњење јесте да по схватању Мирослава Лајчака убијање Срба није злочин.

Треће објашњење јесте да је након прилично умереног Немца Шварца Шилинга на место принудног управника Босне и Херцеговине дошла бескарактерна словачка протува, која је за новац и функције које добија од својих америчких газда, спремна да учини апсолутно све. И при том, са осмењом на лицу, гази преко живих и мртвих, преко чињеница, људских права, интереса и судбина читавих народа и држава.

Да је управо то у питању говори и чињеница да је своју одлуку о почетку истраге српског народа Лајчак обелоданио 10. јула, дан уочи обележавања годишњице страдања муслимана у Сребреници. И тако се отворено, на најгрубљи начин, укључио у муслиманску кампању доказивања да су Срби ђаволи, а муслимани анђели, да су у рату од 1992. године само Срби чинили злочине, да су Срби геноцидан народ а Србија држава агресор на БиХ... Недостајало је још само да Лајчак понови захтев србомрца Хариса Силајдића за укидање Републике Српске „геноцидне творевине“. Али, како је почео, не треба сумњати да ће се ускоро и то догодити.

Застршивање Срба уз демонстрацију силе

У истој мери у којој су имале за циљ да охрабре Силајдиће и остале муслиманске екстремисте, Лајчакове мере су и јасна демонстрација силе која треба да застрши Србе из РС и приволи их да напакон прихвате неприхватљиве америчке захтеве за укидање полиције Републике Српске, а одмах потом и уставне промене које би представљале одустајање од Дејтонског споразума и пристајање на укидање српског ентитета.

Муслимани би најрадије суспендовали читав српски народ

– Муслимански званичници поздравили су Лајчакову одлуку, али и изразили незадовољство што је њоме обухваћено „тако мало“ и „само стотинак“ Срба. Из изјава муслиманског члана Председништва Босне и Херцеговине Хариса Силајдића, његовог претходника Сулејмана Тихића, али и коментара који су се данима после 10. јула могли чути и прочитати у муслиманским медијима, да се закључити да би они били задовољни само уколико би се једна слична одлука односила на све Србе који тврде да су Срби, одбијају да признају да су геноцидан народ и залажу се за очување Републике Српске. И уколико би та одлука подразумевала њихово аутоматско слање на доживотну робију.

Тако би се избегли беспотребни судски трошкови, а од свих Срба у БиХ на слободи би остали само Миленко Дерета, Жарко Кораћ, Наташа Кандић, Соња Бисерко и Биљана Ковачевић Вучо – кад по налогу из Вашингтона дођу у Сарајево да за хонорар пљују по Србима.

Ово је одлука неурачунљива човека

– Да је господин Лајчак овако нешто урадио у својој земљи, или било којој другој европској држави, прогласили би га за неурачунљиву личност – тврди др Витомир Поповић, професор Правног факултета у Бањалуци и омбудсман Босне и Херцеговине. – Суспендовање људи с посла, иако против њих није покренут никакав поступак, и одузимање личних докумената представљају најгрубљи облик вређања људског достојанства. Тачније, то је испод сваког достојанства.

Таква монструозност може пасти на памет само бескарактерним људима, којима је једино важно да се додворе својим газдама и напредују. Лајчак је очигледно једна од таквих. Али то је његова ствар и оних који су га поставили да буде њихов потрчко у Босни и Херцеговини.

Мене више запањује реакција, заправо изостанак реакције владе и других институција Републике Српске, које су практично прихватиле да спроводе ово Лајчаково брутално противправно дивљање, које нема никакво упориште ни у међународним, ни у домаћим законима и стандардима. Влада РС прихватила је да неки бававац који је јуче дошао у БиХ једним потезом жигосе скоро стотину њених грађана да су ратни злочинци. Без доказа, без судског поступка, без пресуде.

Тихић и Схефер

Као део те провидне стратегије застрашивања, само неколико дана пре пресуде без суђења и суспендовања грађанских права скоро стотину Срба, Лајчак је изјавио да ће реформа полиције око које се копља ломе већ две године и без милиметра напретка, бити успешно завршена и најавио да ће се то догодити већ у септембру. Наравно, то је изазвало забринутост у српском ентитету да ће Лајчак наставити са својим диктаторским одлукама.

Међу обичним светом ту забринутост појачава чињеница да је масовно јулско суспендовање Срба прошло уз посве благу, незаинтересовану, реакцију држаних званичника и медија у Бањалуци. Ако се изузму протестна саопштења неких опозиционих странака и удружења са националним предзнаком, могло би се чак закључити да се званична Република Српска прећутно сагласила са овом Лајчаковом диверзијом против – Републике Српске.

Највеће изненађење представља ћутање којим је Лајчакову демонстрацију силе пропратио премијер Милорад Додик. Откако је преузео ту дужност, Додик је навикао јавност да и на много мање провокативне и опасне ударце у темеље српског ентитета реагује, уз повремене претње да ће институције у Бањалуци игнорисати одлуке из канцеларије ОХР-а и високог представника, уколико се у њима наставе кројити планови против Републике Српске и њене равноправности у БиХ. Што одлука о суспензији основних грађанских права 93 службеника РС свакако јесте.

Могу се чути коментари да Додик ћути јер му је је било лако да се буса у прса и Републику Српску брани од вербалних претњи и напада. Међутим, сад кад се суочио са кон-

кретним корацима Мирослава Лајчака, на које је требало одговорити и речима, али и делима, он се уплашио и пропустио да учини и једно и друго.

Занимљиво је да се међу суспендованим полицајцима налази и Драгомир Андан, садашњи помоћник а доскорашњи директор полиције Републике Српске. Његов случај је још један доказ да се, бар кад су Срби у питању, сарадња са окупационим властима по правилу не исплати. Увек се заврши исто: човека максимално искористе против сопственог народа и њега самог, а онда га одбаце као крпу.

Још је занимљивији начин на који је Андан дочекао Лајчакову одлуку. Након што је сазнао за суспензију и остао без личних докумената, он се ниједном речју није ставио у заштиту својих полицајаца, али је изрецитовао целу јадиковку над својом „несретном“ судбином невиних жртве. Бивши директор српске полиције изјавио је да је губитком посла остао без средстава за живот и да му, уколико Лајчак не промени своју одлуку, не преостаје ништа друго осим да се полије кантом бензина и запали.

У истој изјави, објаснио је да су му супруга и један син за послени у Београду, да му други син у главном граду Србије борави као студент, због чега је сваког викенда путовао у суседну државу. Сада је остао и без могућности да прелази Дрину и без средстава за живот, па му је, сиротом, самоспаљивање једини излаз.

Ова Анданова јадиковка изазвала је згражавање људи у Републици Српској и бујицу врло непријатних питања. Како је директор полиције Републике Српске успео да супругу и сина запосли у Београду? Шта ће Андану „резервни положај“ у Србији, кад је стално тврдио да Срби из БиХ морају да се боре за свој опстанак у Републици Српској? Кад он и поред две плате у породици које су му остале нема средстава за живот па мора да се убије, шта да кажу и од чега да живе обични полицајци из чијих породица више нико не ради? И који нису имали новца за студије својих синова ни у Бијелини или Бањалуци, а камоли у Београду. Како је могуће да се такав слабић нађе на месту првог полицајца Републике Српске?

У време док је Андан био њен директор, полиција Републике Српске је директно или посредно учествовала у хапшењу и слању у шевенингенску тамницу десетак хашких оптуженика (Срба, наравно), а управо на захтев из канцеларије високог представника више стотина припадника полиције РС је с посла избачено на улицу. Андан тада ниједном речју, ниједним гестом, није показао да саосећа са њима и са њиховим породицама. Упркос томе, није познато да се иједан од њих полио бензином и запалио.

Ватикански „екуменизам” према „јеретицима” и „шизматичима” (1)

Понижење осталих хришћанских цркава

Пише: др Никола Жутић

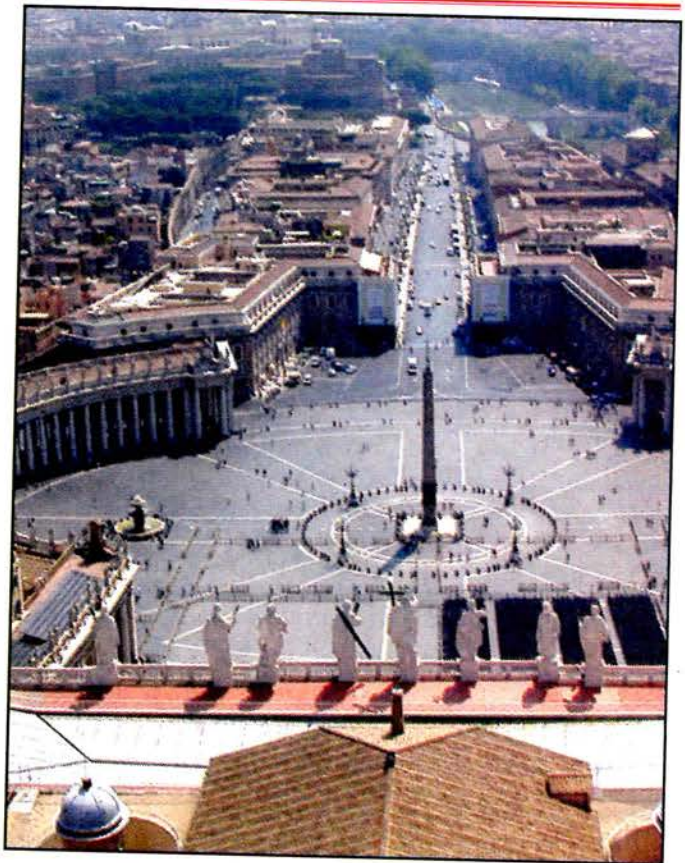
Документ Конгрегације за доктрину вјере под називом „Одговори”, из јуна 2007. године, запрепастио је хијерархију протестантских цркава и њихове вјернике, због жестоког напада на вјерске темеље протестантизма. Конгрегација је, уз благослов папе Бенедикта XVI, у свом познатом ексклузивном стилу и у тренуцима ријетко испољене искрености, проговорила својим традиционалним језиком мржње и нетрпеливости према протестантима, али и, додуше у мањој мјери, православцима. Терминологија коришћена у овом документу одговара ватиканском миленијумском непромјењивом начину размишљања. Као да кроз најновију покуду „јеретика” (протестаната) и „шизматика” (православаца) одјекује познато ватиканско лажно милосрђе и недодирљивост: „Католичка црква је једина, света Христова црква. Друге хришћанске заједнице (не кажу „цркве” – Н. Ж) као на примјер протестанти, не могу се назвати црквом, док православне заједнице завређују име цркве, али уз придјев посебне”. Ово је извод из документа који има 16 страна, са потписом америчког кардинала Вилијама Левада, челника Конгрегације за доктрину вјере.

Хијерархија протестантских цркава ће се, због овако увредљивог текста, вјероватно удаљити од екуменског зближавања оних који су томе тежили и међуцрквеног дијалога са римокатолицима. Од хијерархије Англиканске цркве (која је протестантска) упућена је порука да ће уједињење кршћана бити могуће так када папа призна грешке и одрекне се претензија. Хијерархија Руске православне цркве је закључила да су овакве ватиканске оцјене „сестринских цркава” познате кроз историју, и да представљају само тренутак истине, „поштено саопштење” које у потпуности одговара учењу Римокатоличке цркве. Сада је јасно, како су истакли појединци из Руске православне цркве, које позиције се придржава друга страна.

У документу се даље истиче непромјењива ватиканска догма о једино исправној и ваљаној цркви у васелени: „Христ је створио на земљи једну цркву, коју у пуној мјери представља само Римокатоличка црква, на чијем је челу наследио апостола Петра”. С друге стране, руски митрополит Кирил, у коментару који је изрекао поводом ове провокативне изјаве, нагласио је да је „Православна црква правна наследица по апостолском континуитету древне, неподјелне цркве”.

Овај документ има своју основу у пастирском писму из 2000. године под називом *Dominus Iesus*, у којем је православна црква оцењена као „рана црква” која ипак носи „рану непризнавања примата папе”. Та је „рана још израженија код протестантског учења”.

Ипак, подсекретар Конгрегације за доктрину вјере, отац Аугустин ди Нола, лукаво „језуитски” је изјавио, како је пренио „Ројтерс”, да документ не мијења одређеност Римокатоличке цркве да до екуменског дијалога дође (!), али да

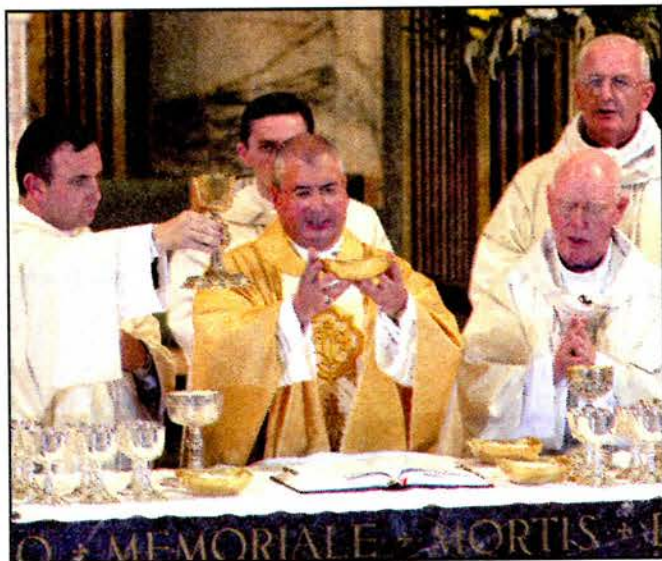

је циљ документа „утврђивање идентитета католичке цркве у тим разговорима”. А тај се „идентитет” огледа, као што је већ написано, у доминацији и водству Римске цркве у кршћанском свијету, и у понижењу осталих кршћанских цркава.

Римокатоличка „екуменска” унија над Србима

Кроз историју је увијек била присутна фанатична мржња између протестаната и римокатолика, и то од времена вјерских ратова (хуситски ратови, прогони „лутеранаца” у Њемачкој, калвина у Француској и Швицарској итд) из XV и XVI вијека. Римокатоличка хијерархија и идеолози често су изјављивали да им је „православље мрско скоро као и протестантизам”. Тако је у свом дневничком запису, од 28. марта 1941, надбискуп загребачки Алојзије Степинац нотирао слиједеће: „Схизма (православље – Н. Ж) је највеће проклетство Европе, скоро веће него протестантизам”¹⁾

Ватиканска „екуменска” настојања (заправо прозелитска унијатска настојања) имају своју дугу историјску традицију. Ватикански тзв. екуменизам развијао се из мисионарског унијатизма, који није заборављао на своју основну поставку да ће се поновно уједињење „сестринских цркава” извршити на „праведан начин”, односно према диктату или жељама Ватикана. Откако је „великом шизмом” 1054. ко-

начно уништено јединствено кршћанство, Лионска унија из 1274. је била прва унија коју су закључили Византија и Ватикан. Послије Лионске успједила је Римска унија из 1369, па потом Фирентинска 1439. године.

Почетком 15. вијека појачана је идеја о успостављању кршћанског јединства, али под доминацијом и окриљем Ватикана и Римокатоличке цркве. Управо црквени сабор у Фиренци, 1439. године, свеобухватно је покренуо питање кршћанског јединства и стварања унијатске цркве. Према декларацији о унији, усвојеној на сабору у Фиренци 1439, утврђено је да „Света Римска црква чврсто вјерује, да нико ко не припада католичкој цркви, не само незнабошци него Јудеји, ни јеретици (протестанти – Н. Ж) ни шизматици (православци – Н. Ж), не могу ући у царство небеско, него ће сви поћи у вјечни огањ, који је спремљен за ђаволе, ако се пред смрт не обрате к правој цркви”. Врло „транспарентна” декларација за провођење инквизиторске, милитаристичке и крволочне ватиканске политике.

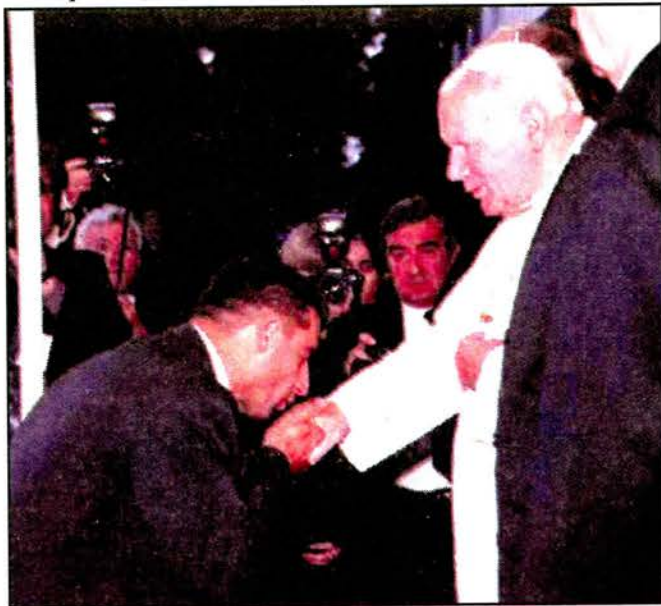
Присилном Бредском унијом католичке Пољске над Украјином („Малом Русијом”), из 1596. године, дат је јак импулс мисионарском задатку привођења православних „црквеном јединству” и стварању унијатске цркве. Од друге половине 15. вијека, у тзв. илирским заводима, школовали су се питомци за римокатоличку мисионарску пропаганду на Балкану. С временом Балкан су преплавили бројни мисионари-редовници из монашког фрањевачког и језуитског реда.

Православни Срби, који би прешли на унију, морали су се придржавати слиједећа четири „света начела”: „Прво, да бар три пута сваке године њихов неки свећеник у нашој и наш у њиховој, према грчком, односно латинском обреду, одржи службу; друго, да оце Исусовце, када буду хтјели да у њиховим (унијатским) црквама држе проповиједи или предају катехизис, увијек љубазно примају; треће, да своје синове, посебно оне који треба да постану свећеници, шаљу у школе отаца Исусоваца; четврто, да се бар у оним мјестима гдје живе измјешани са синовима латинске цркве, у дане кад латинска црква слави своје свечаности, и они јавно уздржавају од сваког спољашњег рада”. На крају свечаности прелаз на унију изражена је захвалност због учињене милости свечаним пјевањем амброзијанске химне Богу. Због веће вјеродостојности прозелитског чина, старјешине свећеника и калуђера потписима су потврђивали своју одлуку.²⁾

Унија је представљала врло ефикасан облик превођења православних у римокатолицизам. Сваки припадник нове унијатске (гркокатоличке) вјероисповјести морао је поло-

жити заклетву, тзв. „српску формулу”, за исповједање вјере приликом преласка на унију: „Ја Н. Н. по надању Духа Светог, будући с једне стране видио колико је од правде и истине црква и вира источна, алиги Герчка, у којој сам се родио зарад својих старијих поглавара охолости отпала; с друге стране, пако видећи и познајући да је вира Римска и католичанска права и истинита, и да је Црква римска она једна једина, католичанска и апоштолска, изван које нејма спасења; Ови исти дан без сваке силе, наговора и мита, по мојој самој вољи из озгор именоване вире, закона и цркве Ристијанске илиги Герчке, прилазим у виру православну Кершћанску Римску Католичанску; и зато из срца мога и свега познања Душе моје, одмећем се први пут сваке невірности и неправде која се налази у тој цркви Источно-Герчкој, а навластито (поготово – Н. Ж.) што они особито противно уче тј: рекоб да није Римски папа сам и један виђениа на овом свиту Свете Цркве глава; рекоб да Дух Свети само изилази од Оца; рекоб да нејма на другом свиту Чистила илиги Пургаторија, гди душе, које без сматног греха полазе, или правди божјој још нису за доста учиниле; на свиту овоме чисте се и која су остала; пак вирујем и темељитије исповидам оно у чему Герчки и Латински, тј. Источне и Западне цркве оци на скупштини или сабору Флорентинском ујединише се и сложише, и што учи и исповида Света Мати Црква Римска Католичанска, а особито и навластито и очито да јест један Бог који је створио (једна реч нечитка) да је Римска Црква једна једина Католичанска и Апоштолска, изван које нејма спасења, и да је ове Цркве Поглавар и виђена за Исус Керстовом глава С. Римски папа, а не тко други; да Дух Свети трећа у Тројству Персона, изилази колико од оца толико и од сина; да има на свиту другому Пургаторио Чистило, илиги мисто гди они, који су без сматнога у малом греху, а не учинивши задоста правици Божјој послѣ опроштенога великога греха умерли, морају остајати, и задоста учинити, докле приди лице Божје не пођу; пак и сва остала, која се у овој вири наоде... У овој вири (римокатоличкој – Н.Ж.) желим живити и остати и прије ћу волити и волим и сваки пут умерти и свако друго зло поднети него се од ње одлучити, одговорити и у најмањему одкучити. Тако мене Бог помози и Блажена Дивица Марија и сви свети и светице Божје и ово Свето Еванђеље”.³⁾ Дијелови ове „Српске форме” сугласни су цитираном документу Конгрегације за доктрину вјере, недавном објављеном.

Унија и прозелитизам су се континуирано проводили диљем српских земаља. Тако је, на пример, кардинал и надби-

скуп острогонски, гроф Колонић, у име цара Јосипа I и Свете столице вршио надзор над спровођењем прозелитизма на територији Славоније, Барање, Баната и Бачке. Послије закључења Карловачког мира, 1699. године, Аустрија је почела сређивати прилике у новоосвојеним предјелима Славоније, Срема и Угарске. Тај задатак је повјерен новоуспостављеној Дворској комисији за уређење имовинских односа, која је основана 29. јула 1688, а на челу јој се налазио примас Угарске Колонић. Дворска комисија је требала рјешавати и питања која су се тичала српског народа у Хабсбуршкој монархији и његових привилегија добијених од цара Леополда I. Наиме, Леополд I је, 1699. године, издао заштитно писмо за Србе у Сремској жупанији, а 21. јула за цјелокупан српски народ у Монархији.

С друге стране, кардинал Колонић је после закључења Карловачког мира показао да борба за унијаћење Срба неће престати упркос добијеним привилегијама. Колонић је у једном писму жестоко напао патријарха Арсенија III који је забранио поунијаћеним Грцима и Русима у Будиму и Пешти да се моле за римског папу. Он је оштро опоменуо патријарха да то више не чини, да се не мијеша више у његову надлежност, већ да поправља своје „ђаволске присталице“. Патријарха је назвао узнемиритељем и отимачем туђег добра и оптужио га да ради против Бога и аустријског цара. За аустријске власти и римокатоличку хијерархију Срби „дошљаци“ су били непријатељи римокатоличке вјероисповјести: „Тај шизматички народ има за свог поглавара, као неког краља, свог Патријарха, кога ми називамо српским епископом, а његови га називају Патријархом“.⁴

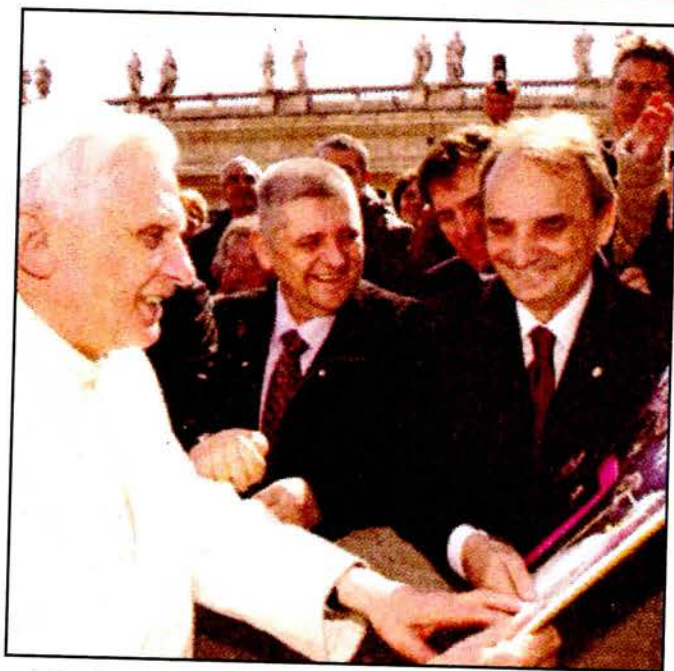
По мишљењу историчара Рајка Веселиновића, римокатоличка реакција и прозелитска пропаганда узели су велики замах у раздобљу између 1699. и 1703. године. Полазећи од начела „cuius regio - illius religio“, кардинал Колонић је сматрао да је разлика у вјери у давно прошлим временима причинила велике штете Угарској, па стога треба настојати, али без велике галаме и вређања, да се тај илирски или рашки народ помало сједини с Римском црквом.⁵ Барон Бартенштајн је оставио сведочанство да су се Угри и Рајци (Срби) „лепо слагали“ пре раширења „криве вјере“.⁶

Леополд I је послвије завршетка Великог бечког рата 1699. године заборавио на српске ратне услуге, па је измјенио своја гледишта у односу на права и власти које је раније дао. Тако је уредбом од 3. августа 1700. одредио да се не може трпјети никаква јерес у Печују и да се шизматици морају за одређено вријеме сјединити с РКЦ. У противном, имали су се протјерати из града и градског предграђа. Уредба није спроведена, али је цар наредио, 9. априла 1703. да се „шизматички“ морају истребити из Печуја и да једино Србикатолици могу остати печујски грађани.

Патријарх Арсеније III се одлучно супротставио новом таласу унијаћења, те је организовао, у децембру 1700, три народна збора у манастиру Ораховица, духовном средишту православних Срба славонске Подравине и Барање. На тим зборовима одлучено је да се Срби не покоравају унијатском епископу Петронију Љубибратићу кога је цар, крајем марта 1694, потврдио за унијатског епископа у Срему после смрти Лонгина Рајића.⁷

Напомена:

- 1) Б. Петрановић, Н. Жугић. 27. март 1941, Београд, 1990, 388.
- 2) Споменик САН, LXXIV, Београд 1936, 59.
- 3) Исто. На полеђини оригиналног документа писало је „Professio Fidei pro conversis schismaticis“.
- 4) Исто, 55.
- 5) „Слушајући Србе да говоре: 'Хвала Богу, ми смо по националности Срби, а по вери православни', Змајевић их убеђује да су они јеретички и шизматички и да би требало да приме римокатоличку веру. У том смислу његов католик и разговара са својим

Цар Леополд је задао нов ударац српским привилегијама 8. јануара 1701, када је донио одлуку да се патријархова надлежност ограничи на Сент Андреју. Било му је забрањено вршење канонских визитација и прикупљање прихода, те наређено да сви Срби морају потпасти под јурисдикцију римокатоличке хијерархије. Почетком децембра 1703, кардинал Колонић је писао папи Клименту XI како ради на томе да придобије српског патријарха да прими унију заједно са више од 60.000 Срба који су прешли у Угарску.⁸ Велики притисак који су аустријске дикастерије и прозелитска пропаганда вршили на српски народ, почео је нагло попуштати од тренутка кад је у Угарској избио устанак под водством Фрање II Ракоција. Аустрија је тада намјеравала да искористи Србе против устаника, па је стога морала промјенити своје дотадашње непријатељско држање према патријарху Арсенију III, српском народу и његовим привилегијама. После јењавања Ракоцијевог устанка прозелитска активност против Срба настављена је новим интензитетом.

Кардинал Колонић је, у марту 1706, дао информацију цару Јосипу I у вези представке српског патријарха Арсенија III. У ствари, радило се о захтјевима које је Арсеније III у име српског народа упутио цару Јосипу I. Нарочито је била значајна трећа тачка патријархових захтјева: „...Да сваки свештеник нашег свештенства, или епископ, па чак и архиепископ, који би се на штету своје цркве и свештенства Римској цркви присајединио, да одмах такав и њему сличан буде лишен својих прихода и берива па чак и привилегија добијених од нас“. Колонић је пред царем жестоко критиковао овакве захтјеве српског патријарха, настојећи при том да их цар у потпуности одбаци: „Ова допунска тачка је безобзирна, непромишљена и дрска и сасвим неоправдана, уперена заправо против наше Свете Римске цркве...“.

- сународником православне вере. Пошто је укратко чуо све аргументе из Змајевићевог 'Огледала истине', православни Србин је, у надбискупској машти, одао захвалност Богу што му је подарио овај сусрет да би већ једном побегао од илузија и превара српског свештенства. Ова мисао мучила је задарског надбискупа до краја његовог живота" (Исто).
- 6) Ј.Х. Бартенштајн, Орасејаном илирско расцијанском народу (1761) приредио Славко Гавриловић, Београд-Ваљево 1995, 40.
- 7) Исто, 41.
- 8) Исто, 42.

Украјина после распуштања Врховне раде (парламента)

Распад Украјине (?)

- Доношење Указа о распуштању Раде аналитичари су, дакле, довели у везу са интересима САД, Пољске и Ватикана, а не Украјине, и у том смислу га оценили као авантуристички и антиуставни корак.
- Јушћенковом Указу о распуштању Раде претходило је доношење, од стране Сената и Конгреса САД, Закона о проширеној „зони демократије“ унутар НАТО-а и издвајање финансијских средстава за спајање у Алијансу, Украјине и још неких држава из бившег социјалистичког блока. Истовремено, велики „дрех“ Раде је био што се усвојила размештању ракета за проширивање одбрану у Пољској и Чешкој

Пише: Проф. др Зоран Милошевић

Указом председника Виктора Јушћенка, од 2. априла 2007. године, распуштен је парламент (Врховна рада) Украјине. Ова необична одлука је уследила иако су редовни избори за Врховну раду одржани недавно, тачније марта 2006. године, а нови избори коштају ни мање ни више него 340 милиона гривни (64 милиона долара).

Све ово се догађа у време када Украјина има транзициону и пијачну економију уз велики одлив становништва (за последњих 15 година из ове државе се иселило седам милиона становника), што сведочи одсуство политичке стабилности у земљи и присуство велике неодговорности политичких представника, пре свега председника државе. Распуштање Раде народу Украјине је донело и нове главобоље у виду пада вредности националне валуте – гривне, раст цена, ослабљен међународни и кредитни рејтинг државе, пад акција предузећа, увећану задуженост становништва за комуналне услуге итд. Истовремено умањују се уплате из региона у државни буџет. Само за две последње недеље маја месеца 2007. године, прилив новца у државни буџет се смањио за 500 милиона гривни.

Осим тога, Украјина има и директне политичке штете оличене „у дискредитовању демократије“, те јој распуштање парламента међу истинским демократским државама не доноси поене. Између осталих је и председник Русије, Владимир Путин, изразио своје разочарање, што питање распуштања парламента и превремених избора није решено уз помоћ Устава, већ путем закулисних ноћних договора иза леђа друштва.

Оно што се, заправо, догодило у Украјини када је распуштен парламент и када је цео правни и политички систем онемогућен да реагује на овај антиуставни чин, сведочи да се догодио слом правног система и тотална дискредитација органа власти – председника, парламента, Уставног суда, Јавног тужилаштва, МУП-а, практично свих органа власти.

Позадина сукоба

Формални повод за распуштање парламента председник Јушћенко је нашао у чињеници да је 11 депутата (посланика), на челу са Анатолијем Кинахом, 23. марта 2007. године, напустило опозициону (пропредседничку) партију „Наша Украјина“ и прешло у редове владине Коалиције – која се назвала Коалиција националног јединства. Овај прелазак није био крај увећања редова Коалиције, пошто су још неки

депутати имали сличне намере, те би Коалиција врло брзо окупила 300 депутата. По Уставу Украјине за промене најважнијег правног акта земље треба 300 гласова депутата (од 450). Аналитичари сматрају да је управо страх САД и Јушћенка да ће ово донети смањење овлашћења председника државе (где је на делу председничко-парламентарни систем), а што је најављивано из владине коалиције, изазвало ову реакцију у виду распуштања Раде. Осим тога, умањење овлашћења председника значио би и губитак позиција САД и Пољске у Украјини и приближавање ове источнословенске државе Русији.

Доношење Указа о распуштању Раде аналитичари су, дакле, довели у везу са интересима САД, Пољске и Ватикана, а не Украјине, и у том смислу га оценили као авантуристички и антиуставни корак. У медијима су се одавно износили тврдње да је Јушћенко амерички човек, а веза је „цементирана“ његовим (другим) браком са америчком држављанком Јекатерином Чумаченко, која је, уједно, и високи службеник Владе САД. Узгред речено, у њеној биографији су пронађени детаљи који упућују на њене младалачке везе са унијатским и профашистичким украјинским организацијама у САД и Канади. Осим ове везе, аналитичари истичу и да је, од доласка на чело Украјине, Јушћенко предано радио на томе да традиционално значајне политичке и економске партнере, Русију и Немачку, истисне и повеже се политички и економски са САД и Пољском. Данас су САД пети економски партнер Украјине, а у политичком смислу представљају, по речима Јушћенка, стратешког партнера, док Пољска има статус адвоката Украјине у Европској унији (ЕУ).

Јушћенковом Указу о распуштању Раде претходило је доношење, од стране Сената и Конгреса САД, Закона о проширеној „зони демократије” унутар НАТО-а и издавања финансијских средстава за ступање у Алијансу, Украјине и још неких држава из бившег социјалистичког блока. Истовремено, велики „грех” Раде је био што се успротивила размештању ракета за противракетну одбрану у Пољској и Чешкој.

Посебну улогу у распуштању Раде, као и последњој ескалацији сукоба, играо је Секретаријат председника В. Јушћенка, где је, по сведочењима очевидаца, главна фигура био амбасадор САД у Украјини, као и амбасадори низа других држава из ЕУ, заинтересованих да Кијев води антируску политику. И потоњи преговори о датуму одржавања ванредних парламентарних избора водили су се уз директно учешће представника државног министарства САД, Дејвида Крамера, тако да се стицао утисак да преговарају САД и Јанукович, односно Русија, а не представници украјинске државе. Истовремено, експерти који су анализирали стилистику Јушћенковог антиуставног Указа о распуштању Раде, указали су на још једну чињеницу, која иде у прилог сазнању да иза свега стоје САД. Наиме, експерти су тврдили да текст Указа представља лош превод енглеског оригинала, што је потврђивало већ искристализовано мишљење да је распуштање Раде дело САД, а не интереса Украјине.

У околностима када је украјинску владу водио Виктор Јанукович, умерени проруски политичар, Јушћенко је, дакле, кренуо у авантуру звану распуштање парламента да би дестабилизовао државу, због интереса САД, којој више одговара подељена Украјина, него Украјина под растућим руским утицајем. Према мишљењу Виктора Федорова, стратешки циљ САД, главног виновника кризе у Украјини, је да подели Украјину у случају да не добије целокупну политичку контролу над њом. Други задатак је још важнији. Наиме, југоисток Украјине неће трпети, у измењеним условима, диктатуру „норанцастих” и „Галичана”. Према томе, Американцима и њиховим сателитима лакше је добити контролу над делом Украјине, а обавезно и над Кримом. Истовремено, велику главобољу ће имати Русија, не толико због нестабилног суседа на југозападној граници, колико због губитка контроле над гасоводом и нафтоводом (то аутоматски значи њихову контролу од стране САД, не толико над Русијом колико над ЕУ). Није случајно, сматрају украјински аналитичари, што су се са распуштањем Раде „поклопиле” и две велике хаварије гасовода „Урјено-Памара-Ужгород”. У том смислу и закључак Р. Ј. Јевзерова да САД у оквиру своје антируске политике користе опробану стратегију „завади па владај”, при чему се у Украјини ослањају на осведочене непријатеље Руса, гркокатолике (унијате) и њихове профашистичке организације Бандетеровце које усмеравају против својих политичких опонената у Украјини, што у крајњем има велики значај за САД, али никакав за Украјину. Другим речима, ослонац Украјине на геополитичке интересе САД овој држави буквално ништа (добро) не доноси. Ни економски развој (што је и доказано Јушћенковом влашћу), ни социјални прогрес, већ голу милитаризацију друштва са циљем да у оквиру НАТО-а Украјинци буду „топовско месо” у борби против Русије.

Оно што додатно драматизује ситуацију јесте и исказивање разочарања политиком Виктора Јануковича од стране његовог бирачког тела. „Проруска већина се у Украјини у нову владу В. Јануковича брзо разочарала. Он (до фебруара 2007. године – З. М.) ни једно предизборно обећање није испунио”. И Владимир Путин, председник Руске Федерације, исказао је своје разочарање у Партију региона и Социјалистичку партију Украјине, али и у В. Јануковича.

Јанукович није решио најважније питање, а то је питање уласка у НАТО, а медији истовремено раде на популаризацији ове војне организације у Украјини. Пре две године само је 5 одсто становника желело да Украјина уђе у НАТО, а сада то жели 20 одсто. То наговештава да ће (про)руски део изборног тела трагати за новим политичаром који ће представљати њихове интересе. Међутим, ово тражење се догађа у најгорем моменту за Русе, а савети експерата (про)руском телу су да иако Јанукович није проруски политичар, он, ипак, изражава њихове интересе и представља пожељног политичара по питању односа са Русијом, те га и даље треба гласати, сматра директор Института за политичка истраживања, Сергеј Марков.

Могу ли избори да реше кризу?

Указ о распуштању Раде председника Јушћенка довео је Украјину до велике кризе, а у једном моменту су се на улицама Кијева, међу демонстрантима сукобљених партија, појавиле и специјалне војне и полицијске јединице слутећи грађански рат. Ипак, уступцима В. Јануковича и Коалиције националног јединства рат је избегнут, а избори су договорени за 30. септембар 2007. године. Одмах се, дакле, поставља питање да ли избори могу да реше кризу у Украјини?

Према свим истраживањима јавног мњења спроведеним у Украјини јасно је да избори неће променити однос снага, односно да ће се, мање-више, исти актери са сличним односом снага појавити и у новом парламенту. То се одразило и у схватању јавног мњења, те 57 одсто анкетираних Украјинаца сматра да ванредни избори за Раду неће решити кризу.

Истовремено, према резултатима истраживања јавног мњења Украјине, лидер Партије региона води као председнички кандидат са 28 до 29 одсто гласова испитаника, док саму партију подржава око 27 одсто гласача. Јушћенко, као председнички кандидат, може да очекује око 15,4 одсто гласова бирача, Јулија Тимошенко око 13, лидер Комунистичке партије Украјине Пјотр Симоненко око 3,5 одсто, а лидер профашистичке Народне самоодбране, Јуриј Луценко, 3,3 одсто гласова.

Остале партије имају следећи рејтинг: Блок Јулије Тимошенко подржава око 14,3 одсто гласача, Нашу Украјину В. Јушћенка 9,2 одсто, Народну самоодбрану 4,4 одсто, Комунистичку партију Украјине 4 одсто.

Против свих партија је 11 одсто, док 15 одсто испитаника није одговорило на питање о учешћу на ванредним парламентарним изборима, а 8,9 одсто је одговорило да неће учествовати у изборима.

Ако се ови резултати анализирају са оним од пре две године јасно је да популарност актуелног председника и његове партије драстично опада. Године 2005. партију Јушћенка „Наша Украјина” подржавало је 32 одсто бирача. Блок Јулије Тимошенко бележи раст, јер је 2005. године имао подршку 10 одсто бирача, али за разлику од пре две године данас ова партија има висок антирејтинг (31 одсто бирача не би ни у каквим условима гласало за ову партију), Партија региона је 2005. године имала подршку 17 одсто бирача, а сада око 28-29 одсто. Истовремено, док се Јанукович, мање више, намеће као општеукрајински лидер, дотле Јушћенко и Тимошенко на југоистоку државе уопште немају подршку, односно потпуно су одбачени као политичари. Антирејтинг Јушћенка је такође велики, данас му на нивоу целе Украјине не верује 56 одсто испитаника, а на југоистоку између 70 и 80 одсто испитаника.

На изборе ће изаћи око 80 одсто бирача, што, према мишљењу истраживача-социолога, такође, представља опасност. Социолози, дакле, указујући на ове податке истичу да је распад Украјине на два дела потпуно логичан завршетак „норанцасте” политике Виктора Јушћенка.

Палестинци — сами против себе

Пише: Амјад Мигати

Отпор или провокација?

Веома је симптоматичан почетак оружаног отпора Муслиманске браће, односно Хамаса против свих становника Израела без обзира да ли су они припадници војске и полиције или обични грађани. Поставља се неколико питања: Зар није било ефикасније да нападају полицијске и војне снаге на окупираној територији из 1967. године, која је била надхват руке и која је по свим међународним конвенцијама легитиман циљ (окупатор) него да се у тој акцији убијају недужни људи као што су деца, жене итд? Зар таква акција, без обзира на намеру, не доводи у питање легитимно право Палестинаца на пружање отпора окупатору пред међународним јавним мњењем и на тај начин слаби подршку и симпатије света према праведној и легитимној борби палестинског народа? Зашто дижу оружану побуну баш сада када се видела могућност мирног решења палестинског питања. Они дижу оружану побуну и то након 27 година нејасног деловања?

С друге стране, код Израела и његових савезника постојала је слична струја која није прихватала, није желела мирно решење палестинског питања које би представљало увод у успостављање праведног мира на Блиском истоку. Почетак примене споразума из Осла омогућио је палестинском руководству да се врати на окупирану територију и да постепено преузме контролу над палестинским градовима. Баш тада је убијен и Јицак Рабин, који је већ био проглашен за створитеља мира заједно са Јасером Арафатом, са којим је поделио и Нобелову награду за мир.

Убиство мировног процеса

Убиство Јицака Рабина, за добро обучени израелски систем безбедности, није могло да се догоди без сагласности страних и домаћих врхова безбедносних служби. Када кажемо страних, у првом реду се мисли на Цију и остале америчке безбедносне службе које имају потпуно отворену сарадњу и координацију са Израелом.

Питање које се поставља: да ли је могуће тако лако ликвидирати тадашњег најпопуларнијег човека Израела који је успео да уради оно што се сматрало немогућим, тј. окончање палестинско-израелског сукоба и отварање врата за праведан и трајан мир на Блиском истоку, а имајући у виду чињеницу да је држава Израел позната по свом строгом безбедносном опрезу?

Произилази закључак да су исти центри моћи, који су усмеравали Муслиманску браћу на акције против цивилних циљева ради саботаже мировних напора Јицака Рабина, наложили и његову ликвидацију.

Позадина оружаног дејства Муслиманске браће

Покрет Муслиманска браћа је кроз историју играо чудну улогу. У време окупације Египта од стране Енглеске, ставио се у функцију Енглеске. На пример, у вези египатског краља, кога су подржавале британске окупационе снаге, покрет Муслиманска браћа имао је два става: „Расформирање свих партија и стављање себе у службу краљевске палате. Ово постављање, које је карактерисало покрет од свог оснивања, довело је до савезништва са странкама мањина које су биле под контролом краљевске палате и супротстављања Хазб ел-Вафед”.¹⁾

Као што је познато, Хазб ел-Вафед у Египту је водила патриотско-националну борбу против енглеске окупације и уједно је била најопаснији противник који је успео да освоји власт, али не и да протера Енглезе. Међутим, томе је умногоме допринео и покрет Муслиманска браћа који је имао веома добру војну обуку која је углавном била усмерена на њихово свргавање са власти. Све то ишло је на руку окупатору и учвршћивању окупације.²⁾

Интересантно је понашање покрета Муслиманска браћа приликом доласка Насера и „Слободних официра” на власт 23. јула 1951. године. Када су узели власт, Покрет их је у почетку подржавао надајући се да ће моћи да управља њима, поготову рачунајући на раније контакте неких од њих са Покретом. Одговарало им је што је Насер забранио рад политичким странкама и суспендовао Устав на три године. У међувремену, Насер је заузео одређени политички курс, који је био и патриотски и национални, што се Покрету није свиђало. Због тога су одлучили да га ликвидирају. Неуспели атентат на Насера, 26. 10. 1954. године, био је само увод у обрачун Насера са Покретом и минимизирање њихове улоге у Египту. Успех Насера у националном патриотском курсу и независној политици на међународној сцени, који је резултирао друштвено-економским напретком, донео му је популарност због које Покрет није могао масовно да делује. Нова завера против Насера склована је 1965. године. Тада је Насер донео одлуку да нема компромиса са Муслиманском браћом, касније је и осудио њиховог вођу, Саједа Кутубу, на вешање.

Повратак Муслиманске браће на политичку сцену

Повратак Покрета на политичку сцену Египта омогућен је после мистериозне смрти Насера и доласка на власт Садата. Како би са власти удаљио патриотске националне снаге, прекинуо стратешке односе са Совјетским Савезом, а успоставио са Сједињеним Америчким Државама (под паролом: „Све карте за решење су у рукама Америке”). Садат је са Покретом успоставио савезништво. Садат није склопио савезништво са Муслиманском браћом очекујући да га они само подрже, већ их је делимично и наоружавао.³⁾

Та историјска компарација је веома важна како би осветлила садашње односе између Фатаха и Хамаса, односно између палестинске власти и Хамаса. Као што је и речено, покрет Муслиманска браћа не само да је био против Насера, који је успоставио антиамерички режим, него је у исто време био савезник појединим проамеричким арапским режимима, као што је случај са Јорданом, где је 1956. године подржао војни пуч краља Хусеина против патриотских националних снага које су путем избора дошле на власт.

Закључак је да су Муслиманска браћа и други слични политички покрети били, у најмању руку, коришћени као адути западне политике против патриотских и националних покрета, како би се спречила њихова победа, преузимање власти и вођење независне националне политике држава у арапском свету. Слично се дешава и у палестинском случају, само са других позиција и са другим циљевима.

Одрицање од ставова

Поменули смо да покрет Муслиманска браћа у Јордану и Палестини није имао активну улогу у супротстављању окупацији 1967. године. Они су сматрали „да су Муслиманска браћа у садашње време ангажована у спремању и организо-

вању јер руковођење сукобом није у исламским рукама".⁴⁾ Овакав став довео је до расцепа међу Муслиманском браћом. Једно крило, које није прихватило поменути став, под руководством др Фатхи ал Шакафија, основало је покрет „Исламски дихад“, јер су они, односно Муслиманска браћа, сматрали да не треба пружати отпор у Палестини док не оснују исламску државу на челу са калифом.⁵⁾

Очигледно је да је неко вршио силовит притисак на покрет Муслиманска браћа у Палестини, односно на Хамас да промени тај идеолошки став. Када је став промењен, Покрет је сукоб са окупаторима заменио сукобом са националним, патриотским снагама. Подршка за то стигла је и од појединих америчких и израелских кругова, што директно што индиректно.

Највећа подршка Хамасу била је индиректна. Она је имала циљ да омогући његову што већу популарност, да би патриотску националну борбу за ослобођење претворили у верски сукоб муслимана и „неверника“. „Неверницима“ су јавно сматране секуларне политичке снаге и Јервреји, а тајно и остали, укључујући ту и палестинске хришћане који су имали запажену улогу у националном арапском покрету и пружању општор свим окупаторима.

Израел није крио да је, одмах након убиства Лицака Рабина, желео да убије и Јасера Арафата како би свака могућност успостављања мира била сахрањена. С друге стране, Јасер Арафат, након „меденог месеца“ са Америком, која се надала да ће палестинског националног симбола ослобођења претворити у америчког послушника, али у томе није успела, чврсто је стајао на курсу легитимних права палестинске независне државе са источним Јерусалимом као главним градом и повратком избеглица на израелске територије које су окупирани 1948. године.

Америчка администрација пружала је изузетну подршку екстремном израелском премијеру Аријелу Шарону у његовој борби против Арафата, која је касније и завршена његовом мистериозном смрћу. Америчка администрација је, истовремено, вршила невиђени притисак на присталице Јасера Арафата (Фатах) и остале националне патриотске снаге покушавајући на различите начине да их подели на више струја. Нарушено јединство довело је до пада њихове популарности међу Палестинцима у корист Хамаса у коме су малтретиран, обесправљени и угњетавани Палестинци видели нову наду.

Америчка администрација и израелска власт отишле су толико далеко да су приморали Јасера Арафата, уз подршку арапских „умерених“ лидера, да прекрши правни систем аутономије. Арафат је био приморан да комбинује председнички систем власти и подели власт са новоизмишљеном функцијом председника владе.

Арафат, заточен у свом седишту, није могао ништа друго сем да прихвати ту уцену. Свог саборца Махмуда Абаса (Абу Мазем) именовоа је за председника владе, што је значило почетак краја јединства покрета Фатах и његовог руководства и уједно почетак око сукоба надлежности у самој аутономији који је правно контрадикторан и нерешен постојећим прописима.

Влада Махмуда Абаса није могла дуго потрајати. Израелци, чак и Американци трудили су се да је што више ослабе ускраћивањем подршке, учесталим нападима на територију палестинске аутономије и убијањима, односно атентатима и хапшењима палестинских активиста. У тој акцији, Израелци су поступали према свима исто. Међутим, код покрета Хамас примећени су селективни атентати који су имали своје објашњење у ономе што се касније догађало у Гази.

Паралелно са тим догађајима, покрет Фатах јачао је једно крило, које се називало реалистичким, и које је почело да

се бави бизнисом уз подршку Сједињених Америчких Држава и западних снага. Као што је познато, у данашњем глобалном свету бизнис не може почети и успети без сагласности господара такозваног „новог светског поретка“, али за узврат мора се платити висока цена на рачун национално-ослободилачких циљева. То се, нажалост, након мистериозне смрти Јасера Арафата и догодило са покретом Фатах.

Фатах руши сам себе

Поред свакодневног гажења достојанства Палестинаца на својој територији, израелске окупационе снаге настављају стално отимање палестинске имовине, поготову пољопривредног земљишта, што је довело до тога да палестински сељак остане без земље коју је свакодневно обрађивао а тиме без извора прихода. Израелске окупационе снаге измислиле су нову методу отимања земље, па су поред сталног дизања јеврејских насеља на палестинској територији одлучиле, 14. августа 2000. године, да подигну и зид раздвајања између Палестинаца и Израелаца на окупираној палестинској територији на Западној обали. У различитим фазама, тај зид достићи ће дужину од 660 км и ширину између 5 и 15 км. Такође је одлучено да се сагради зид на граници Газе и Египта у дужини од 12 км, ширине 2-3 км. Таква одлука имала је за циљ да прогута што више палестинске територије, да раздвоји палестинске општине и села, најблаже речено да их стави у обруч.⁶⁾

Поред свега овог, окупација и вештачки створене тешкоће за живот и рад, незапосленост је на окупираној територији достигла ниво који би, по мишљењу израелских окупационих снага и њихових савезника, требало да измени циљеве борбе палестинског народа, од национално-ослободилачке до борбе за голу егзистенцију. Тако је, на пример, проценат незапослености на Западној обали, у четвртм кварталу 2005. године, био 28,1 одсто за мушкарце и 25,7 одсто за жене, а у појасу Газе, у истом периоду, 31,5 одсто за мушкарце и 44,9 одсто за жене.⁷⁾ Највећи број незапослених забележен је код младих, и то у узрасту од 19 до 29 година, код којих је незапосленост превазишла 60 одсто. Ако узмемо у обзир да су Палестинци млада нација, са само 40,3 одсто радно способног становништва,⁸⁾ онда можемо да замислимо димензије трагедије палестинског живља и њихове борбе за голу егзистенцију.

У таквој ситуацији, Фатах који је са осталим националним патриотским снагама држао власт и водио главну реч, био је оптужен од великог броја људи за неефикасност аутономије и неодлучност у борби против окупатора. У исто време, проамерички режими уз одобрење Израела и Америке помогли су Хамасу да изгради институционалну мрежу за образовне, здравствене, комуналне и друге услуге и да створи на терену бољу слику од оне коју су представљале званичне институције, а које су биле оптерећене бирократским понашањем и корупцијом.

Напомене:

- 1) Наим ел-Ешаб, поменути извор, стр. 23.
- 2) Др Рифад ел-Сајид, Хасан ел-Бана, поменути извор, стр. 217.
- 3) Наим ел-Ешаб, поменути извор, стр. 31.
- 4) Др Зијад Абу-амро, поменути извор, стр. 62.
- 5) Др Махр Шериф, „Истрага за ентитетом“, 1995. год., стр. 363
- 6) Хасан Абед Рабо, „Зид-злочин нашег доба“, ЦЦРР, 2005. год.
- 7) Proceeding of Mas's Annual Conference 2006., Unemployment in the Palestinian Territory-Reality and Strategies to Alleviate it, MAS 2005., str. 54.
- 8) Претходни извор, стр. 28.

Глобализација балканских граница

Књига мр Дејана Мирковића „Запад или Русија” изазвала је велику пажњу руске јавности. Приказ ове књиге нашао се за врло кратко време на страницама два угледна руска листа. Високотиражне дневне московске новине „Совјетскаја Русија” (према највећем живом руском историчару, академику Роју Медведеву, аутору књиге „Путин – повратак Русије”, „Совјетскаја Русија” спада у пет најутицајнијих новина у Русији данас), 24. марта 2007. године објавиле су текст угледног економског сарадника руске Државне думе Александра Полетаева, аутора књиге „Путин – повратак Русије”, под називом „Глобализација балканских граница”. Централно место у тексту заузима управо књига мр Мирковића о „за српско друштво принципијелном питању – с ким и којим путем ићи даље у XXI веку”. Због великог интересовања тамошњих читалаца у јуну ове године исти текст објављен је и у познатом руском часопису „Руски дом”. У наставку објављујемо текст у целини.

Минули новогодишњи празници 2007. године су запамћени због телевизијских репортажа из Бугарске и Румуније, које су биле посвећене уласку ових земаља у ЕУ. Светлосни ефекти, гужве омладине на трговима, нека нагонски радосна лица – све ово је морало да орасположи гледаоца на „правилан начин”. Ево, имали су среће људи, нису као ми, иду сада у Европу! Ту се приказивала и политичка мапа нашег континента. На њој се одлично види да је утицајна зона ЕУ обузела скоро све земље бившег социјалистичког блока, и шири се у балканском правцу. Остала су мала острва у облику земаља које се придржавају неутралности и земаља које због неких разлога не примају у наднационалну заједницу. Подсетимо да организациону основу ЕУ састављају такозване европске заједнице. Прва је основана Париским споразумом 1951. године – Европска заједница угља и челика, затим Римски споразум из 1957. године – Европска (економска) заједница и Европска заједница атомске енергије. Потписивањем савезног уговора, сарадња између држава-чланица ЕУ раширила се и у другим правцима, укључујући заједничку спољну политику и политику безбедности, као и сарадњу у оквиру права и унутрашњих питања.

Дођајмо томе и то да многационална заједница учесника различитих економских и политичких споразума унутар зоне ЕУ досад нема јединствени статус правног лица. Посебно су регистровани уставни три економске заједнице које се налазе у саставу ове Уније.

Ширење ЕУ на Исток је једна од појава глобализације. Већина читаоца без сумње зна за овај социјално-политички феномен нашег времена. Ми смо навикли на редовне „самите” „шесторице” и „осморице”, састанке „без кравате”, на којима се у току преговора одлучује о нашим судбинама. Ови састанци су доста добро приказани у средствима информисања многих земаља. Репортаже о оваквим „самитима” су увек исте. Састанци на аеродрому, осмеси „сјајних” лица, размена шала, сале за дочек, конференције за новинаре. А на крају вести изненада затрепере немирна деца Европе – „антиглобалисти”. Ко су они, ови нови, несагласни? Из ових репортажа то не можемо да сазнамо. На трен прикажу

на екрану наших телевизијских кадрове растеривања демонстрација; водитељ каже да је полиција испунила свој задатак и није дозволила антиглобалистима да ометају ток самита. Храбри и принципијелни новинари неће прићи и поставити питања овим момцима које полиција млати и полива воденим топовима. То је разумљиво, јер у сваком погледу није безбедно.

Али шта мисле и шта желе ови антиглобалисти које тера полиција? Како процењују промењен положај људи из бивших социјалистичких република, чији су се руководиоци прикључили својим новим покровитељима. У руској штампи не може да се пронађе одговор на ова питања.

Зато ми се толико занимљивом учинила књига српског публицисте Дејана Мирковића под интригантним називом „Запад или Русија”. Издата у Београду 2004. године, књига није одмах стигла до Русије. У краткој биографији пише да је Дејан Мирковић рођен 1972. године, одрастао у Уљцињу, магистрирао на Правном факултету Београдског универзитета. „Запад или Русија” је његова прва издата књига. Задивила ме је принципијалност младог српског аутора. Аналитичко знање, књижевни таленат и родољубље допуњени су умећем да влада различитим стиловима излагања.

У књизи Дејана Мирковића реч је о за српско друштво принципијелном питању – с ким и којим путем ићи даље у XXI веку. Акцента у овој књизи је на геополитичком избору – с ким? Србија, која се сад наша у колу „европских вазала”, има иза себе тешко искуство конфликта са глобалистима – самозваним међународним хуманизаторима, који у једној руци држе бомбардере с ракетама, а у другој списак захтева за непоколебљиве нације. Слична судбина је очекивала и нашу земљу, коју је деведесетих година незаборавног XX века кривим путем „перестројке” водио владајући криминални режим. Наш долазак овим путем до логичног и трагичног краја нису дозволиле неке „појединости”: нуклеарни потенцијал Русије, присуство још увек недокрајчене војске, некад добро изграђена социјалистичка економија (чију инфраструктуру користимо и данас), огромни руски простори који сваког непријатеља наше земље наводе на преиспитивање и, наравно, природни ресурси који се стално извозе.

Србија, нажалост, нема такве ресурсе. Али, без обзира на то, Србија се противила, и сада се противи самозваним европским судијама. За њено „смиривање” Запад је сакупио сву своју војну снагу: 19 држава, без најаве рата, почело је жестоко бомбардовање мирне земље.

Народи Југославије су на свом трагичном примеру сазнали шта значи „глобализација” коју је припремио НАТО и може ли чувена међународна организација УН да заштити било кога од злочиначке агресије. Од велике и некад поштоване земље, СФРЈ, после свих потреса током последње две деценије, остао је само мали део – Република Србија: република која се још није увукла у вир глобализације „европског типа” и која је успела да очува своју самосталну, уникатну социјалну организацију засновану на поштовању породичних вредности. Може да се каже да је Србија једна од неколицине словенских земаља које чувају основе традиционалног друштва. Вероватно се то најмање свиђа „европским цивилизаторима”.

Парламентарни избори, одржани у јануару 2007. године у Србији показали су да народ ове земље није сломљен и да се није предао. Руска телевизија је у коментарима ових избора, на којима је Српска радикална странка добила највећи број гласова, називала ову партију прво „националистичком”, а после „ултранационалистичком”. Напоменимо читаоцима још и то да је Српска радикална странка у ствари идеолошки наследник Народне радикалне странке која је створена још у XIX веку и која је заузимала лидерски положај у парламенту Краљевине Србије. Ова партија се борила за интересе традиционалног (сељачког) слоја српског друштва.

Одакле ту ознака „националиста” или „ултранационалиста”, тешко је разумети. Изгледа да наши „информатори” нису могли да измисле ништа ново. Радикалност ове партије налази се не у начину политичке борбе која се води у оквиру закона Републике Србије, у њеном одбијању да тргује интересима српског народа. Пут политичких компромиса уз предају није за ову партију – баш у томе је њена радикалност, тако она то схвата – радикално гарантује својим бирачима да одбија предаје и компромисе.

Они који су изучавали историју знају да су историјске судбине наша два народа у многоме сличне. Русија је стала на пут татарско-монголским освајачима који су желели да продру из Азије на Запад. Србија је, жртвујући себе, на 500 година затворила југоисточна врата Европе за турске освајаче. Од тог времена су се на Балкану дуж „војне границе” Аустро-Угарске империје чудном траком рашириле области насељене Србима – такозване Српске Крајине. У овим немирним местима су се населили „граничари” – избеглице из области које су заузели Турци.

Српском народу је било у многоме теже него руском. Иза његових леђа је 500 година турског ропства, стални покушаји исламизације и скоро потпуно одсуство верних савезника у неравноправној борби с опасним непријатељем – Турском. Штавише, у то време неке снажне европске државе су се потрудиле да искористе трагедију Срба и анектирале су историјске области Србије, ширећи у њима свој културни и економски утицај. Поделили су српску националну културну зону, издвојили покатоличене Хрватску и Словенију и делимично исламизовану Босну. Створиле су границе на територији на којој су људи причали исти језик и етнички се нису разликовали једни од других.

Русија своју браћу по крви и по вери тада није оставила у невољи. Помагала је с чим је могла: парама, оружјем, књигама, црквеним стварима. Руски цареви и императори су од 1583. године примали српске црквене посланике. Затим, када је 1804. године отпочео Први српски устанак против Турака, помоћ Русије се значајно повећала. Петербург је 1804. предао српској делегацији 3.000 дуката за војне потребе, 1806. године суму од 10.000 дуката, 1807. година Русија је објавила рат Турској и покренула своју војску према Молдавији и Валахији. Тада је први пут у историји руска војска прешла границу Србије. Не заборавите да се све то дешавало у

време кад је постојала претња интервенције од Наполеонове легије. Пораз од Наполеонових легија у источној Прусији присилио је Русију да потпише мир са Турском и да повуче своју војску из Молдавије и Валахије.

Ова детаљна историјска белешка је била неопходна да подсетимо читаоца на то да су вековне везе Русије и Србије спојене крвљу палих јунака – Руса и Срба. Победивши Наполеона, Русија је 1815. године само мобилизацијом своје војске присилила Хурид-пашу да почне преговоре са Србијом. Тако су се решавањем проблема тада, када су Русију питали и плашили је се. Није случајно то што код Срба постоји изрека: „Нас и Руса 200 милиона!”

Виша тачка руског жртвовања за српски народ били су догађаји у 1914. години. Централне европске државе (Аустроугарска, Немачка, Италија) које су тражиле разлог да поделе свет, ставиле су пред Србију ултиматум, искористивши пригодан разлог за то – агентат у Сарајеву. Русија је стала у заштиту Србије, мада још није била спремна да се бори са снажним непријатељима. Као резултат тога она је добила крваву револуцију и грађански рат, изгубила велики део своје територије, а друштвено-политички живот и државни поредак били су сломљени.

О свему томе пише Дејан Мировић, проучавајући дилему која стоји испред савремене Србије: Запад или Русија? Зашто се појавило ово питање, руском је читаоцу јасно. Неколико минути деценија је унело много негативног у односе између наших држава и народа. Тако, нико од нас не може да заборави тамну и срамотну мрљу Јељцинове предаје 1999. године и 78 дана бомбардовања Југославије. Друго, ставка некадашњег тајног уговора Стаљина и Черчила о подели на зоне утицаја у Југославији и на Балкану отровала је односе наше две државе на дужи рок.

Лондонски уговор додељује Италији аустријски део Јадрана

Пише: др Никола Жутић

Руска влада уверавала је регента Александра како ће српски интереси сигурно бити заштићени. Предлагано је да се италијански захтеви ограниче до Пуле, а на одговарајући начин прошире и концесије Србије, јер би после тога „несумњиво Русија могла као цијену за то поставити захтев територијалних уступака Бугарској”. На другој страни, Пашић је, 6. априла 1915, подсетио савезничке владе да су у рат ушле ради одбране права независности малих народа и обезбеђења трајног мира у Европи, који би требало да обезбеди свим народима „миран рад на унутрашњем благостању и заједничкој мирољубивој утакмици у раду за цивилизацију”. Пашић је истицао да би се у случају давања територијалних компензација Италији, створило незадовољство код „Југословена”, које би се врло брзо претворило у сукоб са Италијом: „Југословени могу бити утолико ближе и јачи пријатељи Италије, ако послје овог ослободилачког рата њихово приморје јадранско задрже уз добијену слободу”.

Пашић је тек током маја 1915. био упознат о датуму потписивања тајног Лондонског уговора и приближно тачним територијалним концесијама које су биле обећане Италији. Није имао довољно смелости да од руске владе захтева заштиту југословенских интереса, па је настојао да југословенско питање у Петрограду прикаже као српско. Истовремено, из Париза и Лондона је поручивано да су српски национални захтеви, за разлику од југословенских, били потпуно осигурани. Већ 3. маја, Едвард Греј је посредно поручио српској влади да је могуће стварање „Велике Србије”, насупротив њеним ратним циљевима – стварању југословенске државе. Пашић, међутим, није хтео да отвара питање преговора за стварање Велике Србије, плашећи се да савезници не одступе од начела народности.

Од лета 1915. године силе Антанте, али и Италија, правиле су планове о територијалним уступцима Србији. У најповерљивијој форми, Пашић је, 20. јула, био обавештен из Атине да је Енглеска дипломатија склона да се Србији обећа део Баната, два излаза на Јадранско море (Далмација и северна Албанија) и да савезници „немају ништа против тога да се изведе јединство Србије са Хрватском и Словенијом”. На другој страни, руска дипломатија је по сваку цену желела да Бугарска уђе у рат на страни Антанте, па су од Србије тражени уступци у Македонији. Тако је С. Сазонов српском посланику у Петрограду Мирославу Спалајковићу рекао: „Ја желим осигурати мир између вас и Бугара. Због тога и тражим Македонију. Хоћете ли Хрватску? Не можете и једно и друго. Вама је будућност на западу, а не у разбојничкој Македонији. Ја хоћу да створим Велику Србију, обезбеђену од Бугарске и зато вам нудим Хрватску. А ви ако хоћете

да упропастите Србију затражите Македонију, која ће вас изјести”.

Најдаље је у понудама Србији отишла енглеска дипломатија. Лорд Греј је предлагао да се Србији, уколико уступи тражени део Македоније, гарантује подела територије јужно од Драве и Дунава, а на западу до Загреба, затим Јадранска обала од Ријеке до Св. Ивана Медованског, изузев делова који су већ били обећани Италији. По Грејевом предлогу, савезници би тако помогли „уједињење Србије с Јужним Словенима Аустро-Угарске”.

Овај предлог подржао је и француски министар иностраних послова Теофил Делкасе, али је зато наишао на енергични отпор у Риму код Сиднеја Сонина. То је био и основни разлог што су савезници, прво 3. августа у Софији, а потом 4. августа у Нишу, предали заједничку ноту са знатно редукованим условима у односу на обећање Србији. У ноти су савезничке државе захтевале од Србије да до завршетка рата уступи Бугарској неспорну зону у Македонији, а изражавали су и спремност да Србији гарантују компензацију на обали Јадрана, Босни и Херцеговини и „другим странама”.

Никола Пашић је, међутим, изјављивао да је за Србију боље да часно подлегне непријатељу, него да уступањем својих територија под притиском савезника стварно учини самоубиство. Зато су Енглеска и Француска, после обимних преговора, 15. и 16. августа поново упутиле заједничку изјаву Софији и Нишу у којој су тражиле неодложно изјашњење Србије по питању територијалних уступака у Македонији. Србији су, на другој страни, предвиђене следеће компензације: Босна и Херцеговина, Срем, Бачка, део јадранске обале до рта Плоче (северно до Трогира), северна Албанија и Славонија.

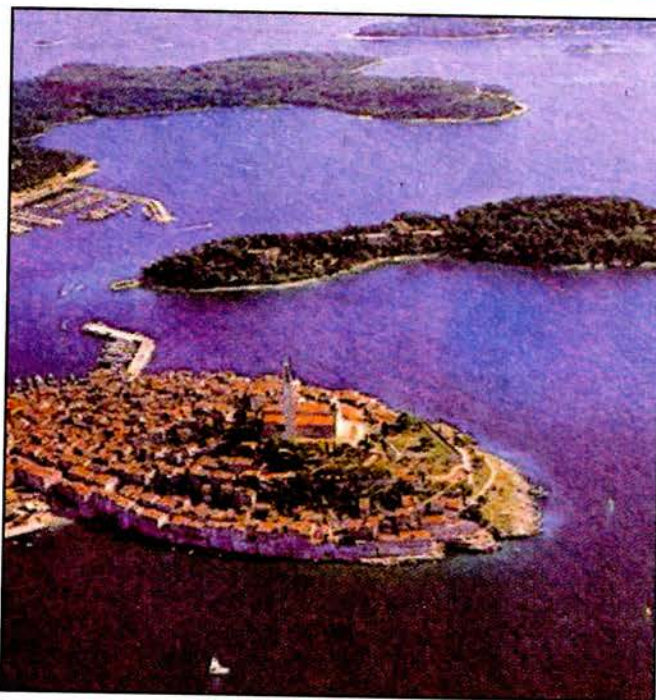
Иако је ова понуда била заиста у оквиру решавања српског питања и у свом највећем делу испуњавала програм уједињења Срба, она је на Николу Пашића деловала поражавајуће. Чак је изјавио и како се нада да ће Аустрија понудити мир Србији, а руском посланику је рекао како његовој земљи не остаје ништа већ да се бори на два фронта.

Коначно је Народна скупштина Србије, 23. августа 1915. године, потврдила своје раније одлуке у вези ратних циљева и решеност „да борбу за ослобођење и уједињење српско-хрватско-словеначког народа продужи уз своје савезнике по цену жртава неопходних за ослобођење животних интереса нашег народа”. Уместо да је подржала понуђени британски модел Велике Србије, државни врх Србије се упустио у сулуду борбу за „уједињење неослобођене браће”.

Налазећи се у прилици да српска војска поставља границе нове државе, регент Александар Карађорђевић је настојао да се прво ослободе земље у којима су претежно живели Срби, остављајући слободну вољу Словенцима и новоформираној нацији хрватства да се и они одреде за заједничку државу.

Улазак српске војске у поједине крајеве западних српских земаља, становништво је различито доживљавало: православни Срби, али и део римокатоличких Срба, са одушевљењем, римокатолици (Хрвати) са резервом и прикривеним незадовољством. За хрватске политичаре прихватање политичке реалности значило је прихватање чињеничног стања које је проишло из рата. Стварање државне заједнице са Србијом било је више у интересу угрожених римокатоличких крајева данашње Хрватске и Словеније него Србије која је своју државу већ имала. Најбоље је то објаснио доктор Анте Павелић, првак Старчевићеве странке права: „Тко погледа географску карту видјет ће да је териториј на који могу рачунати Хрвати, неподесан за снажну државу. Срби, који би у тој хрватској држави били, а којих има 20 посто, зацјело би, и то с правом, тражили и надаље сједињење са Србијом. Талијани би тражили испуњење Лондонског уговора и тако би дошли међу Талијане и Србију која заиста онда не би имала разлога да се ради нас излаже талијанском непријатељству. Стајали смо пред дилемом: или да прихватимо самосталну републику која би обухватала четири жупаније, или да прионемо уз Србију”.

Кад се рат најзад окончао, мислило се да се тешко могу бранити одредбе Лондонског пакта зато што је он својевремено био склопљен да би се Италија бранила од Аустро-Угарске и од царске Русије ако би ова као штићеница Србије изградила своје поморске базе на Јадрану. Те две земље

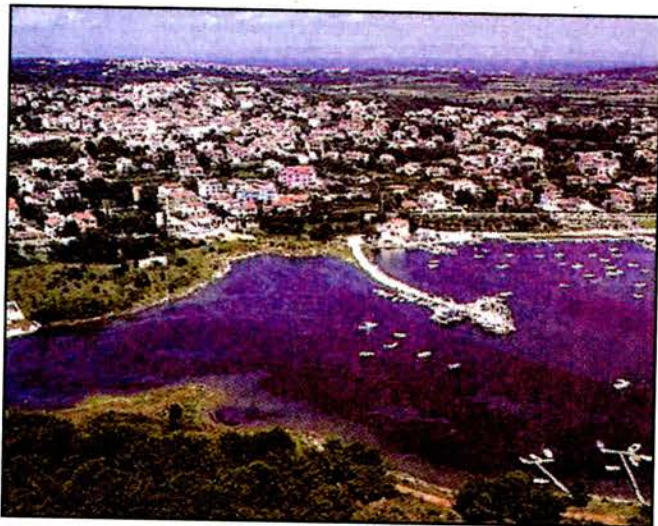
престале су да постоје, а тиме је престала и важност испуњења тога пакта. Али, није било тако.

Примирјем са Аустро-Угарском, склопљеним у Падови 3. новембра 1918. године, Италији је повјерено да, у име савезничких команди, окупира делове бивше Монархије, заправо територије које су јој обећане по Лондонском уговору. На приговор представника Србије Миленка Веснића, Лојд Џорџ и Клемансо су одговорили да се територијална питања не решавају условима примирја, већ да ће она бити предмет будућих мировних преговора. Они немају ништа против да дотле и Србија као савезничка земља запоседне својом војском Босну и Херцеговину.

Било је очигледно да су југословенске покрајине бивше Аустро-Угарске од Антанте посматране као „непријатељске територије” на чије су делове полагали подједнако право и Италија и Србија. Италијани су већ били остварили предност тиме што су својом војском закорачили на источну обалу Јадрана: на југу су запосели Албанију ушавши у Валону и Скадар, а њихове трупе угрожавале су и Црну Гору искрцавши се у Бар и Улцињ. Због тога су српске трупе хтеле да заузму стратешке положаје на Приморју према Дубровнику и Сплиту, а један одред српске војске доспео је и до Ријеке. На позив Загреба” код Народног већа, српска војска је ушла у Загреб и Љубљану.

Даљи напори да се сузбију италијанске претензије морали су се чинити на југословенском плану. У Београду је оцењивано да би уједињење српских земаља могло бити јако угрожено: Италија је посредством својих династичких веза са црногорским краљем Николом тежила стварању независне Црне Горе под својом доминацијом, а ни савезничке владе нису у почетку признавале њено уједињење са Србијом. Неизвесна је била и судбина Срба у Хрватској и Славонији ако она остане као посебна држава. Тако се југословенска опција наметала сама по себи.

На другој страни, покрајине угрожене од Италије, пре свих Далмација и Словенија, виделе су једини спас у Србији. Њихови представници сматрали су да продор италијанске војске може једино спречити српска влада својим дипломатским утицајем на силе Антанте, употребом српске војске, у којој су видели свог ослободиоца.

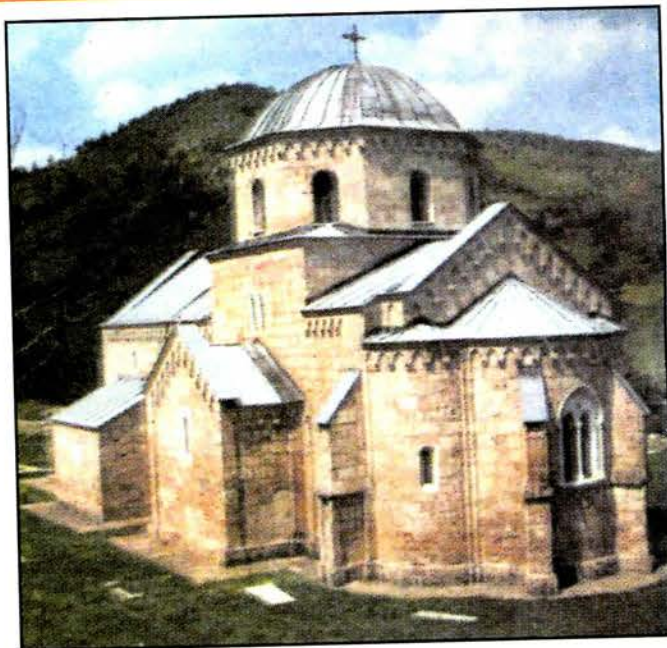
Спој

уметности и духовности

Манастир Градац се налази у долини Ибра, близу Рашке и сматра се да је завршен крајем 13. века. Најдрагоценије обавештење о Градцу оставио је архиепископ Данило II у „Животу краљице Јелене“, где говори о Јелени (Јелена Анжујска, жена краља Уроша) као оснивачу манастира. Међутим, други подаци указују и да је краљ Урош I у томе учествовао, о чему сведочи ктиторска композиција на којој су приказани како заједно држе модел храма. У сваком случају, краљица Јелена је једна од ретких српских краљица која је у култури и политици Немањића имала значајну улогу. Као своју надгробну цркву, саградила је православни манастир Градац, који истовремено показује укус ктитора, али и културу и традицију средине у којој је настао. Краљица Јелена је уживала углед и у земљи и ван ње. Сакупљала је у свом дому сиромашне девојке, васпитавала их и учила. Била је образована, предузимљива и мудра жена која је својим поступцима и према православној и према католичкој цркви показивала наклоност, тако да су је и поштовале обе цркве. Дописивала се са католичким црквеним поглаварима, градила и обнављала многе католичке цркве у приморју па је папа називао „својом у Христу најмилијом ћерком“, док у исто време архиепископ Данило хвали њену побожност и оданост православној вери и помиње „богате дарове које је слала Светој гори, Јерусалиму и Синају“. Исто тако даривала је и манастире у Србији и по њеном налогу је преписан у Милешеву рашки канон. Образовање и склоности краљице Јелене, њено француско порекло, као и жеља да покаже своју приврженост српској цркви и династији Немањића, одразили су се на архитектуру и живопис цркава у манастиру Градац.

Градац је основан као велики манастир, са уобичајеним садржајем и распоредом објеката. У склопу манастира налазили су се: Богородичина црква у средишту, а уз оградни зид црквица св. Николе, трезарија са кухињом и економске зграде. Импозантна грађевина Богородичине цркве саграђена је од камена и украшена скулптуром романског стила. На њој се први пут у рашкој области јављају елементи готске архитектуре. Њен спољашњи облик има одлике великих рашких храмова насталих до прве половине 13. века. Након Студенице то је најбогатије украшена црква 13. века у Србији. Основни образац за украшавање узет је са Студенице тако да је видан утицај романичке и готичке архитектуре.

Иако већим делом оштећен, живопис Богородичине цркве је по стилским особеностима у традицији сопоћанског монументалног сликарства. Најзначајније су сцене из живота Богородице, Рођења Христовог и Смрти Христове, и убрајају се у најзначајнија дела српског средњовековног сликарства. Уметнички ниво градачког живописа и новине у избору тема чине га посебно вредним и занимљивим, и да је сачуван, вероватно би, као и архитектура, био међу најбољим остварењима српске уметности друге половине 12. века.

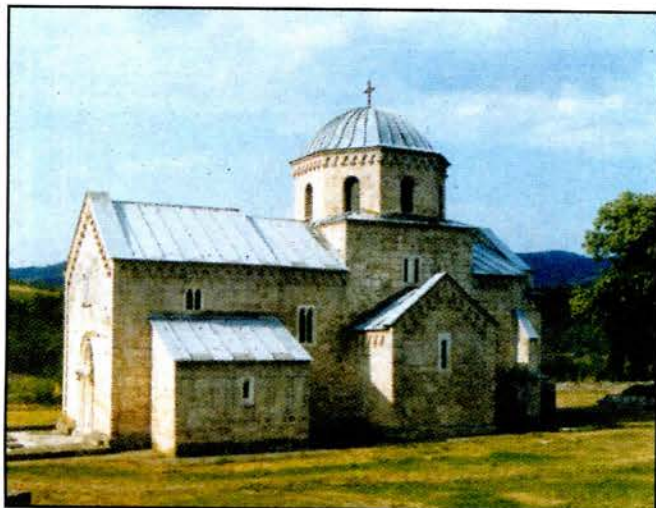

Манастир Бањска, изнад Косовске Митровице, задужбина је краља Милутина, из времена 1312-1316. године. Краљ Милутин је био највећи ктитор међу свим српским средњовековним владарима и његова главна задужбина је била Бањска. „... Овај благочастиви и христољубиви господин мој превисоки и крепки и самодржавни краљ Стефан Урош (Милутин) био је незасити зидатељ божанствених цркава, и не само зидатељ, но и палих обновитељ...“ записао је архиепископ српски Данило II што заједно са другим историјским изворима потврђује дуговечно предање о Милутину као краљу који је „владао четрдесет година и подигао четрдесет цркава“.

У кратком временском периоду од 1293. до 1321. Милутин је подигао Хиландар на Светој Гори, Богородицу Љевичку у Призрену, Светог Никиту у Скопској Црној гори, Светог Јоакима и Ану у Студеници (познатију као Краљеву цркву), Светог Ђорђа у Старом Нагоричину, Бањску и Грачаницу на Косову и Метохији.

По вољи краљевој, из читавог низа ових амбициозно замишљених неимарских подвига тадашњих градитеља, Бањска се издвојила као главна задужбина, богато опремљена и даривана, намењена вечном покоју овог „превисоког и крепког и самодржавног и милостивог краља српског...“

Црква манастира Бањска је саграђена не месту старијег порушеног храма, при коме је крајем 13. века било седиште Бањске епископије. По жељи краља Милутина, зидање цркве посвећено Св. Стефану, заштитнику свих Немањића, започето је крајем 1312. Разлог због којег се Бањска суштин-

ски разликује од осталих Милутинових задужбина (које су подизане у стилу византијске ренесансе Палеолога) јесте краљева жеља да се у градњи задужбине опонаша Студеница.

Архитектонске новине 13. века обједињене су у Бањској али је црква у 16. веку претворена у цамију, и тада је између осталог остала без прозора. Црква је била обрађена глачаним мермером у три боје, што је јединствен пример у српској архитектури 14. века. Остаци бањских скулпторалних украса, који се данас налазе на самом споменику, уграђени су у зидове цркве приликом конзервације 1939, а има их и у зидовима утврђења. Најзначајнији део скулпторалног украса је фигура Богородице са Христом (део скулпторалне композиције најсвечанијег портала) и налази се у цркви оближњег села Соколице, по којем се често и зове Богородица Соколичка.

Данашњи остаци фреско-сликарства, иначе рађени на златној позадини, тешко могу да дочарају некадашњу лепоту Бањске, али указују да је бањски живопис имао високо место међу живописима Милутинових задужбина.

Дечани—светска културна баштина

Манастир Дечани, у близини Пећи, задужбина је краља Стефана Уроша III Дечанског и његовог сина краља, касније српског цара Стефана Душана. Велелепна црква Вознесења грађена је у периоду између 1328. и 1335. Као и сви краљевски манастири и Дечани су уживали приход великог броја села, катуна, рибака и тд. Уз цркву су подигнуте трпезарија, ћелије за монахе, одбрамбени зидови, кула на улазу у манастир а у близини и болница. После Косовске битке 1389. манастир је изгубио своје поседе, али су му они враћени 1397. повељом кнегиње Милице и њених синова Стефана и Вука.

Дечански је хтео да подигне велелепну задужбину у којој би био сахрањен, и после саветовања са Данилом II, сином и делом властеле, зидање је поверио архиепископу Данилу II. Главни градитељ је био католик фра Вита из Котора, али је задужбина у потпуности православног карактера. Да је протомажстор био католички монах, сазнаје се из натписа исписаног ћирилицом, који је уклесан на надвратнику јужних

врата. Фра Вита је направио комбинацију западњачке и немањичке архитектуре док је фасада двобојна, што се иначе први пут појавило у Бањској. Фасада дечанске цркве има своје паралеле у Апулији (Италија) и у Студеници чија су врата нарочита била инспиративна за фра Вита. Цела грађевина је обложена мермером и богата скулпторским украсима.

Поред Пећке патријаршије, Дечани су највеће културно средиште, а дечанска црква је највећа очувана српска средњовековна црква. Црква Вознесења Господњег у Дечанима је и највећа у свету галерија средњовековног фреско-сликарства средине 14. века. Осликана је у периоду 1335-1350. и њене фреске представљају веровање тадашњег човека. Њен живопис садржи преко хиљаду композиција са више хиљада фигура. Поред бројних личности и сцена религиозног карактера, нарочито се истиче лоза Немањића, у којој су приказане двадесет и две личности. Као и протомажстор, и живописци су углавном били из Приморја, међу којима се

налазио и „грешни Срђ”, о чему сведочи његов потпис. Фреско-сликарство у Дечанима је стилски доста разноврсно, што је резултат различитих размишљања и способности сликара, тако да уметничке вредности живописа углавном заостају за архитектонском лепотом. Од свих српских манастира Дечани, после Хиландара на Светој гори, имају најзначајнију ризницу. У манастиру се чува већи број рукописних књига и златарских предмета, а посебно место има збирка икона са драгоценим примерцима иконописа од 14. до 19. века.

Због своје изузетне уметничке вредности УНЕСКО је 2004. манастир Дечане уврстио у листу светске културне баштине.

Године 1343. цар Душан долази у Призрен и том приликом поставља камен као обележје своје главне задужбине цркве Светих Арханђела. У оквиру комплекса, уз главну цркву, подигнута је мања црква посвећена Светом Николи, манастирски коначи, трпезарија, библиотека, болница и економске зграде. Царевом даровном повељом одређен је висок друштвени положај манастира: са 93 села, приходима од призренске царине, седам потчињених властелина, рудником гвожђа у топлици, виноградима и ораницама, правом на бесплатно уље, со, свилу, вино, мед, восак и рибу, као и одабралим занатлијама који су му стављени на располагање. Свети Арханђели су од оснивања били најбогатији српски манастир.

Манастир је први пут озбиљно пострадао када су Турци заузели Призрен. У наредним вековима, током турског ropства, наставило се са његовим систематским рушењем. Тако је 1615. Синан-паша велики део тесаника са манастира пренео у Призрен и употребио га за изградњу своје цамије.

Оно што се са сигурношћу зна јесте да је црква споља била обрађена углачаним мермером и богатим клесаним украсом, а да је под храма такође био од мермера, са шарамом од мозаика између представа животињских фигура и да спада у најлепши пример патоса у целој средњовековној српској уметности. Његови животињски мотиви (лавови, аждаје, птице) нигде се раније не појављују и представљају најбогатији мозаик у нашој средњовековној архитектури.

Када је цар Душан умро његово тело је пренето у манастир и сахрањено у монументалној гробници.

Р. В. С.

Сабрана дела проф. др Војислава Шешелја

Преко 65.000 страница сабраних дела проф. др Војислава Шешелја представљају чисти концентрат његових мисли и дела, од дисидентских дана до тренутка када је постао неоспорни лидер свих српских патриота. Овде се, на једном месту, налазе његови научни радови, скупштински говори, телевизијски мегдани, интервјуи које је дао штампи, радио емисије и различити политички и научни скупови у чијем раду је активно учествовао. Ту су и судски процеси, а нарочито место заузима збирка хашких докумената, објављена у чак 15 књига.

Својим пером, ова оригинална личност српске политике објашњава узроке и механизме политичке делатности усмерене против српскога народа и његове државе, али читаоца не оставља у мраку песимизма, попут већине хроничара народног страдања.

Његово сагледавање прошлости и садашњости представља научни метод за пројектовање реалне визије будућности, што је, у ствари, одговор на најтежа питања данашњице. Често намерно погрешно схваћен и још злонамерније тумачен, на овим страницама не оставља простор за било какву дилему – све је објашњено, свака реч је у контексту, догађај лоциран, а правни акт протумачен.

По општој оцени целокупне српске јавности, а нарочито њеног научног дела, у овом обиљу историјског, правног и политичког материјала нарочито се издваја његово, по много чему капитално дело „Идеологија српског национализма”.

У својој најпознатијој књизи, проф. др Војислав Шешел, на хиљаду страна текста, синтетизује све научне чињенице, филозофске парадигме и теоријске постулате на којима је саздана идеологија српског национализма.

Ово дело др Војислава Шешелја се одликује критичким приступом и бриљантном анализом, а аутор се и овде потврђује као ерудита и стрпљив истраживач, који је у току вишегодишњег рада проучио огроман број историјских, лингвистичких, филозофских, социолошких и политиколошких студија, дела водећих научних ауторитета у разним дисциплинама и областима, селекционишући њихове врхунске резултате и доводећи их у хармоничан облик.

Др Шешел је ову обимну студију довршио проширујући своју претходну монографију „Научно и публицистичко дело проф. др Лазе Костића”. Српски народ је тако добио компактно, систематизовано и комплетно дело у коме су обрађени сви значајни аспекти српског национализма, његова природа, циљеви и систем моралних судова. Пред нама је први прави уџбеник српског национализма.

Др Војислав Шешељ

**ПОНТИФЕКС МАКСИМУС
САТАНИСТИЧКЕ ЦРКВЕ
ЈОВАН ПАВЛЕ ДРУГИ**

СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА
БЕОГРАД 2006.

Др Војислав Шешељ

**АНТИХРИСТОВ НАМЕСНИК
ЗЛИКОВАЧКИ РИМСКИ ПАПА
БЕНЕДИКТ ШЕСНАЕСТИ**

СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА
БЕОГРАД 2006.

Четири књиге др Војислава Шешеља које раскринкавају антисрпску природу папства и римокатоличког клера у целини.

Концентрат истине на 4000 страна који јасно доказује да је за све ратне злочине на територији бивше Југославије крив римски папа.

Др Војислав Шешељ

**ВАТИКАН ГЛАВНО
САТАНИНО ГНЕЗДО**

СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА
БЕОГРАД 2006.

Др Војислав Шешељ

**РИМСКА КУРИЈА
ВЕЧИТО ЖЕДНА
СРПСКЕ КРВИ**

СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА
БЕОГРАД 2006.

Капитално дело

Проф. др Војислава Шешеља

ОВУ КЊИГУ ПОСВЕЋУЈЕМ
МОЈИМ РАТНИМ САБОРЦИМА И ПРИЈАТЕЉИМА
ДОБРОВОЉНИЦИМА СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ.

ОВУ КЊИГУ
МОЈИМ РАТ
ДОБРОВОЉ
ЗУНАЧКИМ
КОЈИ СУ С
НА ОЛТАР
БРАНЕЊИ
ДНИМА С
КЛАЉАЗУ
СТРАНИ
ШТО НИ
ДА ПОД
УТОЛИК
ДА ДО
НАСТА

НАСТА...

Научна истина о Римокатоличкој цркви и Хрватима Сензационално дело настало за четири године хашког тамновања проф. др Војислава Шешеља

Чињеницама потискујући емоције, аутор научно доказује да је данашњи „хрватски народ“ вештачка креација Римокатоличке цркве, унапред замишљена као инструмент њеног злочиначког пројекта, утемељеног на тежњи да се српски народ уништи унијаћењем, покаћоличавањем или потпуном физичком ликвидацијом, како више не би представљао препреку даљем прозелитском продирању на источноевропске просторе.

Рачунајући на беспопштедну и аргументовану критику, проф. др Шешељ анализира бројну научну и публицистичку литературу и тако доказује своју основну тезу истакнуту у самом наслову ове књиге.

Јединствен научни рад на преко хиљаду страница који разобличава пакт Ватикана и Вашингтона који је жигосао Србе као највећи светски проблем и тако се сврстао на страну традиционалних српских непријатеља.